

Utgiftsområde 6

Försvar och samhällets krisberedskap

Utgiftsområde 6 – Försvar och samhällets krisberedskap

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	5
2	Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap.....	7
2.1	Utgiftsområdets omfattning.....	7
2.2	Utgiftsutveckling.....	8
2.3	Mål för utgiftsområdet.....	8
3	Totalförsvar	9
3.1	Mål för utgiftsområdet.....	9
3.2	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder.....	9
3.3	Resultatredovisning.....	9
3.3.1	Förmågan inom totalförsvaret har stärkts	9
3.4	Regeringens bedömning av måluppfyllelsen	13
3.5	Politikens inriktning	14
3.6	Budgetförslag.....	17
3.6.1	Beredskapskredit för totalförsvaret	17
4	Militärt försvar	19
4.1	Mål för utgiftsområdet.....	19
4.2	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder.....	19
4.3	Resultatredovisning	20
4.3.1	Säkerhetspolitisk utveckling.....	20
4.3.2	Sverige har fortsatt att lämna omfattande militärt stöd till Ukraina	21
4.3.3	Sverige som allierad och fortsatt integrering i Nato	22
4.3.4	Försvarsmaktens operativa förmåga.....	23
4.3.5	Försvarsmakten har deltagit i internationella insatser.....	30
4.3.6	Personalvolymerna ökar men det finns utmaningar för hela organisationen.....	31
4.3.7	Infrastrukturförsörjning	34
4.3.8	Materielförsörjning.....	34
4.3.9	Den årliga revisionens iakttagelser.....	38
4.3.10	Forskning, utveckling och innovation för stärkt militär förmåga..	38
4.3.11	Samarbete med andra länder har gett stärkt förmåga	39
4.3.12	Fortsatt arbete med hållbarhet i uppbyggnaden av förmåga	41
4.4	Regeringens bedömning av måluppfyllelsen	41
4.4.1	Förmåga att försvara Sverige mot väpnat angrepp	41
4.4.2	Förmåga att hävda Sveriges territoriella integritet samt värna suveräna rättigheter och nationella intressen i Sverige och utanför svenskt territorium i enlighet med internationell rätt	42
4.4.3	Förmåga att främja vår säkerhet samt förebygga och hantera konflikter och krig genom att i fredstid genomföra operationer på vårt eget territorium och i närområdet samt delta i internationella fredsfrämjande insatser.....	42
4.4.4	Förmåga att skydda samhället och dess funktionalitet genom att med befintlig förmåga och resurser bistå övriga samhället såväl i fred som vid höjd beredskap	43
4.5	Politikens inriktning	43
4.6	Budgetförslag.....	48
4.6.1	1:1 Förbandsverksamhet och beredskap	48
4.6.2	1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt	52

4.6.3	1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar.....	54
4.6.4	1:4 Forskning och teknikutveckling.....	59
4.6.5	1:5 Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten.....	60
4.6.6	1:6 Totalförsvarets plikt- och prövningsverk.....	60
4.6.7	1:7 Officersutbildning m.m.....	62
4.6.8	1:8 Försvarets radioanstalt	63
4.6.9	1:9 Totalförsvarets forskningsinstitut.....	64
4.6.10	1:10 Nämnder m.m.	66
4.6.11	1:11 Försvarets materielverk.....	67
4.6.12	1:12 Försvarsunderrättelsedomstolen	69
4.6.13	1:13 Myndigheten för totalförvarsanalys.....	70
4.6.14	1:14 Stöd till Ukraina	70
4.6.15	Övriga förslag.....	72
5	Civilt försvar och samhällets krisberedskap	73
5.1	Mål för utgiftsområdet.....	73
5.1.1	Civilt försvar.....	73
5.1.2	Krisberedskap och skydd mot olyckor	73
5.2	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder.....	74
5.2.1	Bedömningsgrunder.....	74
5.2.2	Resultatindikatorer	74
5.2.3	Underlag till grund för resultatredovisningen	76
5.3	Resultatredovisning.....	76
5.3.1	Civilt försvar.....	76
5.3.2	Krisberedskap och skydd mot olyckor	82
5.3.3	Internationella insatser och samarbeten i EU och Nato	87
5.3.4	Samhällets cybersäkerhet.....	89
5.4	Regeringens bedömning av måluppfyllelsen	91
5.4.1	Fortsatt utveckling av det civila försvaret.....	91
5.4.2	Stärkt krisberedskap och utvecklat skydd mot olyckor	92
5.4.3	Stärkt förmåga genom det internationella arbetet.....	93
5.4.4	Samhällets cybersäkerhet.....	93
5.5	Politikens inriktning	94
5.5.1	Civilt försvar.....	94
5.5.2	Krisberedskap och skydd mot olyckor	97
5.5.3	Samhällets cybersäkerhet.....	98
5.6	Budgetförslag.....	99
5.6.1	2:1 Kustbevakningen.....	99
5.6.2	2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	100
5.6.3	2:3 Ersättning för räddningstjänst m.m.	102
5.6.4	2:4 Krisberedskap.....	102
5.6.5	2:5 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal.....	107
5.6.6	2:6 Myndigheten för civilt försvar	108
5.6.7	2:7 Statens haverikommission	112
5.6.8	2:8 Myndigheten för psykologiskt försvar.....	112
5.6.9	2:9 Rakel generation 2.....	113
6	Strålsäkerhet	115
6.1	Mål för utgiftsområdet.....	115
6.2	Resultatredovisning.....	115
6.2.1	Nationellt arbete bidrar till ett strålsäkert samhälle.....	115
6.2.2	Sveriges arbete inom EU och internationellt bidrar till ett strålsäkert samhälle.....	117
6.2.3	Stärkt arbete med civilt försvar och beredskap	117
6.3	Regeringens bedömning av måluppfyllelsen	118

6.4	Politikens inriktning	118
6.5	Budgetförslag.....	120
6.5.1	3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten	120

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringens förslag:

1. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2026 utnyttja en kredit i Riksgäldskontoret i händelse av krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden som uppgår till högst 70 000 000 000 kronor (avsnitt 3.6.1).
2. Riksdagen godkänner investeringsplanen för vidmakthållande av försvarsmateriel för 2026–2037 som en riktlinje för Försvarsmaktens investeringar (avsnitt 4.6.1).
3. Riksdagen godkänner investeringsplanen för anskaffning av försvarsmateriel för 2026–2037 som en riktlinje för Försvarsmaktens investeringar (avsnitt 4.6.3).
4. Riksdagen bemyndigar regeringen att ingå avtal med Lettland om upplåtelse av upp till fyra av Försvarsmaktens befintliga Archersystem och försäljning av 18 nytillverkade Archersystem (avsnitt 4.6.3).
5. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2026 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret för att tillgodose Försvarets materielverks behov av rörelsekapital som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 37 000 000 000 kronor (avsnitt 4.6.11).
6. Riksdagen bemyndigar regeringen att lokalisera Försvarsmaktens logistik från Stockholms kommun till Stockholms län (avsnitt 4.6.15).
7. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2026 besluta att Myndigheten för civilt försvar får ta upp lån i Riksgäldskontoret för samhällsinvesteringar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 1 200 000 000 kronor (avsnitt 5.6.6).
8. Riksdagen godkänner investeringsplanen för krisberedskap för 2026–2028 som en riktlinje för Myndigheten för civilt försvars samhällsinvesteringar (avsnitt 5.6.6).
9. Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2026 inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap enligt tabell 1.1.
10. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2026 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.

Tabell 1.1 Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag

1:1 Förbandsverksamhet och beredskap	77 066 828
1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt	15 306 336
1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar	71 191 794
1:4 Forskning och teknikutveckling	1 463 905
1:5 Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten	15 781
1:6 Totalförsvarets plikt- och prövningsverk	522 014
1:7 Officersutbildning m.m.	381 980
1:8 Försvarets radioanstalt	3 425 329
1:9 Totalförsvarets forskningsinstitut	796 361
1:10 Nämnder m.m.	9 236
1:11 Försvarets materielverk	4 248 967
1:12 Försvarsunderrättelsedomstolen	14 981
1:13 Myndigheten för totalförvarsanalys	93 821
1:14 Stöd till Ukraina	39 725 000
2:1 Kustbevakningen	2 031 678
2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	506 850
2:3 Ersättning för räddningstjänst m.m.	27 580
2:4 Krisberedskap	4 040 508
2:5 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal	454 671
2:6 Myndigheten för civilt försvar	2 017 449
2:7 Statens haverikommission	67 141
2:8 Myndigheten för psykologiskt försvar	159 794
2:9 Rakel Generation 2	799 389
3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten	655 092
Summa anslag inom utgiftsområdet	225 022 485

Tabell 1.2 Beställningsbemyndiganden

Tusental kronor

Anslag

Beställningsbemyndigande

Tidsperiod

1:1 Förbandsverksamhet och beredskap	42 000 000	2027–2035
1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt	5 077 200	2027–2030
1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar	288 854 000	2027–2037
2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	750 000	2027–2032
2:4 Krisberedskap	3 146 000	2027–2032
2:9 Rakel Generation 2	925 000	2027–2032
3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten	300 000	2027–2032
Summa beställningsbemyndiganden inom utgiftsområdet	341 052 200	

2 Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

2.1 Utgiftsområdets omfattning

Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap är uppdelat i tre områden med tillhörande myndigheter.

Totalförsvaret (avsnitt 3)

Totalförsvaret inkluderar militär verksamhet (militärt försvar) och civil verksamhet (civilt försvar). Utöver myndigheter som tillhör utgiftsområde 6 finns det även myndigheter inom andra utgiftsområden som har uppgifter inom totalförsvaret. Några exempel är länsstyrelserna (utg. omr. 1 Rikets styrelse), Fortifikationsverket (utg. omr. 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning), Socialstyrelsen (utg. omr. 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg), Försvarshögskolan (utg. omr. 16 Utbildning och universitetsforskning), Riksantikvarieämbetet (utg. omr. 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid), Trafikverket, Luftfartsverket och Sjöfartsverket (utg. omr. 22 Kommunikationer) samt Livsmedelsverket och Jordbruksverket (utg. omr. 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel).

Militärt försvar (avsnitt 4)

- Försvarsmakten inklusive Militära underrättelse- och säkerhetstjänsten
- Försvarets materielverk
- Försvarsunderrättelsedomstolen
- Försvarets radioanstalt
- Myndigheten för totalförvarsanalys
- Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten
- Totalförsvarets forskningsinstitut
- Totalförsvarets plikt- och provningsverk

Området omfattar även bidrag till Centralförbundet Folk och Försvar, Svenska Röda Korset och vissa mindre nämnder.

Civilt försvar och samhällets krisberedskap (avsnitt 5)

- Kustbevakningen
- Myndigheten för psykologiskt försvar
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (förslag till nytt namn i prop. 2024/25:205 Myndigheten för civilt försvar – ett nytt namn för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap)
- Statens haverikommission
- Nationellt cybersäkerhetscenter (NCSC)

Området omfattar också ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal.

Strålsäkerhet (avsnitt 6)

- Strålsäkerhetsmyndigheten

2.2 Utgiftsutveckling

Tabell 2.1 **Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 06 Försvar och samhällets krisberedskap**

Miljoner kronor

	Utfall 2024	Budget 2025 ¹	Prognos 2025	Förslag 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028
Försvar	120 983	159 702	159 459	214 262	221 327	195 004
1:1 Förbandsverksamhet och beredskap	59 503	67 352	69 424	77 067	84 232	90 835
1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt	3 221	10 742	10 114	15 306	3 638	2 897
1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar	50 165	60 125	58 570	71 192	81 563	87 995
1:4 Forskning och teknikutveckling	1 101	1 252	1 255	1 464	1 642	1 852
1:5 Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten	13	16	16	16	16	16
1:6 Totalförsvarets plikt- och prövningsverk	379	450	431	522	595	614
1:7 Officersutbildning m.m.	315	355	353	382	396	412
1:8 Försvarets radioanstalt	2 290	2 859	2 780	3 425	3 954	5 028
1:9 Totalförsvarets forskningsinstitut	379	673	674	796	773	823
1:10 Nämnder m.m.	8	9	9	9	9	9
1:11 Försvarets materielverk	3 544	3 961	4 015	4 249	4 400	4 410
1:12 Försvarsunderrättelsedomstolen	11	12	12	15	15	15
1:13 Myndigheten för totalförvarsanalys	55	86	78	94	95	97
1:14 Stöd till Ukraina		11 810	11 728	39 725	40 000	
Samhällets krisberedskap	6 676	8 532	8 236	10 105	11 975	11 397
2:1 Kustbevakningen	1 771	1 972	2 005	2 032	2 250	2 308
2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	507	507	503	507	507	507
2:3 Ersättning för räddningstjänst m.m.	99	63	62	28	28	28
2:4 Krisberedskap	1 858	2 586	2 579	4 041	5 672	5 944
2:5 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal	457	445	445	455	462	467
2:6 Myndigheten för civilt försvar	1 729	2 052	2 087	2 017	1 918	1 902
2:7 Statens haverikommission	67	66	65	67	68	69
2:8 Myndigheten för psykologiskt försvar	150	174	173	160	153	156
2:9 Rakel Generation 2	38	668	316	799	918	17
Strålsäkerhet	518	583	590	655	723	800
3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten	518	583	590	655	723	800
Totalt för utgiftsområde 06 Försvar och samhällets krisberedskap	128 177	168 818	168 286	225 022	234 025	207 201

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

2.3 Mål för utgiftsområdet

Riksdagens beslutade mål för totalförsvaret, det militära försvaret, det civila försvaret och samhällets krisberedskap redovisas under respektive område, för att sedan följas av resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder. I slutet av 2024 antog riksdagen ett nytt försvarsbeslut för Totalförsvaret 2025–2030 (prop. 2024/25:34, bet. 2024/25:FöU2, rskr. 2024/25:114). Propositionen innehåller bl.a. nya mål för totalförsvaret, det militära försvaret samt det civila försvaret och samhällets krisberedskap. De nya målen har trätt i kraft fr.o.m. 2025.

3 Totalförsvaret

3.1 Mål för utgiftsområdet

Mål från och med 2025

Riksdagen har beslutat att det övergripande målet för totalförsvaret ska vara att ha förmåga att försvara Sverige och vår befolkning mot väpnat angrepp, hävda vårt lands självständighet, suveränitet och territoriella integritet samt medverka till försvaret av allierade. Verksamhet inom totalförsvaret ska kunna bedrivas enskilt och tillsammans med andra, inom och utom landet och i enlighet med Sveriges åtaganden som medlem i Nato (prop. 2024/25:34, bet. 2024/25:FöU2, rskr. 2024/25:114).

Mål till och med 2024

Föregående försvarsbeslutsperiod 2021–2025 var målet att ha förmåga att försvara Sverige mot väpnat angrepp och värna vår säkerhet, frihet, självständighet och handlingsfrihet. Verksamhet inom totalförsvaret ska kunna bedrivas enskilt och tillsammans med andra, inom och utom landet (prop. 2020/21:30, bet. 2021/21:FöU4, rskr. 2020/21:136).

Notera att försvarsbeslutsperioden enligt ovan avslutades 2024 och att det nya målet gäller fr.o.m. 2025.

3.2 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

Regeringens bedömning av resultaten utgår från utvecklingen inom följande områden:

- en sammanhängande planering för totalförsvaret
- samhällets cybersäkerhet
- säker och robust kommunikation inom totalförsvaret
- genomförandet av övningar med aktörer från både civilt och militärt försvar.

3.3 Resultatredovisning

Totalförsvaret består av det militära och det civila försvaret och är sådan verksamhet som behövs för att förbereda Sverige för krig. I detta avsnitt redovisas hur arbetet med att utveckla totalförsvaret har fortsatt sedan föregående års budgetproposition. Resultatredovisningen omfattar 2024 och i vissa fall berörs även händelser som inträffat under det första kvartalet 2025. Resultatredovisningen är en analys av resultatet i relation till det mål som gällde för 2024, se avsnitt 3.1 Mål för utgiftsområdet.

3.3.1 Förmågan inom totalförsvaret har stärkts

Arbetet med att stärka Sveriges totalförsvaret i enlighet med propositionen Totalförsvaret 2021–2025 (prop. 2020/21:30) har gått framåt och förmågan har stärkts.

Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina i februari 2022 har tydligt påvisat behovet av ett starkt totalförsvaret och vikten av att upprätthålla en stark försvarsvilja hos

befolkningen. De urskillningslösa attackerna som drabbar Ukrainas civilbefolkning och kritisk infrastruktur har lett till många civila dödsoffer, stor skada och mycket svåra umbäranden. Därtill har Rysslands fullskaliga invasion även satt den ukrainska ekonomin under en stark press.

Fortsatt arbete med en sammanhängande planering av totalförsvaret

Försvarmakten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har fortsatt arbetet med att främja och utveckla en sammanhängande planering för totalförsvaret. Regeringen beslutade den 19 december 2024 om gemensamma planeringsförutsättningar för utveckling av totalförsvaret 2025–2030.

Planeringsförutsättningarna riktar sig till såväl myndigheter inom det militära försvaret som till beredskapsmyndigheter, men kan även användas av övriga statliga myndigheter under regeringen, kommuner, regioner och övriga aktörer inom totalförsvaret. Planeringsförutsättningarna betonar bl.a. att det väpnade angreppet är dimensionerande för totalförsvaret och att myndigheterna ska förbereda och planera för att under minst tre månader kunna möta och hantera ett krig i Europa som leder till allvarliga konsekvenser för samhällets funktionalitet. Inom ramen för planeringsförutsättningarna har regeringen även beslutat att Försvarmakten och MSB fortsatt ska främja och utveckla en samordnad planering inom totalförsvaret under perioden 2025–2030.

Den samlade förmågan inom totalförsvaret har utvecklats positivt

Under året har det skett en positiv utveckling av den samlade förmågan inom totalförsvaret. Läs mer i avsnitt 4.3.4 (militära försvaret) och avsnitt 5.3.1 (civila försvaret).

I oktober 2024 redovisade Försvarmakten uppdraget Samverkan utifrån ny struktur för samhällets krisberedskap och civilt försvar (Fö2025/00272). Försvarmakten har delat relevanta delar av operationsplaneringen till berörda aktörer på olika nivåer samt parallellt arbetat vidare med att tydliggöra myndighetens behov av stöd. De scenariobaserade diskussioner som genomförts där allierade förbands behov tydliggjorts har varit en framgångsfaktor för att uppnå ökad kunskap om, och förståelse för det militära förvarets behov samt civila aktörers förutsättningar och förmåga att tillhandahålla efterfrågat stöd. Enligt Försvarmakten behöver denna kunskap dock i större utsträckning omsättas i åtgärder för att öka den faktiska förmågan.

Försvarmakten och MSB har vidare fortsatt att stödja framdriften i arbetet för att statliga myndigheter, kommuner, regioner, näringsliv, civilsamhället och allmänhet ska stärka förmågan att hantera höjd beredskap och då ytterst krig. MSB har under året fortsatt att stödja arbetet med att utveckla det civila försvaret. Myndigheten har också gett stöd till aktörer inom samhällsplaneringen i syfte att öka kunskapsnivån om hur totalförsvarets behov kan tas omhand i samhällsplaneringens processer.

Arbetet med att stärka det civila försvaret beskrivs vidare i avsnitt 5.3 och arbetet inom de olika beredskapssektorerna i syfte att stärka förmågan inom totalförsvaret beskrivs närmare i avsnitt 5.3.1.

Exempel på åtgärder för att stärka det civila och militära försvarets förmåga inom ramen för totalförsvaret

I april 2024 redovisade MSB uppdraget om att göra en samlad bedömning av genomförbarheten av de åtgärder som föreslås i Förvarsberedningens delrapport Kraftsamling (Ds 2023/34) I MSB:s redovisning ingick för myndigheten att beakta de

bedömningar som sektorsansvariga och andra myndigheter sedan tidigare redovisat till regeringen. MSB:s redovisning låg därefter till grund för propositionen Totalförsvaret 2025–2030. Under 2024 har Försvarmakten fortsatt att arbeta utifrån den vidareutvecklade metoden för att bedöma det civila försvarets förmåga att stödja det militära försvaret. Detta genom att beredskapsmyndigheter och försvarsmyndigheter har delgivits relevanta delar av försvarsplaneringen på militärstrategisk nivå och en övergripande beskrivning av Försvarmaktens direkta behov av stöd vid höjd beredskap.

I slutet av maj 2024 redovisade Försvarmakten och MSB gemensamt förslag på hur övningsverksamheten inom totalförsvaret kan utvecklas. Redovisningen var ett svar på ett regleringsbrevsuppdrag och innehöll konkreta förslag på hur myndigheterna gemensamt kan arbeta för att skapa bättre förutsättningar för långsiktighet i planering och effektivisering av övningsverksamhet. Enligt den senaste uppdateringen av den övningskalender som MSB tillsammans med Försvarmakten tar fram genomfördes under 2024 ett 20-tal övningar under ledning av civila aktörer på regional nivå, inom någon beredskapssektor eller av MSB. Till det kommer åtta övningar under ledning av Försvarmakten med deltagande av civila aktörer. Exempel på en sektorsövning som genomförts under året under ledning av sektorsansvarig beredskapsmyndighet är Telesamverkansövning (Telö) 24 och exempel på övningar på regional nivå är övningen Blodsten och Vilde. Exempel på internationella övningar på EU-nivå under året är övningen PACE och inom Nato anordnades Casualty Move (CAMO) 24. I anslutning till CAMO anordnades även en nationell samverkansövning (NSÖ) under ledning av MSB, Försvarmakten och Socialstyrelsen.

Säker och robust kommunikation inom totalförsvaret

Försvarmakten började under 2023 tillhandahålla ett nytt system för säkra talkommunikationer inom samhällskritisk verksamhet. Systemet kallas MGGI/7411 och är en robust, handhållen, kryptotelefon för talkommunikation avseende säkerhetsskyddsklassificerad information. Denna utrullning har fortsatt under 2024 och planeras pågå fram t.o.m. 2028.

MSB har under 2024 fortsatt arbetet så att samhällsviktiga aktörer, exempelvis beredskapsmyndigheter, kan kommunicera med säkra, tillgängliga och robusta kommunikationslösningar. MSB har bl.a. genomfört förstärkande åtgärder för Rakel, bistått till ökad anslutning till Swedish Secure Government Intranet (SGSI) samt implementerade anpassningar av Webbaserat informationssystem (WIS).

Försvarsunderrättelseverksamheten har stärkts

Under 2024 har försvarsunderrättelseverksamheten fortsatt präglats av Rysslands aggression mot Ukraina. Rysslands konventionella militära förmåga i Sveriges närområde kommer att vara begränsad så länge kriget i Ukraina pågår.

Även utvecklingen i Mellanöstern har påverkat underrättelseverksamheten. Mellanöstern är en region som redan innan Hamas terrorattack mot Israel i oktober 2023 präglades av risker för socioekonomisk och politisk instabilitet. Irans närmande till Ryssland har fortgått sedan Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina.

Behovet av att följa händelseutvecklingen avseende militär verksamhet och närvaro i Sveriges närområde har fortsatt varit hög. Försvarmakten och Försvarets radioanstalt (FRA) har under 2024 fortsatt att stärka förmågan att följa och analysera situationen i närområdet samt att i övrigt kartlägga yttre hot mot landet.

Militära säkerhetstjänsten har bidragit till ett stärkt säkerhetsskydd

Den militära säkerhetstjänsten har under året bidragit i arbetet med att stärka det militära försvaret och utvecklingen av totalförsvaret. Hotnivån avseende främmande underrättelseverksamhet mot Försvarsmakten har legat på en hög nivå och hotnivån avseende subversion på en förhöjd nivå. Försvarsunderrättelseverksamheten utgör en viktig del av Sveriges samlade förmåga till säkerhetspolitisk omvärldsanalys.

Medlemskapet i Nato innebär att den militära säkerhetstjänsten har arbetat med att integrera informationssäkerhetsarbetet med Natos regelverk för säkerhetsskydd. Arbetet genomförs i nära samarbete med bl.a. Säkerhetspolisen.

Stärkt förmåga att möta hybridhot

Att identifiera, motstå, avskräcka och bemöta hybridaktiviteter bygger på åtgärder och förmågor inom en bredd av sak- och verksamhetsområden i samhället. En betydande del, men inte alla, av dessa sak- och verksamhetsområden ingår i totalförsvaret. Under 2024 har försvars- och beredskapsmyndigheter stärkt förmågan att identifiera och möta hybridhot genom ökad rapportering och samverkan, bl.a. när det gäller händelser som rör undervattensinfrastruktur. Myndigheten för psykologiskt försvar (MPF) bidrar till en stärkt förmåga att hantera otillbörlig informationspåverkan som utgör en av de vanligaste formerna av hybridaktiviteter.

Rymden som strategisk och operativ domän

Samordning av rymdfrågor inom totalförsvaret har stärkts bl.a. genom att MSB har tilldelats ansvar för samordningen av rymdfrågor som rör den civila beredskapen. Arbetet med samlad förmåga till rymdunderrättelse och lägesbild över hoten i rymddomänen har påbörjats genom ett regeringsuppdrag till Försvarsmakten i samverkan med bland andra Säkerhetspolisen. Det har etablerats en arbetsgrupp som ska stödja regeringen i genomförandet av försvars- och säkerhetsstrategin för rymden.

Fortsatt fördjupat och målinriktat arbete inom cybersäkerhetsområdet

En hög nivå av cybersäkerhet är avgörande för det civila försvaret, nationell säkerhet och långsiktig konkurrenskraft. Därför har regeringen gjort en historiskt stor satsning på cybersäkerhet. Genom satsning på CERT-SE (Sveriges Computer Security Incident Response Team) stärks operativ förmåga. Det förebyggande arbetet har stärkts genom bl.a. satsningar på rådgivning, forskning, ökad cybermedvetenhet hos allmänheten och en nationell kartläggning av kommunernas tekniska cybersäkerhetsförmåga.

Satsningen på cybersäkerhetsområdet har även avsett en kraftfull stärkning av det nationella cybersäkerhetscentret (NCSC) som, inom ramen för FRA:s huvudmannaskap, kommer att utgöra navet för Sveriges cybersäkerhetsarbete och utgöra ansiktet utåt för cybersäkerhetsfrågor.

Arbetet med att skapa än starkare förutsättningar för NCSC:s verksamhet har fortgått under året. Regeringen har beslutat att NCSC fr.o.m. den 1 november 2024 ska finnas inom FRA samt att centrets chef ska utses av regeringen. I november 2024 tillsatte regeringen en utredning (dir. 2024:111) som bl.a. ska analysera och föreslå vilka uppgifter inom cybersäkerhetsområdet hos MSB som bör föras över till FRA. Regeringen har i mars 2025 även beslutat om en ny förordning (2025:237) gällande NCSC som tydliggör centrets uppdrag och ansvar.

NCSC har vidareutvecklat arbetet med lägesbilder till Regeringskansliet och öppna rapporter till externa målgrupper. Centret har även vidareutvecklat arbetet med informationsdelning och incidentkoordinering. Privat-offentlig samverkan har inriktats

mot finanssektorn och på ny samverkansetablering. NCSC har under året beslutat om fortsatt samordningsarbete i centret kring standardisering av cybersäkerhet inom elektroniska kommunikationer. NCSC har även påbörjat utredning om hur en nationell modell för systematiskt cybersäkerhetsarbete kan införas.

I mars 2025 beslutade regeringen om Sveriges nya nationella strategi för cybersäkerhet (rskr. 2024/25:121). Strategin bidrar till arbetet för ett motståndskraftigt Sverige med en hög nivå av cybersäkerhet, där samhällsviktig verksamhet kan upprätthållas även vid cybersäkerhetsincidenter. Strategin fungerar ömsesidigt förstärkande med strategin för Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik inom cyberfrågor och digitala frågor (UD2024/16802).

Myndigheten för totalförsvarsanalys

Myndigheten för totalförsvarsanalys (MTFA) har en viktig roll i att följa upp och utvärdera utvecklingen inom totalförsvaret. Under 2024 har MTFA redovisat fyra uppdrag. Uppdragen avsåg Fortifikationsverkets investeringar i försvarsfastigheter, förslag på uppföljning och utvärdering av totalförsvarsbeslutet samt förslag på hur kommande anvisningar för en sammanhängande totalförsvarsplanering kan utformas. Vidare redovisades en uppföljning och utvärdering av implementeringen av civilområden som en del av den nya strukturen för civilt försvar och samhällets krisberedskap. Uppdragen har varit värdefulla underlag för att bedöma totalförsvarets resultat, skapa inriktande planeringsförutsättningar för utveckling av totalförsvaret 2025–2030 (under den nu aktuella försvarsbeslutsperioden) och utarbeta kommande styrning.

3.4 Regeringens bedömning av målpuppfyllelsen

Regeringens samlade bedömning är att utvecklingen av totalförsvaret fortsatt går framåt i relation till målet för totalförsvaret som angavs i försvarsbeslutet 2020. Arbetet med en sammanhängande planering för totalförsvaret har utvecklats i samverkan mellan MSB och Försvarsmakten, samt i dialog med ett stort antal aktörer inom beredskapssystemet. Även dialog, samverkan och samarbete med näringslivet har utvecklats.

Regeringens satsning på cybersäkerhet och framtagandet av en ny cybersäkerhetsstrategi pekar ut regeringens inriktning för arbetet med Sveriges cybersäkerhet och för en ökad förmåga på området. Regeringen har utsett FRA till huvudman för NCSC och tillsatt en utredning med uppdrag att föreslå överföring av uppgifter på cybersäkerhetsområdet från MSB till FRA. Sammantaget ger detta goda förutsättningar för ett mer sammanhållet och kraftsamlat arbete där NCSC utgör navet i Sveriges cybersäkerhetsarbete.

Inom området säker och robust kommunikation har förutsättningarna för säkra och robusta talkommunikationer inom totalförsvaret stärkts genom påbörjad etablering av Rakel Generation 2 samt införandet av kryptotelefonen MGGI/7411. Rakel G2 kommer att innebära helt nya möjligheter för robust användande av tal- och datakommunikationer för samverkan i hela det civila försvaret.

Regeringen bedömer att försvarsunderrättelsemyndigheterna, genom sin löpande verksamhet, har lämnat relevanta hotbilds-, policy- och beslutsunderlag som har bidragit till förmågan att försvara Sverige mot ett väpnat angrepp samt till att värna Sveriges säkerhet, frihet, självständighet och handlingsfrihet. Regeringen gör vidare bedömningen att förmågan att möta ett väpnat angrepp har ökat genom den militära säkerhetstjänstens bidrag till stärkt säkerhetsskydd.

3.5 Politikens inriktning

Säkerhetsläget är fortsatt mycket allvarligt. Sverige, EU och Nato befinner sig i en långvarig, långtgående konfrontation med Ryssland. Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina har i grunden förändrat och försämrat säkerhetsläget i Europa. Den regelbaserade världsordningen är satt under press och omvärlden präglas av instabilitet och oförutsägbarhet. Läget kan snabbt försämras ytterligare med allvarliga konsekvenser för Sveriges och Europas säkerhet. Detta innebär sammantaget att upprustningen av totalförsvaret behöver fortsätta i ännu snabbare takt och förmågan skyndsamt stärkas. Det är fara i dröjsmål.

I händelse av krigsfara eller krig behöver totalförsvarets ansträngningar kraftsamlas till det militära försvaret, samtidigt som de viktigaste samhällsfunktionerna behöver säkerställas och civilbefolkningen skyddas. Att stärka samhällets motståndskraft är i första hand ett nationellt ansvar men också ett kollektivt åtagande inom Nato. Natos kollektiva försvarsåtaganden påverkar totalförsvaret såväl kvalitativt som kvantitativt. Som allierad är Sverige en del av alliansens samlade avskräckning och försvar. Sverige ska så långt som möjligt uppfylla Natos förmågemål samt de åtaganden som följer av Natos gemensamma operationsplanering samtidigt som nationella försvarsbehov säkerställs.

I det kraftigt försämrade säkerhetspolitiska läget har även EU:s utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiska betydelse för Sverige ökat. Sverige ska tillhöra de medlemsstater som driver och utvecklar EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik.

Regeringen genomför den största upprustningen av svenskt försvar sedan kalla krigets slut. Alla försvarsgrenar stärks, krigsorganisationen ökar i volym och ny materiel tillförs. Inriktningen bygger på försvarsbeslutet 2025–2030. Beslutet innebar resursökningar kommande år som då bedömdes ge försvarsutgifter om ca 2,6 procent av BNP 2028 enligt Natos sätt att räkna.

För att Sverige ska ha en trovärdig avskräckningsförmåga och ett totalförsvaret som kan möta krigets krav krävs ett starkt, motståndskraftigt och uthålligt civilt försvar. Förmågan inom det civila försvaret måste därför skyndsamt stärkas och takten i förmågeuppyggnaden fortsätta att öka.

I juni 2025 träffades en överenskommelse mellan alla riksdagens partier om att göra en historisk utbyggnad av försvaret för att nå Natos nya mål. Överenskommelsen möjliggör att Sverige kan nå Natos utökade mål för försvarsinvesteringar. Målen innebär att 3,5 procent av BNP ska läggas på militärt försvar och att 1,5 procent av BNP ska gå till försvarsrelaterade investeringar. Regeringens ambition är att målet för det militära försvaret ska uppnås senast 2030. Enligt den parlamentariska överenskommelsen om finansiering av försvaret och stöd till Ukraina kan tillskott till det militära och civila försvaret samt stöd till Ukraina medge en avvikelse från målet för den offentliga sektorns finansiella sparande under perioden 2026–2034. Tillskott till försvaret som tillfälligt lånefinansieras får maximalt uppgå till 300 miljarder kronor, varav maximalt 50 miljarder kronor får gå till investeringar i infrastruktur och försörjningsberedskap. En tillfällig lånefinansiering möjliggör en snabbare upprustning av svenskt försvar utan att andra utgifter trängs undan eller att större skattehöjningar görs. Före utgången av 2030 ska en ny bedömning av det säkerhetspolitiska läget göras och en plan presenteras för hur återgången till ett finansiellt sparande i balans i den offentliga sektorn ska kunna ske till senast 2035.

Regeringen kraftsamlar nu för att bygga ett starkt totalförsvaret och skapa en bättre balans mellan det civila och militära försvaret. Arbetet med att rusta hela totalförsvaret behöver därför accelereras. Regeringen bedriver bland annat ett systematiskt arbete

för att snabba på tillväxten i totalförsvaret och avser att fortsätta se över lagar, förordningar och arbetssätt för att identifiera vilka förändringar som kan behövas för att undanröja hinder för tillväxt. Ett kraftfullt svenskt totalförsvaret stärker både Sveriges och Europas säkerhet.

En utvecklad infrastruktur för totalförsvarets behov

Omvärldsutvecklingen och den sammanhängande tillväxten inom det militära och civila försvaret påverkar både de kort- och långsiktiga behoven av infrastruktur. Försvarsöverenskommelsen innebär att maximalt 50 av totalt 300 miljarder kronor får gå till investeringar i fysisk infrastruktur och lagerhållning av livsmedel, läkemedel och drivmedel som en del av det civila försvaret. En reservhamn till Visby i Kappelshamn på Gotland är ett angeläget infrastrukturprojekt inom totalförsvaret och förutsättningarna för ett genomförande utreds fortsatt. Det har stor betydelse för såväl den militära försvarsförmågan som för att möta det civila försvarets behov av alternativ till Visby hamn.

Utvecklad och stärkt motståndskraft mot hybridhot

Stater använder sig i större utsträckning av olika typer av antagonistiskt agerande som kan användas i stället för, i kombination med, eller som förberedelse till, konventionellt militärt våld. Undervattenskablar och rörledningar för telekommunikation och energiöverföring är exempel på infrastruktur som kan utgöra mål för antagonistiska angrepp. Regeringen anser att Sveriges samlade förmåga att identifiera, förvarna om, motstå och bemöta hybridhot i olika former behöver utvecklas och stärkas. Det förutsätter dels en förbättrad lägesuppfattning samt lednings- och beslutsförmåga, dels en förbättrad samverkan mellan olika sektorer och beslutsnivåer i samhället, mellan offentlig och privat sektor samt utvecklade internationella samarbeten. Skyddet av kritisk infrastruktur behöver också stärkas. Arbetet med att minska sårbarheter och stärka motståndskraften i samhället är en viktig del av förmågeuppbyggnaden. Samhällets medvetenhet om hotbilden är också av stor betydelse för den samlade motståndskraften mot hybridhot. Regeringen anser vidare att Sveriges internationella samverkan för att bemöta hybridhot behöver fortsatt stärkas. Medlemskapet i Nato och samarbetet inom EU utgör viktiga plattformar för detta arbete.

En hög nivå av cybersäkerhet

Cybersäkerhet är en fråga om nationell säkerhet, men även en viktig förutsättning för Sveriges konkurrenskraft och i förlängningen vårt ekonomiska välbefinnande. För att utveckla och upprätthålla en hög nivå av cybersäkerhet krävs ett fortsatt förstärkt cybersäkerhetsarbete och ett fördjupat och målinriktat samarbete mellan staten, näringslivet och akademien. Ett välfungerande nationellt cybersäkerhetscenter (NCSC) under FRA:s huvudmannaskap bidrar till att samordna samhällets arbete med att stärka den nationella cybersäkerhetsförmågan och kommer också sektorsansvariga myndigheter till gagn i deras arbete med att ta fram välanpassade krav. Ett förstärkt NCSC bidrar även till en ökad nationell förmåga att omhänderta de krav som ställs i EU-direktiv på cybersäkerhetsområdet. Ett motståndskraftigt Sverige med en hög nivå av cybersäkerhet bidrar till en robust bas för det civila försvaret, ett effektivt cyberförsvar samt till att stärka svenska företags position och konkurrenskraft.

En väl fungerande försvarsunderrättelseverksamhet och ökad förmåga att hantera antagonistiska hot

Den 13 juni 2025 överlämnades betänkandet En reformerad underrättelseverksamhet (SOU2025:78) till regeringen. Utredaren föreslår b.l.a. att en ny civil utrikes underrättelsetjänst med strategisk inriktning inrättas, samtidigt som en militär underrättelsetjänst fortsatt ska bedrivas av Försvarsmakten. Betänkandet har skickats ut på remiss med svar senast den 17 september 2025. Betänkandet bereds inom Regeringskansliet.

Folkförankring genom hemvärnet och de frivilliga försvarsorganisationerna

Det frivilliga engagemanget är en central del av såväl vårt demokratiska samhälle som den samlade försvarsförmågan och försvarsviljan i höjd beredskap och krig. De frivilliga försvarsorganisationerna (FFO) och hemvärnet bidrar till ett brett deltagande i totalförsvaret, b.l.a. genom ungdomsverksamhet och utbildning av personal. FFO ökar även individens motståndskraft och kunskap i egenberedskap.

Allmänhetens intresse för att göra en insats inom hemvärnet och FFO fortsätter att öka och det är viktigt att detta engagemang omhändertas, såväl bland kvinnor som män, för att svara mot behovet.

Rymden som strategisk och operativ domän

Rymden är en strategisk och operativ domän med allt större betydelse för säkerhet och försvar. Beroendet av rymdtjänster ökar. Samtidigt påverkar hot och angrepp mot rymdinfrastruktur svensk tillgång till rymdtjänster vilket i förlängningen även påverkar förmågan inom totalförsvaret. Sverige ska vara en aktiv och ansvarstagande partner på den internationella rymdarenan och bidra till den gemensamma säkerheten. Sverige är en solidarisk medlem i Nato och EU och bidrar till samarbete och forskning såväl i Norden som med strategiska allierade. En stabil industribas och industriell förmåga till såväl produktion som utveckling är avgörande för att säkerställa försörjningssäkerhet. En sammanhållen och kunskapsbaserad rymdpolitik bidrar till utvecklingen av totalförsvaret.

Långsiktigt och uthålligt stöd till Ukraina

Parallellt med regeringens stora satsningar på totalförsvaret fortsätter ett substantiellt militärt och civilt stöd till Ukraina att genomföras. För att ytterligare förstärka Sveriges stöd till Ukraina och säkerställa en långsiktighet skapades en treårig ram för det militära stödet. Ramen bidrar till förutsägbarhet och effektivitet och är en viktig politisk signal till omvärlden. Regeringen konstaterar att behoven i Ukraina är stora och föreslår därför en ökad ram för stödet och en förlängning till 2027. Det svenska militära stödet inriktas alltmer mot upphandling av nytillverkad materiel från försvarsindustrin för donation till Ukraina. Även finansiella bidrag till olika internationella samarbeten som stödjer Ukraina kommer att vara en viktig del. Sveriges stöd till Ukraina är uthålligt och långsiktigt.

3.6 Budgetförslag

3.6.1 Beredskapskredit för totalförsvaret

Regeringens förslag

Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2026 utnyttja en kredit i Riksgäldskontoret i händelse av krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden som uppgår till högst 70 000 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag

Regeringen får under innevarande år nyttja en kredit i Riksgäldskontoret på högst 40 000 000 000 kronor. Regeringen anser att nivån på krediten bör ökas för 2026. Beredskapskrediten ska säkerställa att en nödvändig beredskapshöjning inte förhindras eller fördröjs därför att regeringen inte disponerar nödvändiga betalningsmedel.

Nivån för krediten har varit densamma sedan slutet av 90-talet. Vid en beredskapshöjning uppstår det snabbt kostnader och det finns risk för att i stunden tillgängliga medel då inte räcker för det samlade resursbehovet i totalförsvaret. För att motsvara hela totalförsvarets kortsiktiga behov och för att säkerställa regeringens kortsiktiga handlingsfrihet i händelse av krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden bör därför beredskapskrediten för totalförsvaret justeras efter hur inflationen har påverkat värdet sedan 90-talet.

Regeringen bör mot denna bakgrund bemyndigas att för 2026 utnyttja en kredit i Riksgäldskontoret som uppgår till högst 70 000 000 000 kronor i händelse av krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden. Om beredskapskrediten utnyttjas avser regeringen att återkomma till riksdagen med redovisning av behovet av medel för den fortsatta verksamheten.

Tabell 3.1 Övriga kontokrediter i statens verksamhet

Tusental kronor

Utgifts- område	Ändamål	Beslutad kreditram 2024 ¹	Maximalt nyttjande 2024	Beslutad kreditram 2025 ¹	Begärd kreditram 2026
6	Krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden	40 000 000		40 000 000	70 000 000
Summa		40 000 000		40 000 000	70 000 000

¹ Av riksdagen beslutad övrig kontokredit exklusive beslut om ändringar i statens budget.

4 Militärt försvar

4.1 Mål för utgiftsområdet

Mål från och med 2025

Riksdagen har beslutat (prop. 2024/25:34, bet. 2024/25:FöU2, rskr. 2024/25:114) att målet för det militära försvaret ska vara att ha förmåga att

- försvara Sverige mot väpnat angrepp
- hävda Sveriges territoriella integritet
- värna rättigheter och nationella intressen utanför svenskt territorium i enlighet med internationell rätt
- inom ramen för Natos kollektiva försvar och uppgifter i övrigt, uppfylla Sveriges åtaganden som medlem i Nato
- främja vår säkerhet samt förebygga och hantera konflikter och krig genom att i fredstid genomföra operationer på vårt eget territorium och i närområdet samt delta i internationella fredsfrämjande insatser
- skydda samhället och dess funktionalitet genom att med befintlig förmåga och resurser bistå övriga samhället såväl i fred som vid höjd beredskap.

Mål till och med 2024

Riksdagen har beslutat (prop. 2020/21:30, bet. 2021/21:FöU4, rskr. 2020/21:136) att målet för det militära försvaret är att ha förmåga att

- försvara Sverige mot väpnat angrepp
- hävda Sveriges territoriella integritet samt värna suveräna rättigheter och nationella intressen i Sverige och utanför svenskt territorium i enlighet med internationell rätt
- främja vår säkerhet samt förebygga och hantera konflikter och krig genom att i fredstid genomföra operationer på vårt eget territorium och i närområdet samt delta i internationella fredsfrämjande insatser
- skydda samhället och dess funktionalitet genom att med befintlig förmåga och resurser bistå övriga samhället såväl i fred som vid höjd beredskap.

4.2 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

För att bedöma måluppfyllelsen av riksdagens mål för det militära försvaret utgår regeringen från resultatutvecklingen inom följande områden:

- operativ förmåga
- cyberförsvarsförmågan och försvarsunderrättelseverksamheten
- deltagandet i internationella insatser
- personalförsörjning
- materiel- och logistikförsörjning
- forskning och utveckling
- internationella försvarssamarbeten.

4.3 Resultatredovisning

Resultatredovisningen omfattar 2024 och vissa händelser under det första kvartalet 2025.

4.3.1 Säkerhetspolitisk utveckling

Den avgörande faktorn för den försämring av säkerhetsläget som skett under de senaste åren utgörs av Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina i februari 2022. För den ryska ledningen är kriget en del i en större konflikt med västvärlden som just nu utspelas med militära medel i Ukraina.

Trots att den ryska konventionella militära förmågan, framför allt i landdomänen, i vårt närområde för närvarande är nedsatt har Ryssland fortfarande förmågor inom exempelvis marin- och flygstridskrafter som kan användas i vårt närområde. Därtill kommer ytterligare förmågor kunna omdisponeras till vårt närområde. Rysslands krigsföring i Ukraina minskar i intensitet. Förstärkningar i vårt närområde har hög prioritet för Ryssland, inte minst då Östersjön är av stor militärstrategisk betydelse för såväl Ryssland som Nato. För både Ryssland och Nato är det viktigt att ha kontroll över Östersjön vid risk för en militär konfrontation mellan Ryssland och Nato.

Betydelsen av Arktis ökar och området är av stor betydelse, särskilt för Rysslands strategiska kärnvapenförmåga. Kina verkar i allt större utsträckning i Arktis som en del av det närmare samarbetet mellan Ryssland och Kina.

Hotbilden i vårt närområde tillsammans med utvecklingen av Rysslands krig mot Ukraina är avgörande för Sveriges säkerhet. I en situation där Ryssland uppfattar att kriget avgjorts till sin egen fördel ökar risken för förnyad eller ytterligare rysk aggression, såväl mot Ukraina som mot andra länder i Rysslands närområde.

Stärkt avskräckning inom Nato, ytterligare förstärkning av totalförsvaret och omfattande och uthålligt militärt stöd till Ukraina liksom att begränsa Rysslands ekonomiska utrymme genom sanktioner är Sveriges främsta sätt att motverka Rysslands möjlighet till ytterligare aggression.

Mellanöstern förblir en volatil region med pågående konflikter. Utvecklingen präglas i hög grad av Hamas terroristattacker mot Israel den 7 oktober 2023 och det efterföljande kriget i Gaza och i förlängningen behovet av en framförhandlad tvåstatslösning. Konflikten i Jemen fortgår och har betydande konsekvenser för regional säkerhet. Maktskiftet i Syrien och den politiska utvecklingen i Libanon, liksom Irans minskade inflytande, innebär dock förbättrade förutsättningar för stabilisering. Gulfländerna tar i ökad utsträckning ansvar för den regionala utvecklingen, inklusive finansiellt.

Den snabbt föränderliga säkerhetspolitiska utvecklingen i den indopacifiska regionen är av stor betydelse för de globala maktförhållanden och stabiliteten. Säkerheten i de euroatlantiska och indopacifiska regionerna är idag starkt sammanlänkade.

Den senaste utvecklingen pekar ännu tydligare än tidigare på att de europeiska Natoländerna liksom Kanada behöver ta ytterligare ansvar för Europas försvar och säkerhet. I det ingår att bygga upp den egna försvarsförmågan och samtidigt skapa förutsättningar för en stark transatlantisk länk.

Sveriges säkerhetspolitiska läge påverkas även av hybridhot, cyberattacker och gränsöverskridande terrorism samt klimatförändringarnas effekter på fred och säkerhet.

4.3.2 Sverige har fortsatt att lämna omfattande militärt stöd till Ukraina

Sedan Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina 2022 har Sverige bidragit med ett omfattande militärt stöd till Ukraina. I och med stödpaket 19 som presenterades av regeringen den 31 mars 2025 uppgår det totala värdet av Sveriges militära stöd till Ukraina till ca 80 miljarder kronor. Det svenska militära stödet utmärker sig i både absoluta tal och som andel av BNP. Sverige är ett av de länder som lämnar mest omfattande stöd till Ukraina.

Det militära stödet utgår från Ukrainas behov och består av flera delar, bl.a. överlåtelser av materiel från Försvarsmakten, upphandling av nyproducerad materiel och utrustning för donation till Ukraina, finansiellt stöd via olika typer av multilaterala fonder och initiativ, utbildningsinsatser av olika karaktär samt stöd till Ukrainas förmåga att upphandla försvarsmateriel och att bedriva försvarsforskning. Flera svenska myndigheter lämnar stöd till Ukraina, däribland Försvarsmakten, Försvarets materielverk (FMV), Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) och Försvarshögskolan (FHS). Stöd har också lämnats inom det civila försvaret av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Kustbevakningen och Myndigheten för psykologiskt försvar (MPF), se avsnitt 5.3.3.

Under 2024 och i de två första stödpaketerna för 2025 har stödet med materiel och utrustning som donerats från Försvarsmakten bl.a. omfattat stridslednings- och luftbevakningsflygplan ASC 890, pansarbandvagn 302, luftvärnssystem, Stridsbåt 90, jaktrobotar, terminaler med abonnemang för satellitkommunikation, granatgevär med ammunition, minröjningsutrustning, artilleriammunition och annan avancerad ammunition, sjuktransportfordon och sjukvårdsutrustning. Det svenska stödet omfattar även försörjning och underhåll av tidigare donerad materiel utgående från en princip att Sverige ska kunna bistå Ukraina med en heltäckande förmåga snarare än enskild materiel och utrustning.

Det militära stödet har successivt utvecklats från att i huvudsak avse donationer från Försvarsmaktens krigsorganisation till att i ökande utsträckning omfatta anskaffning av nyproducerad materiel för donation till Ukraina i syfte att möta Ukrainas behov. Under 2024 och i de två första stödpaketerna för 2025 har det rört bl.a. anskaffning av större system, t.ex. Robot 70, Tridon Mk 2, Archerpjäser och artillerilokaliseringsradar Arthur samt mindre system som bl.a. drönare och materiel för minröjning. Nederländerna har anslutit sig till Sveriges och Danmarks gemensamma anskaffning av nyproducerade stridsfordon CV90 till Ukraina. På detta sätt kan Sverige förse Ukraina med efterfrågad materiel och utrustning och samtidigt bidra till att stärka svensk, europeisk och ukrainsk försörjningssäkerhet avseende försvarsmateriel.

Under året har Sverige även lämnat finansiella bidrag till fonder som syftar till att upphandla materiel och utrustning för att donera till Ukraina. Sverige har också bidragit till flera multilaterala finansieringsprojekt, bl.a. ett tjeckiskt initiativ som syftar till att anskaffa ammunition. Sverige har lämnat bidrag till den s.k. danska industrimodellen som finansierar ukrainska beställningar från den inhemska försvarsindustrin. Därigenom kan materiel tillföras Ukrainas försvar samtidigt som landets produktionskapacitet stärks. Ukraina producerar bl.a. långräckviddiga robotar, artilleripjäser och ammunition. Den danska modellen omfattar bl.a. kontroller av industri och leveranser.

Försvarsmakten har under året deltagit med instruktörer i ett antal multilaterala utbildningsoperationer. Det rör bl.a. utbildningsinsatsen Interflex som genomför grundutbildning av ukrainska värnpliktiga, minröjningsutbildningen NLETI i Litauen som syftar till att utbilda ukrainska minröjningsinstruktörer samt EU:s

utbildningsinsats till stöd för Ukraina (EUMAM) som genomför utbildningsaktiviteter för ukrainsk militär personal. Försvarsmakten har också bidrag med personal till Natos initiativ till stöd för Ukraina, NATO Security Assistance and Training for Ukraine (NSATU).

Slutligen har Sverige deltagit i särskilda samarbetsformat som upprättats för det militära stödet till Ukraina inom ramen för Ukraine Defence Contact Group (UDCG) där ett antal förmågesamarbeten etablerats. Syftet är att kraftsamla och koordinera stödet till Ukraina samt förenkla för Ukraina att ta emot och implementera det internationella stödet. Sverige deltar i sju specifika förmågesamarbeten för stödet: marin säkerhet, stridsflyg, mekaniserad strid, minröjning, drönare, it och artilleri.

4.3.3 Sverige som allierad och fortsatt integrering i Nato

Den 7 mars 2024 blev Sverige fullvärdig medlem i Nato efter att samtliga medlemsländer ratificerat Sveriges medlemskap. Sverige har sedan dess deltagit fullt ut i Natos beslutsfattande och bidrar därmed till att påverka alliansens inriktning. Svenska prioriteringar sedan medlemskapet har varit att stärka Natos kollektiva avskräcknings- och försvarsförmåga inte minst genom integreringen av Sverige i Natos planverk och strukturer samt genom konkreta bidrag till Natos aktiviteter, insatser och operationer. Sveriges bidrag har skett i linje med svenskt regionalt ansvarstagande. Integreringen i Nato, såväl militärt som politiskt, har under året skett i ett högt tempo. Vidare har Sverige prioriterat Natos stöd till Ukraina samt att Nato ska föra en samlad långsiktig och strategisk politik för att motverka Rysslands maktexpansion och möjligheter att göra skada.

Sveriges integrering i Natos operationsplaner har fortsatt under året och gjort konkreta framsteg. Den nationella operationsplaneringen har utvecklats med syfte att anpassas till Sverige som allierad. Operationsplaneringen med de nordiska länderna inom ramen för det nordiska försvarskonceptet (Nordic Defence Concept) har utvecklats och konsoliderats.

Året 2024 präglades av storskalig militär övningsverksamhet då Nato genomförde sin största övningsserie på flera decennier, Steadfast Defender 24. Övningsserien bestod av ett antal övningar under våren med tyngdpunkt på norra och östra Europa, med totalt deltagande om ca 90 000 soldater och sjömän från samtliga 32 allierade. Syftet var att öva och synliggöra Natos förmåga att förstärka försvaret av Europa genom tillförsel av styrkor, samt förmåga att genomföra komplexa operationer tillsammans. Flera av övningarna i serien – Nordic Response 24, Immediate Response 24 och Swift Response 24 – genomfördes till del på svenskt territorium och innebar goda möjligheter till att pröva nationell förmåga att genomföra värdlandsstöd.

Försvarsmakten har under året tillfört personal till Natos olika staber och ledningsstrukturer och under året fick Sveriges sin första Natogeneralstjänst. Regeringskansliet har tillfört flera civila sekunderingar (s.k. Voluntary National Contributions, VNC) till Nato. Sverige bidrar även med drygt 15 civila experter inom olika beredskapssektorer till Natos pool av civila experter under Resilienskommittén.

Under 2024 upprättades en marin ledningsfunktion för Östersjön (Commander Task Force Baltic) i Tyskland, som Sverige genom Försvarsmakten bemannar tillsammans med andra allierade.

Under 2024 erhöll Sverige de första utkasterna på nya förmågemål som senare fastställdes av Nato i samband med försvarsministermötet i juni 2025. Målen utgör underlag för den fortsatta planeringen av Sveriges militära förmåga.

Försvarmakten bidrog till Natos koncept för avskräckning och försvar

Sverige har redan från start som Natomedlem bidragit substantiellt inom ramen för Natos koncept för avskräckning och försvar i det euroatlantiska området (Deterrence and Defence of the Euro-Atlantic Area, DDA). Försvarmakten deltog under 2024 med flyg till Natos luftrumsövervakning och incidentberedskap (NATO Air Policing) och i Natos olika avskräckningsaktiviteter (vigilance activities). Natos avskräckningsförmåga i vårt närområde bedöms ha stärkts genom det svenska Natomedlemskapet och att svenska förmågor nu deltar i Natos aktiviteter.

Under hösten 2024 genomfördes övningen Neptune Strike 24:2, som omfattade bl.a. bekämpning av markmål med stridsflyg, amfibieoperationer och försvar mot drönare. Försvarmakten deltog med stridsflyg från Blekinge flygflottilj (F 17).

Under året anmälde Sverige in befintlig krigsorganisation till Natos styrkemodell (NATO Force Model, NFM). Vidare anmälades förband till Natos stående operationer. Försvarmakten genomförde en omfattande planeringsverksamhet kopplat till de styrkebidrag Sverige avser att ställa till Natos förfogande för aktiviteter inom ramen för DDA. Det svenska bidraget bestående av upp till 600 personer till den av Kanada ledda multinationella brigaden i Natos framskjutna närvaro i Lettland (Forward Land Forces, FLF) ställdes under Natobefäl i februari 2025. Planeringen fortsatte för fortsatta bidrag till Natos luftövervakning och bidrag till Natos stående marina styrkor.

Vid Natos toppmöte i Washington 2024 fattades beslut att etablera en framskjuten allierad närvaro i Finland. Sverige har åtagit sig ansvaret som ramverksnation. Åtagandet bekräftades av de allierade vid Natos försvarsministermöte i februari 2025. Försvarmakten påbörjade redan under 2024 planeringen för Natos framskjutna närvaro i Finland.

Från januari 2025 har Försvarmakten deltagit i operationen Baltic Sentry som syftar till att förstärka sjöövervakningen och avskräcka från sabotage riktade mot kritisk undervattensinfrastruktur i Östersjön. Sverige bidrar med korvetter, stödfartyg samt radarspanings- och ledningsflygplan där fartygen i perioder är ställda under direkt ledning av Nato.

4.3.4 Försvarmaktens operativa förmåga

Förändrade förutsättningar har påverkat genomförandet av försvarsbeslutet 2020

Att försvara Sverige mot ett väpnat angrepp är det militära försvarets huvuduppgift och den dimensionerande utgångspunkten för uppbyggnaden av krigsorganisationen. Försvarmakten genomgår sedan några år tillbaka en stor förändring i syfte att växa och åter dimensioneras mot huvuduppgiften. Regeringen behandlade inför försvarsbeslutet 2025 utgångsläget i krigsorganisationen (prop. 2024/25:34, bet 2022/25:FöU2, rskr. 2024/25:114). Regeringen konstaterade att uppbyggnaden av försvaret sker från en låg nivå och att startläget för uppbyggnaden i flera avseenden visat sig vara sämre än vad som tidigare framgick. Därtill har det försämrade omvärldsläget inneburit både anpassning av pågående verksamhet samt nya uppgifter för Försvarmakten, t.ex. stöd till Ukraina. Övningsverksamheten har anpassats och en större andel av Försvarmaktens resurser har använts för nationella operationer och att upprätthålla beredskap. Detta har varit nödvändiga prioriteringar men har samtidigt påverkat Försvarmaktens förutsättningar att utveckla krigs- och grundorganisationen enligt försvarsbeslutet 2020. Som en konsekvens kommer inte

samtliga krigsförband och grundorganisationsenheter att vara färdigställda enligt den tidsplan som förutsågs i försvarsbeslutet 2020.

Försvarsmakten har utvecklat sina planer för mobilisering

Försvarsmakten har under året fortsatt sitt arbete med att stärka mobiliseringsförmågan. Den genomförda verksamheten bidrog till ökad samordning mellan svenska förband och Natoförband, vilket i sin tur stärkte både Sveriges försvarsförmåga och Natos kollektiva säkerhet. Samtidigt kan det konstateras att det fortfarande råder brister i förmågan att mobilisera hela krigsorganisationen inom beslutade tidsramar.

Armén har fortsatt öva inom ramen för brigad och division

Armén har fortsatt att öva inom ramen för brigad och division. Under 2024 upprätthöll armén nationell och internationell beredskap samt deltog i ett antal beredskapsoperationer.

Arméns utveckling av brigadförmågan fortsätter och så även förmågan att strida i divisions ram. Detta har skett genom tillsättning av personal för divisionsledning och genom övningar. Bland annat deltog en tillfälligt sammansatt brigad i övningen Nordic Response 24 under ledning av en finsk stab i Norge och Finland. I övningen Spring Strike 24 övades brigadstab och till del divisionsstab. Dessa övningar är steg i den fortsatta förmågeuppbyggnaden.

Armén har ur ett materiellt och personellt perspektiv behövt balansera förmågetillväxt i form av grundutbildning och uppbyggnad av nya förband. Denna situation förstärktes av arméns stöd till Ukraina, parallellt med nationella operationer. Brister i materiell tillgänglighet påverkade vidmakthållandet och utvecklingen av krigsförbanden.

Armémateriel

Materiellt sett befinner sig armén i ett skifte där produktionen av krigsförbanden sker med en stor del gammal materiel samtidigt som ny materiel tillförs, vilket ställer höga krav på att vidmakthålla äldre och sliten materiel.

Under året levererades granatkastarpansarbandvagn och olika typer av funktionspansarbandvagnar och renoverade stridsfordon. Tunga hjulfordon, hjullastare samt splitterskyddade bandvagnar levererades kontinuerligt under året. Ledningsstödsystem Mark, marktaktiskt samband och marktaktiskt ledningsstödsystem integrerades fortsatt i ledningsplatser och fordon. Fjärrstyrda flygfarkoster levererades löpande under året. Leveranser av nytt eldhandvapensystem påbörjades och kaliberbunden ammunition levererades kontinuerligt. Därutöver levererades materiel för signaturanpassning och maskering samt personlig skyddsutrustning.

Större beställningar till industrin under året var ersättningsanskaffning av stridsvagnar och stridsfordon för de som donerats till Ukraina, nyanskaffning av stridsvagnar, renovering och modifiering av samtliga Stridsvagn 122, samt ammunition till Luftvärnssystem 103 Patriot.

Hemvärnet

Totalt uppgick antalet hemvärnssoldater under 2024 till 22 274 personer (11 procent kvinnor och 89 procent män) varav 4 059 utgjordes av specialister utbildade av frivilliga försvarsorganisationerna (FFO) (under 2023 uppgick antalet hemvärnssoldater till 22 145 personer). Försvarsmaktens uppföljning visar att tidsbrist

angavs vara den största anledningen till att hemvärnssoldater avslutat sitt engagemang under 2024.

Förbandsproduktionen har genomförts som planerat. Beredskapsåtgärder, övningar och nationella operationer har genomförts. Hemvärnet har använts för skydd och bevakning exempelvis inför och under örlogsbesök samt vid övningar med internationella inslag.

Under året har mörkermateriel och sensorer tillförts vilket bl.a. har förbättrat hemvärnets förmåga att verka i mörker.

Hemvärnet har under 2024 fortsatt bidragit med instruktörer för att utbilda ukrainska rekryter inom ramen för Interflex i Storbritannien. Hemvärnsförbanden lämnade vidare stöd till andra myndigheter, primärt till Polismyndigheten för eftersökande av försvunna personer.

Marinens uppbyggnad av krigsorganisationen och beredskap samt arbete i Nato

Under 2024 har marinen fokuserat på att utveckla och vidmakthålla krigsorganisationen. Marinen har även genomfört kontinuerlig övervakning av svenskt sjöterritorium genom verksamhet till sjöss och har, i olika delar av Östersjön, lämnat stöd i samband med incidenter på kritisk undervattensinfrastruktur.

År 2024 var ett övningsintensivt år för de marina förbanden. Övningarna har bl.a. bidragit till att öka marinens strategiska och operativa integrering i Nato. Personal ur marinen bemannar olika befattningar i Natos marina högkvarter (Allied Maritime Command, MARCOM) och den regionala staben CTF Baltic i Rostock.

Under 2024 ryckte 1 040 individer in till grundutbildning med värnplikt varav 860 slutförde grundutbildningen under året. Marinen arbetar med ett särskilt projekt som har till syfte att stärka den marina professionen genom att attrahera, rekrytera, utveckla samt behålla personalen. Marinen bedömer resultatet som positivt men det finns fortfarande begränsningar inom vissa personalkategorier såsom tekniker, undervattens- och luftstridspersonal. Marinen behöver således flytta personal mellan olika arbetslag och besättningar med korta tidsförhållanden. Under 2024 anställdes det inte tillräckligt med civila arbetstagare vilket innebär att yrkesofficerare fortsatt hanterar vissa administrativa uppgifter i stället för att arbeta med sin huvudtjänst eller i operativ verksamhet.

Under 2024 fortsatte bl.a. utvecklingen av de marina basbataljonerna och marinens logistikkoncept.

På grund av pågående renoverings- och infrastrukturprojekt begränsades tillgängligheten på marinens hamn- och infrastruktur. Pågående arbeten med infrastrukturen syftar till att stärka marinens framtida förmågetillväxt.

Marinmateriel

Verksamheten inom marinmateriel har präglats av fortsatt tillväxt. Avseende tidigare beställd produktion följer merparten beslutad leveransplan. Det förekommer dock förseningar, vilket riskerar att påverka leveranser mot fastställda krav.

Under 2024 har flera leveranser mottagits såsom hamnbogserbåtar, gummibåtar för ingenjörsförband samt leveranser av IFF-transpondersystem. Därtill har marinen fortsatt mottagit leveranser av Torped 47. Röjdykarfartyget HMS Spårö överlämnades till Försvarsmakten under 2024 med respunkter på ledningssystem.

Materiel som beställts hos industrin inkluderar bl.a. anskaffning av nya arbetsfartyg, ny fjärrstyrd undervattensfarkost, motorbåtar och undervattenssensorer. Därtill har återanskaffning skett av stridsbåtar som ska ersätta de båtar som Sverige skänkt till Ukraina samt anskaffning och modernisering av lastbilsburen Robot 15.

FMV har tecknat avtal om radarsystemet Sea Giraffe 1X till Försvarsmakten. Radarn kan användas på både stora och små fartyg samt på autonoma farkoster som är självstyrande. Den har bl.a. förmåga att upptäcka drönare. Dessa investeringar förväntas på sikt ge förutsättningar för ökad operativ förmåga för krigsförbanden.

Mer information om materielinvesteringar för marinstridskrafter återfinns i tabell 4.4.

Flygvapnet uppnår i huvudsak sina operativa krav – trots fortsatt brist inom ett antal personalkategorier

Flygvapnet har upprätthållit nationell och internationell beredskap samt över tid anpassat denna utifrån det försämrade säkerhetsläget. Under dygnets alla timmar och årets alla dagar har svenskt territorium övervakats. Vid behov har ingripanden mot kränkningar genomförts.

Sedan tredje kvartalet 2024 har flygvapnets incidentberedskap deltagit integrerat i Natos incidentberedskap (air policing) i Östersjöregionen.

Luftstridskrafterna har vid flera tillfällen deltagit i Natos aktiviteter för avskräckning och försvar. Även bi- och multilateralt samarbete med de nordiska länderna samt med USA, Storbritannien, Tyskland och Frankrike har genomförts. Den nationella och internationella övningsverksamheten, tillsammans med gemensamma aktiviteter med allierade har positivt bidragit till att utveckla krigsorganisationen och förmågan. Trots att insatser varit prioriterade före utveckling och utbildning så har krigsorganisationen utvecklats och vidmakthållits som planerat med enstaka undantag. Begränsningarna berodde i huvudsak på personalbrist inom nyckelkategorier såsom flygstridsledare, flygtekniker, räddningspersonal samt piloter. En omfattande översyn av hela personalområdet har genomförts för att behålla och rekrytera personal och ett antal åtgärder har identifierats, exempelvis kopplat till behovet av att behålla personal med flygteknisk kompetens.

Flygtidsproduktionen inom JAS 39-systemet utvecklas fortsatt positivt, om än långsamt, från nedgången 2022. Bristen inom olika personalkategorier har krävt fortsatta prioriteringar vad avser incidentberedskap och utbildning av piloter före utveckling av krigsförbanden.

De nordiska flygvapenchefernas gemensamma koncept för fördjupat samarbete mellan ländernas flygvapen, Nordic Air Power Concept (NAPC), har tagit steg framåt med gemensam planering och ledning av luftoperationer, samordnad utveckling och nyttjande av de nordiska flygbaserna, utökad gemensam situationsförståelse och gemensam utbildning samt träning och övningsverksamhet.

Flygvapnet har fortsatt att utveckla verksamheten inom rymddomänen med inriktning mot att bygga kompetens kring operationalisering av rymdförmågor, inklusive att producera och distribuera rymdlägesbild till övriga delar av Försvarsmakten.

Under augusti 2024 sköts Försvarsmaktens första satellit (GNA-3) upp. Projektet, omfattar prov- och försök för satellitkommunikation. Detta var ett viktigt steg i förmågeutvecklingen inom rymddomänen och ger kunskap för integreringen av nya plattformar i framtiden, bl.a. för att möjliggöra multinationella och gemensamma operationer. Vidare påbörjades etablering av projektverksamhet rörande nationell uppskjutningsförmåga.

Under året etablerades ett experimentkontor vid Luftstridsskolan som en åtgärd för att stärka innovationskraften hos såväl personal som organisation. Ett första experiment rörande signaturreducering genomfördes framgångsrikt strax före årsskiftet.

Flygtidsproduktion

Likt tidigare år var behovet av flygtid större än produktionskapaciteten, vilket begränsade förmågeutvecklingen inom främst helikoptersystemen.

Produktionskapaciteten och tillgängligheten begränsas främst av bristen på flygteknisk personal.

Efterfrågan på flygplan 100 var fortsatt stor avseende radarspaning och transportflygningar. Trots relativt få flygplan, brist på tekniker och problem med tillgänglighet på åldrad materiel producerades flygtid i nivå med efterfrågad nivå. En viktig åtgärd för detta var att underhållet utfördes av extern part samt att reservmaterielanskaffning anpassades.

Efterfrågan var fortsatt stor på transportflygningar. Tillgängligheten för statsflygskvadronen var lägre på det äldre flygplanet av typen Gulfstream IV. Viss anskaffning av reservdelar genomfördes för att undvika brister och åtgärder vidtogs för att kontraktera underhållsleverantörer närmare Sverige.

Transportflygsystem 84 är flygvapnets äldsta flygsystem, vilket påverkade tillgängligheten.

Tabell 4.1 Flygtimmar per flygplans- och helikoptertyp

Antal flygtimmar

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
JAS 39	10 974	10 622	10 233	9 624	11 308	11 727	10 364	11 092	11 256
SK 60	2 242	2 099	2 196	1 952	3 922	5 085	4 770	4 341	1 673
SK 40 ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	483
Tp 84	2 242	2 099	2 196	1 952	1 447	1 711	1 714	1 627	1 617
Fpl 100	1 495	1 647	1 602	1 693	1 304	1 025	864	1 019	1 028
Fpl 102	1 809	1 795	1 607	1 596	1 489	1 850	1 947	1 627	1 723
Helikopter 14	1 523	1 473	1 454	1 025	1 165	1 170	1 133	1 316	1 535
Helikopter 15	3 701	4 057	3 637	3 653	3 772	3 350	3 221	3 364	3 534
Helikopter 16	2 531	2 716	2 815	2 449	2 326	2 403	2 293	2 082	2 355

¹ Flygsystem SK 40 introducerades 2024.

Källa: Försvarsmaktens årsredovisning för 2024.

Flygmateriel

Inom flygområdet fortsatte den materiella utvecklingen med blockuppdatering av JAS 39 C/D och leveranser av kvalificerad flygammunition i form av bomber (Mk-82, GBU-12, GBU-49) och jaktrobotar (IRIS-T, METEOR).

Leveranser omfattade även tre skolflygplan SK40, materiel till flygbasbataljonerna såsom flygunderhållsfordon, tankbilar, ammunitionsbilar, plogar samt sop- och blåsmaskiner.

Under året genomfördes beställningar av större materielprojekt. Exempel på dessa beställningar var effektbestämmande materiel till JAS 39, tolv helikopter 16, ett lednings- och radarspaningsflyg modell S106 (Global Eye), basplatta rymd, ytterligare tre skolflygplan SK40, sambands- och infrastruktur till flottiljer och flygbaser samt C-UAS-system. Dessa investeringar förväntas på sikt ge förutsättningar för ökad operativ förmåga för krigsförbanden.

Avtal för anskaffning av långräckviddig bekämpningsförmåga ingicks under året. Försvarsmakten genomförde verksamhet för framtida stridsflyg i konceptfasen (Väggval Stridsflyg), bl.a. genom att ta fram en uppdaterad planering för programmet t.o.m. 2030.

Vidmakthållandet av flygmaterielsystemen genomfördes i stort enligt plan. Inom stridsflyg JAS 39 fortsatte arbetet med att höja tillgängligheten avseende utbytesenheter och reservdelar, vilket givit positiva resultat. Personalbrist och längre leveranstid för bl.a. basmateriel och verktygssatser innebar begränsningar avseende förberedelser för införande av JAS 39E samt modifieringar av JAS 39C/D och uppbyggnad av flygverkstaden på F17.

Mer information om materielinvesteringar för flygstridskrafterna återfinns i tabell 4.4.

Specialförbanden fortsätter utvecklingen av en mer robust och interoperabel organisation

Specialförbanden har under 2024 fortsatt utvecklingen mot en mer robust organisation. Krigsorganisationen har till del omstrukturerats för att möta integreringen med Nato. Omstruktureringen av vissa förband ur armén i en specialoperativ kontext har fortsatt. Specialförbanden har säkerställt bemanning vid relevanta Natostaber vilket medför en ökad insyn, delaktighet och möjlighet att koordinera nationella planer med Natos planering av specialoperationer.

Förmågeutvecklingen har fortsatt i syfte att verka som ett militärt handlingsalternativ i hela konfliktskalan. Specialförbanden har fokuserat på att öka sin förmåga inom nationellt försvar och avseende interoperabilitet med Nato samt prioriterade partners, bl.a. genom omfattande övningsverksamhet.

Specialförbanden har genomfört ett flertal verksamheter inom ramen för Försvarsmaktens uppdrag och inom ramen för Natos kollektiva avskräckning. Specialförbanden har upprätthållit nationell och internationell beredskap enligt plan.

Specialförbanden är under kraftig tillväxt. Avsaknad av infrastruktur har i vissa fall begränsat önskad tillväxttakt under 2024.

Lednings- och underrättelseförband

Ledningsfunktionen upprätthöll under 2024 nationell och internationell beredskap. Deltagandet med lednings- och underrättelseförband i planerade och uppkomna operationer omfattade bidrag med förband och funktioner i syfte att bl.a. möjliggöra ledning, telekrig och motmedel mot obemannade flygande system, (Counter Unmanned Aerial System, C-UAS). Funktionen har vidare stöttat krigsförband med ledningsträningsövningar och genom deltagande i nationella och internationella övningar har förutsättningarna för att utöva ledning på alla nivåer utvecklats.

Natointrädet innebär ett utvecklingsbehov inom ledningsstödsystemsområdet, exempelvis kopplat till roller, ackreditering och pågående teknikutveckling. Arbetet påbörjades i ledningsfunktionen för att möta Natos förmågemål. Under året ökade ianspråktagandet av funktionens förband såväl i operationer som i övningar. Den internationella stabsövningen Cagey Kestrel genomfördes för första gången på divisionsnivå. Bland annat Danmark, Norge, Nederländerna och Finland deltog i övningen. Stödet till Ukraina har varit omfattande, framför allt vad avser språk- och tolkresurser samt sambands- och ledningssystemkompetens. Ledningsförbanden har i allt väsentligt utvecklats och vidmakthållits som planerat men bristande tillgång på erfaren personal kommer även fortsättningsvis att vara begränsande. Utbildning och krigsplacering av personal i krigsförbanden fortsatte under året. Krigsförband och

staber övades och tränades på ett sätt som ökade både den samlade operativa förmågan och interoperabiliteten med Nato. På så vis utvecklades lednings- och underrättelseförbandens krigsduglighet positivt. Operationerna bidrog till att uppnå fastställda mål för verksamheten.

Cyberförsvarsförmågan har fortsatt stärkts och utvecklats. Under 2024 fortsatte etableringen av ett andra it-försvarsförband (2. ITF). Försvarsmakten genomförde under året cyberoperationer till skydd och försvar av funktioner och system samtidigt som cyberförsvarsförmågan utvecklades. Ett antal nationella och internationella övningar har genomförts under året och interoperabiliteten inom ramen för Nato har stärkts.

Logistik och möjliggörande av militära operationer

Sveriges inträde i Nato innebär nya krav som följer av åtaganden inom ramen för kollektivt försvar och Sveriges integrering i Natos planverk. En central del i försvaret av Sverige och allierade är möjliggörande av militära operationer (enablement), vilket förutsätter såväl nationella resurser som förmåga inom områdena militär rörlighet, värdlandsstöd och logistik. Den omfattande övningsverksamheten i Sverige under året innebär tillfällen att pröva och utveckla förmågor av dessa slag.

En annan del i möjliggörandet av militära operationer inom ramen för kollektivt försvar är åtgärder som syftar till att säkerställa tillgänglighet av nödvändiga resurser t.ex. drivmedel och försvarsmateriel. Under året genomförde Försvarsmakten, i samverkan med allierade i detta avseende, ett arbete som fortsätter 2025. Defense Cooperation Agreement (DCA-avtalet) med USA, som trädde i kraft i augusti 2024, är på detta område förutsättningsskapande genom att möjliggöra förhandslagring av materiel i Sverige.

Den 1 augusti 2024 fattade regeringen beslut om Sveriges nationella plan för militär rörlighet. Med den nationella planen tydliggörs regeringens samlade målbilder för militär rörlighet, för att kunna skapa optimala förutsättningar för militära operationer inom rimliga tidsförhållanden. I samband med beslut om den nationella planen fick Försvarsmakten i uppdrag att tillsammans med berörda myndigheter senast den 31 januari 2025 redovisa förslag på åtgärder för att kunna uppnå målen.

Logistikfunktionen, inklusive försvarsmedicin, upprätthöll under året nationell och internationell beredskap, samtidigt som stödet till de nationella operationerna och Sveriges stöd till Ukraina ökade markant. Arbetet med logistik för ökad tillgänglighet och uthållighet inom Försvarsmakten fortsatte, där återanskaffning av reservmateriel var en central del. Även inom övriga delar av logistikområdet genomfördes anskaffningar och vidmakthållande, bl.a. inom områdena drivmedel, livsmedel, hälso- och sjukvårdssystem och personlig utrustning. Till exempel påbörjades leveransen av en ny stridsuniform, ett antal lätttrörliga kirurgiska enheter samt traumaenheter anskaffades och ett omsättningslager för läkemedel upphandlades.

Under 2024 ökade produktionstimmarna vid markverkstäderna och arbetet med att etablera omlagringscentraler inleddes, liksom etableringen av fler mobiliserings- och ersättningsförråd.

Antalet värnpliktiga inom funktionen ökade, men trots det motsvarade inte 2024 års rekrytering planerad tillväxt.

Försvarmakten anpassar beredskapen och vidtar åtgärder i den säkerhetspolitiska utvecklingen

För att värna Sveriges suveränitet och upprätthålla territoriell integritet, har Försvarmakten en grundläggande beredskap dygnet runt, året om. Under 2024 genomfördes en rad aktiviteter och övningar nationellt och tillsammans med internationella partner inom ramen för avskräckning.

Svenskt territorium övervakades kontinuerligt och Försvarmakten ingrep mot tre överträdelser av tillträdesförordningen (1992:118), två inom luftdomänen och en inom markdomänen. Det var lika många konstaterade överträdelser som under föregående år. Under 2024 har Försvarmakten genomfört en oanmäld beredskapskontroll.

Försvarmakten har lämnat stöd till civil verksamhet

Inom ramen för gällande lagar och förordningar och med befintlig förmåga och resurser har Försvarmakten lämnat stöd till civil verksamhet vid 56 tillfällen under 2024 (51 tillfällen 2023), främst med explosivhantering, lägesbild samt teknisk kompetens. Myndigheten har också lämnat stöd till Utrikesdepartementet och svenska ambassaden i Beirut med förflyttning av ambassadpersonal från Libanon till Cypern med anledning av det försämrade säkerhetsläget. Försvarmakten har vidare lämnat stöd vid utredningarna av kabelbrott på två undervattenskablar i Östersjön. Stöd lämnades till Polismyndigheten och Säkerhetspolisen vid 43 tillfällen och till övrig civil verksamhet vid 13 tillfällen.

Regeringen gav den 5 oktober 2023 Försvarmakten och Polismyndigheten i uppdrag att omgående fördjupa samarbetet inom områden där samarbete mellan myndigheterna kan bidra positivt till att bekämpa den systemhotande brottsligheten och där Försvarmakten kan lämna stöd till polisen i enlighet med befintligt regelverk (Ju2023/02208). En delredovisning lämnades den 2 april 2024 och uppdraget slutredovisades den 15 oktober 2024. Av slutredovisningen framgår att Försvarmaktens och Polismyndighetens samarbete har fördjupats inom flera områden, t.ex. när det gäller den resurstunga hanteringen av sprängämnen och stöd med it-forensik.

Frivilliga försvarsorganisationer en del av arbetet med försvarsvilja

Frivilliga försvarsorganisationer (FFO) är en viktig del i arbetet med att stärka försvarsviljan. FFO har fortsatt sitt arbete med totalförsvarsupplysning, rekrytering och utbildning till såväl det militära försvaret som det civila försvaret. Deras arbete har bidragit till att öka folkförankringen och att stärka försvarsviljan i Sverige.

Försvarmakten har utbetalat organisationsstöd om totalt 86,6 miljoner kronor och 171,8 miljoner kronor i uppdragsersättning till FFO.

Det finns 18 FFO, vars huvudsakliga uppgift är att bidra till det svenska totalförsvaret genom rekrytering, utbildning, ungdomsverksamhet och totalförsvarsinformation. Med cirka 360 000 medlemmar (2024) bedriver FFO totalförsvarsinformation och försvarsupplysning mot egna medlemmar och den breda allmänheten. Av de 18 organisationerna har 13 under 2024 på beställning av Försvarmakten rekryterat och utbildat specialister till hemvärnet. Regeringen konstaterar att möjligheten att rekrytera och utbilda specialister även till andra krigsförband än hemvärnet inte har prövats fullt ut.

4.3.5 Försvarmakten har deltagit i internationella insatser

Försvarmaktens deltagande i internationella insatser har bidragit till att utveckla och stärka relationerna i internationella organisationer såsom FN och EU och som allierad

i Nato. Inom FN har Försvarsmakten främst deltagit med militärobservatörer till några fredsbevarande insatser och erbjudit utbildningar. Deltagandet har bidragit till att inom vissa områden utveckla försvarsförmågan och interoperabiliteten med andra länder samt öka svensk personals förmåga, bl.a. att verka i multinationella staber och miljöer. För mer information om de internationella insatserna som finansieras inom utgiftsområdet för internationell samverkan, se utgiftsområde 5 avsnitt 1.3.

Deltagande i Natos insatser fortsatte under 2024 genom bidrag med personal till rådgivande befattningar i Kosovo force (KFOR) i Kosovo.

Försvarsmakten har vidare bidragit i olika befattningar till den militära utbildningsinsatsen Operation Inherent Resolve (OIR) i Irak. Försvarsmakten deltog även i Operation Gallant Phoenix i Jordanien under 2024. Försvarsmakten fortsatte under 2024 deltagandet i EU:s utbildningsinsatser i Somalia och bidrog med stabsbefattningar till EU:s marina insatser Operation Irini och Operation Atalanta samt med en stabsofficer till EUFOR Althea.

Som följd av attackerna mot internationell sjöfart i Röda Havet och närliggande områden inrättades i februari 2024 en marin militär insats, operation EUNAVFOR Aspides. Försvarsmakten deltog under 2024 med stabsofficerare i insatsen samt med en kvalificerad medicinsk traumaenhet om tolv stabsofficerare ombord på styrkans nederländska ledningsfartyg.

Försvarsmakten lämnade under 2024 stöd till arbetet för säkerhetssektorreform (SSR) i Ukraina, Georgien och Moldavien. På grund av omvärldsutvecklingen har begränsad verksamhet kunnat genomföras i Ukraina. I Moldavien har Försvarsmakten lämnat kapacitetsbyggande stöd inom områdena totalförsvar, strategisk kommunikation och värnplikt. I Georgien bidrog Försvarsmakten till språkstöd. Verksamheten i Georgien avbröts i slutet av året.

4.3.6 Personalvolymerna ökar men det finns utmaningar för hela organisationen

Drygt 7 300 värnpliktiga påbörjade sin grundutbildning under 2024, vilket innebär att målet för året om 7 000 värnpliktiga uppnåddes. Vanligtvis påbörjas grundutbildningen under ett år och slutförs påföljande år. Antalet anställda, både militära och civila, ökade under året och antalet avgångar var få. Rekordmånga sökte till officersprogrammet och den grundläggande officersutbildningen och antalet elever som påbörjade sina studier på en yrkes- eller reservofficersutbildning var även fler jämfört med 2023. Likt tidigare år var det emellertid svårt att rekrytera vissa kompetenser exempelvis inom it, logistik och teknik vilket påverkar utvecklingen negativt för bl.a. flygvapnet och marinen. Andelen kvinnor ökade i flera personalkategorier med undantag för kategorin värnpliktiga som genomförde grundutbildning. För att Försvarsmakten ska klara tillväxt- och jämställdhetsmålen, behöver antalet kvinnor som genomför grundutbildning med värnplikt öka. Under året vidtog ett antal åtgärder i syfte att attrahera, rekrytera, utbilda och behålla personal.

Personalkostnaderna uppgick 2024 till ca 23,6 miljarder kronor vilket är en ökning med ca 2,9 miljarder kronor jämfört med föregående år.

Tabell 4.2 Personalförsörjningens utveckling 2022–2024

	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024
Kontinuerligt anställda i Försvarsmakten	25 011	26 195	27 734
Andel kvinnor	23 %	24 %	25 %
Andel män	77 %	76 %	75 %
Officerare totalt	9 507	9 636	9 952
Andel kvinnor	9 %	10 %	11 %
Andel män	91 %	90 %	89 %
Civilanställd personal i Försvarsmakten	9 573	10 226	10 876
Andel kvinnor	39 %	40 %	41 %
Andel män	61 %	60 %	59 %
Antal kontinuerligt anställda gruppbefäl, soldater och sjömän	5 247	5 660	6 151
Andel kvinnor	17 %	19 %	18 %
Andel män	83 %	81 %	82 %
Antal kontinuerligt anställda gruppbefäl, soldater och sjömän som är tjänstlediga för officersutbildning	676	672	755
Antal reservofficerare	6 837	7 086	7 139
Andel kvinnor	4 %	5 %	5 %
Andel män	96 %	95 %	95 %
Antal tidvis anställda gruppbefäl, soldater och sjömän	4 603	4 646	4 614
Andel kvinnor	13 %	15 %	15 %
Andel män	87 %	85 %	85 %
Antal värnpliktiga som påbörjat grundutbildning	5 475	6 320	7 343
Andel kvinnor	24 %	19 %	17 %
Andel män	76 %	81 %	83 %
Antal värnpliktiga som slutfört grundutbildning	5 195	5 047	5 765
Andel kvinnor	21 %	24 %	19 %
Andel män	79 %	76 %	81 %
Antal värnpliktiga som avbrutit grundutbildningen	406	414	505
Andel kvinnor	25 %	21 %	17 %
Andel män	75 %	79 %	83 %
Antal mönstrade/prövade	21 099	27 131	29 820
Andel kvinnor	20 %	29%	29 %
Andel män	80 %	71 %	71 %
Hemvärns- och frivilligavtal	21 488	22 145	22 274
Andel kvinnor	12 %	11 %	11 %
Andel män	88 %	89 %	89 %

Källa: Försvarsmaktens årsredovisning 2024, Totalförsvarets plikt- och provningsverks årsredovisning 2024.

Antalet kontinuerligt anställda gruppbefäl, soldater och sjömän samt civila fortsätter att öka

Antalet kontinuerligt anställda gruppbefäl, soldater och sjömän (GSS/K) ökade med 574 anställda under 2024. Totalt 25 procent av de som påbörjade grundutbildning under 2023 var vid utgången av 2024 anställda som GSS/K. De civilanställda fortsatte att öka under det gångna året (650 nya anställda). Det finns fortsatta utmaningar i att attrahera efterfrågad kompetens inom logistik, it och teknik i konkurrens med den övriga arbetsmarknaden.

Antalet yrkesofficerare ökar

Under 2024 var nettoökningen av yrkesofficerare drygt 310, vilket är en stor ökning jämfört med de tre närmaste föregående åren. Ökningen förklaras av bl.a. att flera utnyttjat möjligheten att skjuta upp sitt pensionsuttag och med ett succesivt ökat antal platser vid yrkesofficersutbildningarna. Utflödet bland yrkesofficerarna minskade under året och berodde i huvudsak på avslut på egen begäran.

Inflödet till kategorin specialistofficerare är större än till kategorin officerare. Samtidigt är utflödet större för officerare. Det bidrar till att andelen officerare bland yrkesofficerarna minskar. Sammantaget är officerstillväxten och prognosen god men begränsas av höga pensionsavgångar fram till 2030. De kompetensområden som behöver öka bland officerarna är t.ex. teknik, ledningssystem och logistik.

Söktrycket till officersprogrammet vid FHS var högt 2024 och nära 300 kadetter som påbörjade utbildning, vilket innebär att måltalet för antalet kadetter nåddes. Det finns alltså ett ökat numerärt överskott av reservofficerare (RO).

Värnplikt utgör fortfarande den främsta rekryteringsbasen – grundutbildningskullarna är större än målsättningen

I januari 2024 skickade Totalförsvarets plikt- och provningsverk (PPV) mönstringsunderlag till drygt 110 300 totalförsvarspliktiga födda 2006. De som bedömdes ha bäst förutsättningar att klara mönstringen kallades till mönstring. Inför grundutbildningsomgång 2025 och 2026 kallades 25 procent av årskullen till mönstring, av dessa var 30 procent kvinnor och 70 procent män. Under 2024 mönstrade och provade PPV drygt 27 900 personer, vilket innebär en ökning med 3 500 personer.

Försvarmaktens viktigaste rekryteringsbas till krigsorganisationen är grundutbildning med värnplikt. Målsättningen att 7 000 personer skulle påbörja grundutbildningen 2024 överträffades med cirka 300 personer. Under året påbörjade ca 4 570 personer grundutbildning inom armén, 1 040 personer inom marinen och 970 personer inom flygvapnet. De som slutförde grundutbildningen 2024 har krigsplacerats i krigsförbanden.

Andelen kvinnor som påbörjade grundutbildning 2024 minskade med två procentenheter jämfört med 2023. Den huvudsakliga bidragande faktorn är att muskelkraven till de olika befattningarna har blivit gränssättande och därmed påverkar andelen kvinnor som antas till grundutbildning negativt. Kravnivåerna ses över löpande för att det ska vara möjligt att skriva in den som är mest lämpad på rätt befattning. En annan orsak till nedgången är att intresset för att genomföra grundutbildning generellt var lägre bland kvinnor än män. För både officersprogrammet och specialistofficersutbildningen uppnåddes målen för 2024.

Andelen avbrott från grundutbildningen ligger fortsatt på en låg nivå jämfört med de sista åren innan värnpliktsutbildningen lades vilande. Till skillnad mot tidigare år kallades även 4 000 individer in till mönstring som var negativt inställda till värnplikt. Utvärderingen efter avslutad mönstring visade att inställningen påverkade mönstringsresultatet.

Under 2024 har 450 värnpliktiga fullgjort repetitionsutbildning och därmed fått förlängd krigsplacering i Försvarmakten. Det är en minskning med 700 personer jämfört med 2023. En bidragande orsak till minskningen är att det inte har funnits tillräckligt många befattningar i övningsverksamheten för att repetitionsutbilda värnpliktiga.

Arbete återstår för att Försvarsmakten ska bli en jämställd arbetsplats

Försvarsmakten har fortsatt arbetet med utbildning av personal för att utbilda högre chefer, handläggare och stabsmedarbetare om jämställdhet och jämställdhetsanalys.

Försvarsmakten har under 2024 arbetat med att inkludera ett jämställdhetsperspektiv i försvarsplaneringen. Exempelvis inkluderades jämställdhetsperspektivet i planeringen inför Sveriges deltagande i Natos framskjutna närvaro i Lettland.

De finns fortsatt brister vad gäller jämställdhetsintegreringen av materiel. Försvarsmaktens och FMV:s samverkansprojekt inom detta område fortsätter. Försvarsmakten har fattat beslut om att en jämställdhetsanalys ska genomföras vid alla nya beställningar av försvarsmateriel.

Arbetet mot ovälkommet beteende fortsätter

Försvarsmakten har fortsatt arbetet mot det som myndigheten benämner ovälkommet beteende, ett samlingsnamn för kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier. Den rapporterade förekomsten av ovälkommet beteende sjönk med en procentenhet mellan åren 2022 och 2024 till sex procent av de svarande i medarbetarundersökningen. Det är den lägsta nivån sedan frågan introducerades i undersökningen 2018. Den vanligaste formen av ovälkommet beteende är kränkande särbehandling. Myndigheten konstaterar att det alltså finns ett behov av ytterligare åtgärder.

4.3.7 Infrastrukturförsörjning

Mängden infrastrukturella förvärv ökade markant under 2024 jämfört tidigare år. Försvarsmakten och Fortifikationsverket har fortsatt arbetet med att utveckla och anpassa lokalförsörjningen till kraven som följer av pågående förmågeuppbyggnad för det militära försvaret. Försvarsmakten påbörjade tillsammans med Fortifikationsverket och FMV en översyn av gällande infrastrukturöverenskommelser för infrastrukturområdet. Byggnader och anläggningar återförvärvades för att omedelbart få på plats mobiliseringsförråd och ersättningsförråd i hela landet. Under 2024 utvecklades även Försvarsmaktens arbete avseende strategisk planering för myndighetens miljöfarliga tillståndspliktiga verksamhet.

Försvarsmakten bedömer likt föregående år att den permanenta infrastrukturen för I 13 i Falun försenas och bedöms färdigställas först under perioden 2030–2032. Förseningen bedöms inte påverka förbandsproduktionen då tillfälliga lösningar i form av fortsatt interimistisk införhyrning av lokaler tillämpas. I övrigt redovisar Försvarsmakten inga avvikelser vad gäller produktionen av infrastruktur för de nya garnisonerna.

4.3.8 Materielförsörjning

Produktionen för materielanskaffning har haft en högre produktionstakt än 2023. Trots långa leveranstider ökade antalet beställningar och leveranser under 2024.

Regeringen bemyndigade Försvarsmakten att under 2024 beställa materiel för 128 miljarder kronor, varav merparten därefter beställts med hjälp av FMV. År 2024 beställde FMV försvarsmateriel för mer än 67,7 miljarder vilket är drygt tre gånger mer än 2021. Bland beställningar som lagts under 2024 fanns exempelvis Stridsvagn 123, stridsbåtar och S 106-flygplan. Några av dessa anskaffningar syftar till att ersätta materiel som donerats till Ukraina. Andra exempel på beställningar är nya stridsfordon, artilleri, drönare, ammunition och personlig utrustning.

Anskaffning för det militära försvarets behov präglades redan innan Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina av utmaningar för att säkerställa en snabb materielförsörjning. Efter 2022 har efterfrågan på försvarsmateriel kraftigt ökat i omvärlden.

Resursbrister hos ansvariga myndigheter, industrins produktionskapacitet samt en ökad efterfrågan på marknaden har påverkat förmågan att leverera materiel till Försvarsmakten och föranlett förseningar av leveranser. Inom marinen finns det fortsatt vissa begränsningar rörande varvskapacitet, tillgänglighet och leveranstider, vilket påverkar materiellproduktionen.

Försvarsmaktens materielförsörjning är alltjämt präglad av det rådande omvärldsläget som påverkar försvarsindustrin och därmed FMV:s förmåga att leverera beställd materiel till Försvarsmakten. Materielanskaffningen har även påverkats av det fortsatta stödet till Ukraina.

Utfall av ekonomiska åtaganden och riktlinjebeslut

Utfallet för de investeringar som belastar anslaget 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* uppgick totalt till ca 52 142 miljoner kronor 2024, jämfört med beräknad ram som uppgick till 50 056 miljoner kronor vilket är drygt 2 miljarder kronor mer än beräknat belopp i riksdagens riktlinjebeslut om investeringsplan (Prop. 2024/25:1 utg.omr.6).

Ökningen av utfallet i förhållande till beräknat beror på tillförda pengar med anledning av Ukrainastöd och nyttjande av de finansiella villkoren avseende sparande/kredit. Under 2024 har regeringen fattat beslut om att tillföra 1 549 miljoner kronor för anskaffning, främst kopplat till det militära stödet till Ukraina. De ekonomiska tillskotten har dock inte föranlett ändringar av investeringsplaner för anskaffning. Detta innebär att regeringens anslagstilldelning är 1 549 miljoner kronor över det värde som framgår av investeringsplanen i budgetpropositionen för 2025.

Produktionen inom anslag 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* har ökat i omfattning jämfört med föregående år vilket innebar ett ökat utfall med ca 20 617 miljoner kronor, från 30 298 miljoner kronor till 50 142 miljoner kronor. Anledningen till ökningen är en ökad ambition inom materielförsörjningen, tillväxten av Försvarsmakten och konkreta anskaffningar, t.ex. hjulfordon, bandvagnar, ledningssystem, soldatutrustning, samt ökade lagernivåer av beredskapsvaror. Utfallet för investeringar i vidmakthållande av förmåga, som belastar anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap*, uppgick till 24 716 miljoner kronor under 2024, vilket låg något över beräknat belopp på 23 585 miljoner kronor. Ökningen beror på bl.a. stöd till Ukraina, ökad förbandsverksamhet, högre inköpsvolym och priser.

Tabell 4.3 Utfall av investeringar under 2024 (miljoner kronor) och utfall i relation till beslutad investeringsplan för 2024 (procent) fördelat på anskaffning och vidmakthållande

Objektsgrupp	Anskaffning			Vidmakthållande		
	Investeringsplan	Utfall mnkr	Utfall procent	Investeringsplan	Utfall mnkr	Utfall procent
Arméstridskrafter	16 956	15 208	90	4 258	4 158	98
Marinstridskrafter	6 145	5 567	91	3 478	3 528	101
Flygstridskrafter	16 858	21 204	126	5 136	5 667	110
Operativ ledning	2 962	2 880	97	5 259	5 158	99
Logistik	3 929	2 641	67	1 954	2 527	129
Stödfunktioner	3 205	4 642	145	3 501	3 678	105
Summa utgifter		52 142			24 716	

Källa: Försvarsmakten och Försvarsdepartementets beräkningar.

Investeringar i försvarsmateriel

Nedan redovisas status och ekonomiskt utfall för pågående större materielprojekt (se även avsnittet 4.3.4 avseende verksamhet och resultat inom försvarsgrenarna).

Redovisningen i tabell 4.4 omfattar större materielobjekt där det finns beställningar till industrin eller leveranser har påbörjats. Beviljade anskaffningar som har påbörjats, men som ännu inte har beställts av industrin, redovisas om de är av större omfattning och sker i internationell samverkan eller i övrigt är av särskilt intresse.

Tabell 4.4 Redovisning av pågående materielinvesteringar

Materielobjekt	Beslutsår	Beställt (J/N)	Planerad slutredovisning	Ekonomiskt utfall mnkr ¹	Projekt-/leveransläge
Arméstridskrafter					
Medelräckviddigt luftvärn	2018	J	2025	10 033	Samtliga 4 eldenheter har levererats. Kompletteringsbeställning av robotar genomförd under 2024 via NSPA.
Brigadluftvärn	2024	J	2032	1	
Ledningsstödsystem Mark steg 1	2019/2020	J	2026	3 765	Genomförande påverkas av tillgång på plattformar som behövs för förbandsproduktion.
Anskaffning Stridsvagn 123	2024	J	2030	0	Nyanskaffning samt ersättningsanskaffning för stridsvagnar som donerats till Ukraina. Totalt 44.
Artillerisystem Archer, divisionsartilleri	2022	J	2032	848	Enligt plan, första leveranser 2026.
Eldhandvapensystem	2021	J	2034	827	Utökad omfattning beslutad 2024. Leveranser inledda.
Ersättningsanskaffning stridsfordon	2024	J	2034	156	Ersättningsanskaffning för de stridsfordon som donerats till Ukraina. Anskaffas i samverkan med Danmark.
Stridsfordons- och stridsvagnssystem	2016	J	2034	5 684	Uppgradering av Stridsvagn 122 och renovering av Stridsfordon 90. Omfattningen utökades 2024.
Marinstridskrafter					
Modifiering Ubåt typ Gotland	2022	J	2025	1 302	Modifiering pågår.
Ubåt typ Blekinge	2015	J	-	13 482	Byggnation pågår.
Livstidsförlängning Minröjningsfartyg typ Koster	2021	J	2029	386	Livstidsförlängning av fem fartyg.
Röjdykarfartyg typ Spårö	2020	J	2026	330	Förskjutning av slutleverans från 2025 till 2026 jämfört med regeringens tidigare beslut. Ett fartyg levererades under 2024 med restpunkt.
Ersättning lätt torped	2016	J	2024	1 743	Påbörjad delleverans under 2022 som fortgått under 2024.
HTM Kv Visby inkl Long lead Items	2022	J ²	2030	626	Inom ramen för kommande halvtidsmodifiering av Visbyklassens korvetter har anskaffning av korträckviddigt luftvärnssystem påbörjats.
HTM korvett typ Gävle	2017	J	2021	1 552	Två halvtidsmodifierade fartyg levererades till Försvarsmakten under 2022 respektive 2023 med respunkter. Slutredovisning under 2024.
Tung kustrobot	2023	J	2029	103	Ersättning av äldre landbaserat sjömålsrobotsystem. Delleveranser av fordonsbaserade plattformar under 2024.
Anskaffning av sjömålsrobot	2017	J	2028	1 458	Pågående.
Artilleriplattform Amfibie	2023	J	2032	260	FMV genomförde industribeställning under 2023.
Arbetsfartyg	2023	J	2028	231	Anskaffning av nya arbetsfartyg.

Materielobjekt	Beslutsår	Beställt (J/N)	Planerad slutredovisning	Ekonomiskt utfall mnkr ¹	Projekt-/leveransläge
Flygstridskrafter					
Helikopter 14	2001	J	2025	8 172	18 av 18 beställda helikoptrar är levererade till Försvarsmakten.
Stridsflygplan JAS 39E	2013	J	2030	47 306	Pågående.
Kvalificerad ammunition (AMRAAM, Meteor, IRIS-T)	2022	J	2034	2 193	Utökad 2023.
Långräckviddig attackförmåga	2024	J	2033	378	Beställd.
Helikopter 16	2023	J	2033	2	Beställd.
Flygande spaningsradar	2021	J	2033	6 144	Utökad med ett tredje flygssystem.
Operativ ledning och logistikmateriel					
Sensorkedja	2019/2022	J	2033	1 592	Livstidsförlängande åtgärder under Fas 1 genomförda. Anskaffning under Fas 1 och 2 pågår.
Soldatutrustning	2016/2021	J	2035	1 779	Anskaffning av mängdmateriel pågår. Gemensam anskaffning med Danmark, Finland och Norge av Markstridsuniform 24 pågår.

¹ Ekonomiskt utfall av leverantörskostnader och projektkostnader vid FMV för materielobjektet.

² Delvis.

Källa: Försvarsmakten och Försvarets materielverk.

Investeringsutgifter inom stridsflyg- och undervattensområdena

Regeringen särredovisar objektsramar för stridsflyg- och undervattensområdet för perioden 2026–2037 för att tydliggöra investeringsutgifterna inom stridsflyg- och undervattensområdet.

De beräknade utgifterna för stridsflyg- och undervattenförmågorna framgår av tabell 4.5. Redovisningen baseras på Försvarsmaktens underlag.

Utgifterna kommer att belasta anslaget 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* samt, i mindre omfattning, anslagen 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap*, 1:4 *Forskning och teknikutveckling* och 1:11 *Försvarets materielverk*. Utgifter för personal- och lokalkostnader som belastar anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* är inte inkluderade.

Tabell 4.5 Investeringsutgifter inom stridsflyg- och undervattensområdet

Miljoner kronor (prisläge 2025)

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032–2037
Stridsflyg	12 161	14 524	16 655	10 981	10 522	10 704	42 338
Undervatten	2 635	2 575	1 870	1 616	2 611	2 124	9 009

Källa: Försvarsmakten.

En ökad efterfrågan på försvarsmateriel

Under 2024 har efterfrågan på försvarsmateriel ökat ytterligare, såväl nationellt som internationellt, vilket innebär en större konkurrens om försvarsindustrins tillgängliga kapacitet. FMV:s förmåga att ta emot uppdrag från Försvarsmakten och att lägga beställningar till industrin har ökat ytterligare under 2024.

Kundorderstocken är summan av värdet för alla uppdrag från Försvarsmakten till FMV. Mellan 2023 och 2024 har den totala kundorderstocken ökat med ca 80,2 miljarder kronor. År 2024 uppgår antalet upphandlade kontrakt till 2 869, vilket är i nivå med föregående år samtidigt som kontraktsvärdet ökat.

Leveransförmågan påverkas av begränsningar i industrins produktionskapacitet som inte har hunnit byggas ut i takt med den stora efterfrågeökningen. De främsta orsakerna till uppkomna leveransförseningar kan i stor utsträckning härledas till utmaningar inom försvarsindustrin.

FMV har vidtagit åtgärder för att motverka förseningar bl.a. genom ökad samverkan med industrin, intensifierad uppföljning gentemot industrin och med olika effektiviseringsåtgärder i materielförsörjningsprocessen.

4.3.9 Den årliga revisionens iakttagelser

Riksrevisionen har i granskningen av FMV:s årsredovisning för 2024 lämnat en revisionsberättelse med modifierat uttalande. Modifieringen har gjorts genom ett uttalande med reservation. Grunden för uttalandet är att FMV felaktigt har redovisat drygt 24 miljoner kronor mot utgiftsområde 6, anslag 1:3, anslagspost 1 Leverantörsutgifter för leveranser. Kostnaderna skulle ha redovisats mot utgiftsområde 6, anslag 1:2, anslagspost 5 Försvarets materielverks stöd till Ukraina. FMV har även ingått åtaganden om 874 miljoner kronor under 2024 som sträcker sig efter slutåret i beställningsbemyndigandet som vid tidpunkten var 2034.

Myndigheten har identifierat och vidtagit ett antal åtgärder för att förhindra att liknande situation uppstår igen.

4.3.10 Forskning, utveckling och innovation för stärkt militär förmåga

Erfarenheterna från kriget i Ukraina visar fortsatt på vikten av att snabbt kunna utveckla den militära förmågan, även i kris och krig. Detta ställer både krav på att relevanta myndigheter i Sverige hittar effektiva sätt att samverka och att industribasen breddas för att bl.a. dra nytta av ny civil teknikutveckling inom exempelvis maskininlärning.

Under 2024 har arbetet med regeringens försvarsinnovationsinitiativ fortsatt med utgångspunkt i regeringens strategiska inriktning för försvarsinnovation. Försvarsmakten och Verket för innovationssystem (Vinnova) har genomfört de första utlysningarna i innovationsprogrammet för civil-militära synergier med syfte att höja den militära förmågan. Medel har bl.a. beviljats till projekt där små- och medelstora företag som företrädesvis verkar på en civil marknad har getts möjlighet att utveckla innovationer som möter militära behov.

Regeringens försvarsinnovationsinitiativ har inneburit att relevanta myndigheter under året har utvecklat sina respektive roller samtidigt som de också samverkat med varandra i syfte att utveckla det svenska försvarsinnovationssystemet. Exempelvis har Försvarets materielverk arbetat vidare med att utveckla nya metoder för upphandling som främjar innovation. Totalförsvarets forskningsinstitut har bl.a. arbetat med sitt uppdrag om att vidareutveckla banbrytande teknik till nytta för försvar och säkerhet.

Sverige har deltagit i styrelsearbetet inom Natos Defence Accelerator for the North Atlantic (DIANA). Under året har fem svenska företag för första gången beviljats medel i DIANA:s årliga utlysning.

I den forsknings- och innovationspolitiska propositionen gör regeringen bl.a. satsningar på banbrytande tekniker och forskning.

4.3.11 Samarbete med andra länder har gett stärkt förmåga

Nordiskt försvarssamarbete bidrar till stärkt operativ förmåga

Det nordiska försvarssamarbetet har fortsatt fördjupats och kanaliseras, bl.a. genom det nordiska försvarssamarbetet Nordefco. Visionen för det nordiska försvarssamarbetet som utvecklades under det svenska ordförandeskapet i Nordefco 2023 antogs under 2024. Implementeringen av visionen har präglat verksamhetsåret.

Centralt för det nordiska försvarssamarbetet under 2024 är att Sverige blivit medlem i Nato, vilket innebär att alla nordiska länder nu är medlemmar i alliansen. Detta har medfört möjligheter till fördjupat samarbete avseende operations- och förmågeplanering. På militär nivå antogs det nordiska militära försvarskonceptet (NDC) som är en central del i att nå målen i Vision 2030 och möjliggöra förmågan att agera tillsammans över hela konfliktskalan. Vidare har koordinering av Natos förmågemål mellan de nordiska länderna möjliggjorts och arbete inom detta område har påbörjats.

Vid det nordiska försvarsministermötet i Köpenhamn den 20 november 2024 undertecknades en avsiktsförklaring om strategiska korridorer för militära transporter mellan de nordiska länderna. Avsiktsförklaringen innehåller områden såsom minskad administration vid gränsöverskridande militära transporter, samarbete om gemensamma resurser för förflyttning, informationsutbyte och synkronisering av infrastrukturprojekt. Ett arbete med implementering av avsiktsförklaringen pågår.

Samarbeten med andra europeiska länder

Under året har samarbetena med Estland, Lettland och Litauen följts upp. I november undertecknades en avsiktsförklaring om potentiella framtida samarbetsmöjligheter med Litauen och i februari 2025 undertecknades en avsiktsförklaring med Lettland.

Under 2024 fördjupades det bilaterala försvarssamarbetet med Storbritannien genom att nya samarbetsområden identifierades vid uppföljningen av det strategiska partnerskap som undertecknades på statsministernivå 2023. Operationaliseringen av Joint Expeditionary Force (JEF) har fortskridit genom övning och verkställande av gemensamma handlingsalternativ (Joint Response Operations). Kustbevakningen har involverats i relevanta JEF-aktiviteter i syfte att öka effekten av det svenska bidraget.

Den bilaterala avsiktsförklaringen om fördjupat försvarssamarbete mellan Sverige och Frankrike har följts upp och implementerats genom den vägkarta som tagits fram. Vid det franska statsbesöket i Sverige i januari 2024 undertecknades bl.a. ett förnyat strategiskt innovationspartnerskap samt en avsiktsförklaring rörande potentiella framtida samarbetsmöjligheter inom luftövervakning och luftförsvar, vilka följs upp under året. Sverige har haft en nära dialog med Frankrike om internationella insatser och andra strategiska frågor. Under 2024 uppdaterades det strategiska partnerskapet med Polen, vilket innebar en ambitionshöjning i det bilaterala försvarssamarbetet. Ett flertal högnivåbesök samt säkerhetspolitiska rundabordssamtal genomfördes under året. Även samarbetet med Tyskland stärktes under 2024 då nya samarbetsområden identifierades i samband med implementeringen av det strategiska innovationspartnerskapet.

USA

Det bilaterala samarbetet med USA har under 2024 fördjupats. Under 2024 blev Sverige medlem i U.S. Department of Defense National Guards State Partnership Program (SPP) och matchades med New Yorks nationalgarde (NYNG). Ett antal

aktiviteter påbörjades inom ramen för utbytet. Defense Cooperation Agreement (DCA-avtalet) trädde i kraft den 15 augusti 2024 efter riksdagens godkännande i juni. Avtalet möjliggör för ett mer kontinuerligt samarbete genom att reglera förutsättningarna för amerikanska styrkor att verka i Sverige. Regeringen uppdrog under hösten åt Försvarsmakten att i samverkan med berörda myndigheter genomföra DCA-avtalet. Uppdraget innebär övergripande att Försvarsmakten har det sammanhållande ansvaret för att genomföra avtalet på myndighetsnivå i Sverige.

EU

EU-kommissionen och den europeiska utrikestjänsten har under 2024 tagit flera viktiga initiativ för att öka EU:s försvarsberedskap och stärka den europeiska försvarsteknologiska och industriella basen. Även EU:s stöd till Ukraina har präglat året.

Inom det permanenta strukturerade samarbetet (Pesco) leder Sverige ett projekt och deltar även aktivt i ett stort antal projekt, som deltagare och observatör t.ex. i det mellanstatliga samarbetet avseende militär rörlighet. Regeringen har fortsatt att proaktivt påverka kommissionens arbete med försvarsfrågor. Sverige har arbetat med att ta fram årliga arbetsprogram för Europeiska försvarsfonden (EDF). För Sverige är det viktigt att säkerställa att medlemsstaternas ägarskap över försvarsfrågorna kvarstår, varför arbetet i den Europeiska försvarsbyrån EDA betonas.

OSSE

Under 2024 har Försvarsmakten lämnat stöd med en militär rådgivare till Sveriges permanenta delegation vid Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE). Verksamheten har präglats av Rysslands aggression mot Ukraina. Bidrag med svensk policy har lämnats till Natos arbetsgrupp med koppling till konventionell rustningskontroll.

Asien

Under 2024 har en försvarspolitisk inriktning för samarbetet med partners i den indopacifiska regionen utarbetats och förankrats i Sverige och vid resor i den indopacifiska regionen. Genom detta har nya samarbetsområden identifierats vilka syftar till att bidra till fördjupade försvarspolitiska relationer, stärka svensk försvarsinnovation, stärkt säkerhet och ökad stabilitet.

Materielsamarbeten med andra länder

Det försämrade omvärldsläget och ökade försvarsanslag i flera länder har bidragit till ökat intresse för bilaterala samlarbets- och anskaffningsavtal med Sverige, något som påverkar FMV:s exportverksamhet samtidigt som industrin efterfrågar stöd på området.

Under året har FMV bl.a. tecknat avtal med Ungern om förlängning av befintligt supportavtal liksom försäljning av ytterligare fyra JAS 39 C, utöver de 14 flygplan som landet tidigare anskaffat. Förhandlingar har även förts med Tjeckien och Thailand om modernisering och förlängning av befintliga avtal om support för JAS 39 samt med Filippinerna och Thailand om nyanskaffning av detsamma.

Storbritannien har anskaffat 14 Archer B från Sverige som interimslösning efter att ha donerat befintliga äldre artilleripjäser till Ukraina. Samtliga pjäser var överförda i april 2024. Utbildning av brittisk personal på Archer B har genomförts av Försvarsmakten.

Den brittiska anskaffningen är ett lyckat exempel på ett internationellt samarbete som kan leda till ytterligare samarbeten inom artilleriområdet.

FMV ser ett fortsatt stort intresse från svensk industri att delta i EDF. Myndigheten har genomfört informationsinsatser för att informera om EDF och projektansökningsprocessen, bl.a. en informationsdag om EDF som vände sig till företag, universitet, högskolor samt myndigheter.

FMV har även startat en seminarierie där branschorganisationerna Säkerhets- och Försvarsföretagen (SOFF) och branschorganisationen för små och medelstora företag (SME-D) tillsammans med intresserade företag deltar.

4.3.12 Fortsatt arbete med hållbarhet i uppbyggnaden av förmåga

Försvarsmakten har under 2024 fortsatt arbeta i enlighet med den inriktning för hållbar utveckling som myndigheten antog i december 2022, med innebörd att den verksamhet som myndigheten genomför inte ska medföra att andra samhällsvärden förstörs eller försämras mer än nödvändigt. Försvarsmakten arbetar för en hållbar verksamhet där samtliga hållbarhetsdimensioner (social, miljömässig och ekonomisk) inkluderas i verksamheten. Myndigheten har gjort detta bl.a. genom att bedriva ett systematiskt och integrerat arbete gällande jämställdhet och likabehandling, samt att säkerställa en god och säker arbetsmiljö, att ta miljöhänsyn i fred genom att bedriva ett systematiskt miljöarbete som innebär att ha god kunskap om myndighetens påverkan på miljön och vidta åtgärder, liksom att hushålla väl med statens medel, arbeta med klimatanpassning och ställa hållbarhetskrav vid upphandling.

Under 2024 har arbetet med förorenade områden främst inriktats mot PFAS, även om efterbehandlingsåtgärder av andra föroreningstyper också genomförts. Ett flertal områden har undersökts för eventuell påverkan av PFAS.

4.4 Regeringens bedömning av måluppfyllelsen

4.4.1 Förmåga att försvara Sverige mot väpnat angrepp

Regeringen kan konstatera att medlemskapet i Nato har medfört att förmågan att försvara Sverige har ökat. Arbetet med att utveckla och stärka Sveriges försvarsförmåga har fortsatt. Arbetet med att utveckla och färdigställa krigsorganisationen har fortsatt vilket är avgörande för att nationella och allierade operationsplaner ska vara möjliga att genomföra. Regeringen bedömer att det fortsatt finns brister i tillgängligheten avseende personal, materiel och infrastruktur samt i samövningar av krigsförbanden, vilket påverkar måluppfyllnaden. Sverige har under året fortsatt integrerats i Natos operationsplanering, vilket stärker svensk säkerhet. Regeringen bedömer vidare att myndighetens främsta bidrag till hållbar utveckling är Försvarsmaktens förmåga att verka krigsavhållande.

Övningsverksamhet har genomförts nationellt och med allierade. Regeringen bedömer att både föranmälda och oanmälda beredskapsoperationer har bidragit avskräckande och till stärkt förmåga. Bemanningen av krigs- och grundorganisationen har i huvudsak fortlöpt enligt plan och antalet anställda har fortsatt att stiga liksom antalet som slutför grundutbildning med värnplikt samt mönstrar. Regeringen bedömer att PPV på ett fullgott vis mönstrar och prövar individer för att öka kapaciteten i försvaret. Materieförsörjningen har anpassats utifrån det försämrade omvärldsläget. Anskaffningar har påskyndats och planering tidigare lagts. Regeringen bedömer att de

åtgärder Försvarsmakten och FMV har vidtagit i detta avseende bidrar till förmågan vid väpnat angrepp.

Regeringen konstaterar samtidigt att uppbyggnaden av försvaret sker från en låg nivå och att startläget för uppbyggnaden i flera avseenden visat sig vara sämre än vad som tidigare framgick. Därtill har det försämrade omvärldsläget medfört att Försvarsmakten och övriga försvarsmyndigheter fortsatt lämnar omfattande militärt stöd till Ukraina samtidigt som ökade krav behöver ställas på integration med Nato. Omvärldsutvecklingen innebär också att Försvarsmakten fortsatt behövt lägga resurser på att upprätthålla territoriell integritet och värna suveräna rättigheter. Detta har varit nödvändiga prioriteringar men har påverkat Försvarsmaktens förutsättningar att utveckla krigs- och grundorganisationen enligt försvarsbeslutet 2020. Uppbyggnaden av det svenska försvaret har därför inte utvecklats på det sätt som planerats i enlighet med försvarsbeslut 2020. Regeringen bedömer att det fortsatt finns begränsningar i förmågan att möta ett väpnat angrepp, bl.a. finns det behov av att stärka förmågan att mobilisera krigsorganisationen enligt ställda krav. Det finns personalbrister inom vissa nyckelkategorier, t.ex. piloter, tekniker och specialister. Mot bakgrund av det makroekonomiska läget i stort och den stora efterfrågan som råder på försvarsmateriel p.g.a. kriget i Ukraina finns risker i materielförsörjningen t.ex. rörande prisutveckling och osäkerheter i leverans. Omvärldsutvecklingen innebär även risker avseende infrastrukturförsörjningen bl.a. vad gäller prisutvecklingen och tillgång till byggmaterial.

4.4.2 Förmåga att hävda Sveriges territoriella integritet samt värna suveräna rättigheter och nationella intressen i Sverige och utanför svenskt territorium i enlighet med internationell rätt

Regeringen bedömer att Försvarsmakten, tillsammans med berörda myndigheter inom det militära försvaret, har en god förmåga att hävda Sveriges territoriella integritet och värna suveräna rättigheter.

4.4.3 Förmåga att främja vår säkerhet samt förebygga och hantera konflikter och krig genom att i fredstid genomföra operationer på vårt eget territorium och i närområdet samt delta i internationella fredsfrämjande insatser

Regeringens bedömning är att de fördjupade internationella samarbetena under året bidragit till att främja Sveriges säkerhet i det försämrade säkerhetspolitiska läget. Sveriges medlemskap i Nato och deltagande i militära operationer för Natos avskräckning och försvar under året har ökat vår militära interoperabilitet med allierade. Sverige har integrerats i Natos försvarsplaner. Regeringen kan dock samtidigt konstatera att det fortfarande finns brister, t.ex. inom området för lednings- och sambandsförmåga på alla nivåer som behöver åtgärdas för att Sverige ska vara fullt ut integrerad i Nato. Samarbetet med allierade inom Nato har ytterligare stärkts och den bi- och multilaterala verksamheten har breddats och fördjupats. Det svensk-finska samarbetet, det nordiska samarbetet och samarbetet med andra europeiska länder samt USA, bedöms ha bidragit till Försvarsmaktens ökade förmåga att agera med andra. Samarbetet har utgjort en central del av Försvarsmaktens förmågeutveckling. Under 2024 har även samarbetet med länderna i den indopacifiska regionen stärkts.

4.4.4 Förmåga att skydda samhället och dess funktionalitet genom att med befintlig förmåga och resurser bistå övriga samhället såväl i fred som vid höjd beredskap

Stödet från Försvarmakten till samhället har fortsatt varit betydande.

Försvarmaktens genomförda stöd till samhället under det gångna året har bidragit till Sveriges samlade lägesuppfattning, att tillgodose totalförsvarets uthållighet och att skydda samhällets strategiska funktionalitet. Stödet har genomförts enligt regeringens bedömning med goda resultat. Regeringen bedömer att Försvarmakten har en god möjlighet att med befintlig förmåga och resurser bistå övriga samhället.

4.5 Politikens inriktning

Sverige genomför för närvarande den största upprustningen av svenskt försvar sedan kalla krigets slut. Alla försvarsgrenar stärks, krigsorganisationen ökar i volym och ny materiel tillförs. Inriktningen bygger på det försvarsbeslut som togs av Sveriges riksdag den 17 december 2024.

Ryssland är det dimensionerande hotet mot Sverige och Europa. Ryssland kan efter ett vapenstillestånd i Ukraina omdisponera militära resurser och därmed öka hotet i vårt närområde. Det gör att Nato behöver stärka sin försvarsförmåga för det kollektiva försvaret och att europeiska Natoländer kommer att behöva ta ett större ansvar för Europas säkerhet. Natoländerna har därför kommit överens om att öka försvarsutgifterna till 5 procent av BNP till 2035.

I juni träffades en överenskommelse mellan alla riksdagens partier om att göra en historisk utbyggnad av försvaret för att nå Natos nya mål. Målen innebär att 3,5 procent av BNP ska läggas på militärt försvar och att 1,5 procent av BNP ska gå till försvarsrelaterade investeringar. Regeringens ambition är att målet för det militära försvaret ska uppnås senast 2030. Enligt den parlamentariska överenskommelsen om finansiering av försvaret och stöd till Ukraina kan tillskott till det militära och civila försvaret samt stöd till Ukraina medge en avvikelse från målet för den offentliga sektorns finansiella sparande under perioden 2026–2034. Tillskott till försvaret som tillfälligt lånefinansieras får maximalt uppgå till 300 miljarder kronor, varav maximalt 50 miljarder kronor får gå till investeringar i infrastruktur och försörjningsberedskap. En tillfällig lånefinansiering möjliggör en snabbare upprustning av svenskt försvar utan att andra utgifter trängs undan eller att större skattehöjningar görs. Före utgången av 2030 ska en ny bedömning av det säkerhetspolitiska läget göras och en plan presenteras för hur återgången till ett finansiellt sparande i balans i den offentliga sektorn ska kunna ske till senast 2035.

Prioriterade åtgärder i överenskommelsen inkluderar behovet av ökad krigsduglighet i krigsförbanden, investeringar i personal, materiel, förnödenheter och infrastruktur samt ett stärkt civilt försvar. Med utgångspunkt i 2024 års försvarsbeslut ska den inledda uppbyggnaden av försvaret påskyndas och utökas. För områden som är särskilt prioriterade i försvarsbeslutet 2024, och som även bidrar till uppfyllandet av Natos förmågemål, ska åtgärder tidigareläggas och kompletteras, däribland förstärkning av olika slags luftvärn, markstridsförmåga och förmåga till långgräckviddig bekämpning. Det är en styrka för Sverige att det finns en bred överenskommelse mellan riksdagens partier om tillskott, övergripande inriktning och det finansiella ramverket.

I linje med överenskommelsen lämnar regeringen förslag om fortsatt ökade resurser till det militära försvaret. Dessa redovisas i tabell 4.6. Sverige har tagit stora steg för att stärka totalförsvaret och har redan inlett arbetet med att öka försvarsutgifterna till 3,5 procent av BNP till 2030 utifrån Natos redovisningsprinciper. Regeringen föreslår i

denna budgetproposition kraftigt ökade resurser till det militära försvaret 2026–2035 som ett steg mot att Sverige ska uppnå Natos utgiftsmål för det militära försvaret senast 2030. Med förslagen i denna budgetproposition beräknas försvarsutgifterna som andel av BNP uppgå till 3,1 procent till 2030 enligt Natos sätt att räkna. En nivå på 3,5 procent av BNP bedöms med nuvarande förutsättningar innebära ytterligare ca 30 miljarder kronor 2030. Den nivån kommer att bero av bl.a. BNP-utveckling och hur Sverige och andra länder redovisar försvarsutgifter till Nato. Som försvarsutgifter ska räknas det som Natoregelverket tillåter. Regeringen avser att ta de ytterligare steg som krävs för att nå 3,5 procent till 2030 i kommande budgetpropositioner utifrån bl.a. fördjupade underlag från försvarsmyndigheterna och BNP-utveckling.

Tabell 4.6 Föreslagna tillskott till det militära försvaret och beräknade anslagsnivåer för anslag 1:1–1:13 för 2025–2035 (löpande priser)

Miljarder kronor	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Föreslagna tillskott ¹		10,0	13,9	15,6	25,2	23,2	24,6	25,5	25,3	24,4	22,7
Beräknade anslagsnivåer ²	147,9	174,5	181,3	195,0	202,0	210,1	216,7	224,7	234,2	242,3	251,0

¹ Avser tillskott som ett steg mot att uppnå Natos utgiftsmål för det militära försvaret senast 2030 inklusive övriga åtgärder.

² Utifrån de tillskott som regeringen har föreslagit har det gjorts omräkningar till beräknade anslagsnivåer i löpande priser. För 2027 och framåt baseras dessa på prognoser av pris- och löneomräkning, vilka uppdateras regelbundet.

Säkerhetsläget understryker att det är fara i dröjsmål. Försvarsmaktens krigsorganisation behöver stärkas och tillväxten i förmåga kommer att behöva ske snabbt. Regeringen avser att fortsätta se över lagar, förordningar och arbetssätt för att identifiera vilka förändringar som behöver göras för att undanröja hinder för uppbyggnaden av totalförsvaret. Innovativa och proaktiva arbetssätt kommer att krävas för att nå resultat. De infrastrukturella förutsättningarna bör tidigt beaktas som ett ingångsvärde vid planering av utveckling och vidmakthållande av militär förmåga så att utbyggnaden av den militära infrastrukturen inte försenas.

Regeringen avser att besluta om uppdrag till Försvarsmakten att redovisa överväganden och förslag om det militära försvarets utformning.

Krigsorganisationens utveckling

Krigsförbanden utgör kärnan i vår försvarsförmåga och de är vårt viktigaste bidrag som allierad. Målet är personellt och materiellt uppfyllda krigsförband som är samövade. Försvarsmaktens krigsorganisation fortsätter att stärkas, men ytterligare åtgärder krävs.

Försvarsbeslutet för perioden 2025–2030 är ett konkret steg som bidrar till en väsentligt ökad försvarsförmåga. Det handlar bl.a. om att fyra armébrigader i allt väsentligt ska vara färdigställda till 2030, fler värnpliktiga – till perioden 2032–2035 ska antalet värnpliktiga per år öka till 12 000 – ökad anskaffning av förnödenheter och särskilt ammunition samt ett flertal större materielanskaffningar.

Samtidigt kommer krigsorganisationen att behöva fortsätta stärkas mot bakgrund av säkerhetsläget och Natos förmågemål. Krigsdugligheten i organisationen måste öka för att uthålligt kunna bedriva väpnad strid mot en kvalificerad motståndare. Det finns därför ett omfattande behov av investeringar, utöver försvarsbeslutet för 2025–2030, i personal, materiel, förnödenheter och infrastruktur, i hela krigsorganisationen.

I enlighet med den försvarspolitiska överenskommelsen kommer en rad tidigare planerade åtgärder att behöva tidigareläggas och kompletteras. Den fortsatta tillväxten skapar nya förutsättningar för investeringar i bl.a. luftvärn, sensorer och förmåga till

långräckviddig bekämpning (raketartilleri) samt satsningar på obemannade system och motmedel mot dessa. Därtill behövs ökade investeringar för att stärka krigsorganisationens uthållighet genom bl.a. anskaffningar av mängdmateriel såsom ammunition av olika typer (från artilleriammunition till finkaliber), soldatutrustning och eldhandvapen. Sammantaget bidrar detta till ett starkare och mer uthålligt försvar samt till uppfyllandet av Natos förmågekrav.

Sverige i Nato

För våra grannar och allierade är Sverige nu en hörnsten i försvaret av Nordeuropa. Säkerhetsläget och behovet av ett ökat europeiskt ansvar inom Nato kommer att ställa ytterligare krav på Natos medlemsländer. Det gäller såväl operationer inom ramen för Natos avskräckning och försvar som Natos operationsplanering och förmågeutveckling.

Natos regionala planer är centrala för alliansens möjligheter att försvara sig vid ett väpnat angrepp. Genomförbarheten i de regionala planerna är beroende av att medlemsländerna ställer styrkor och resurser till alliansens förfogande. Styrkor och resurser bland allierade behöver vidare utvecklas i linje med de nya förmågemål som Nato antog vid försvarsministermötet i juni.

De nya förmågemålen ställer omfattande krav på kort och lång sikt och innebär en betydande ambitionshöjning i sin helhet och i synnerhet när det gäller t.ex. luftvärn och markförband. De förmågemål som har tilldelats Sverige ligger väl i linje med inriktningen i det försvarsbeslut som Sverige fattade i december 2024. Det behövs dock resursförstärkningar på nationell nivå från Sverige liksom från merparten av övriga allierade om förmågemålen ska kunna uppnås inom givna tidsramar. Nato antog i ljuset av detta i juni vid toppmötet i Haag beslut om en ny nivå för försvarsinvesteringar. Sverige har förbundit sig att uppnå den nivån.

Svenska bidrag till Natos avskräckning och försvar kommer fortsatt vara en viktig del i Natomedlemskapet. Det handlar till exempel om den mekaniserade bataljonen i Lettland och att som ramverksnation utveckla Natos framskjutna närvaro i Finland. Sverige kommer även att bidra till insatser i luft- och sjödomänerna.

Natos fokus på gemensamt försvar och omarbetningen av de operativa planerna ställer ökade krav på Natos ledningsstruktur (NCS) och därmed allierades styrkebidrag. Sverige kommer att ta ett större ansvar för ledningsstrukturer inom operationsområde nordväst. Inom Natos ledningsstruktur finns inom varje operationsområde en multinationell logistikledningsfunktion, ett s.k. Joint Logistics Support Group Headquarters (JLSG HQ) samt även en signalbataljon (4th NATO Signal Battalion). Logistikledningsfunktionen ansvarar för att planera, samordna och leda genomförandet av logistikstödet, inklusive värdlandsstöd, inom ett operationsområde. Regeringen har erbjudit Nato att placera JLSG HQ samt ett signalkompani, utgörande en del av Signal Battalion, för det nordvästra operationsområdet i Sverige.

Fortsatt stöd till Ukraina

Sveriges militära stöd till Ukraina är en central del av svensk säkerhets- och försvarspolitik. Det är både ett stöd till Ukrainas kamp och en investering i vår egen säkerhet. Sverige kommer att stötta Ukraina så länge som det krävs. Sverige har hittills fattat beslut om 20 militära stödpaket till Ukraina till ett sammanlagt värde av ca 90 miljarder kronor sedan den ryska fullskaliga invasionen inleddes den 24 februari 2022. Sverige är ett av de länder i världen som har bidragit med mest militärt stöd till Ukraina.

Riksdagen har efter förslag från regeringen beslutat att öka det svenska stödet under 2025 genom att tidigare lägga medel för att snabbt kunna möta Ukrainas behov. Det svenska militära stödet under 2025 kommer därmed att uppgå till ca 40 miljarder kronor. I denna proposition lämnar regeringen förslag som innebär att den ekonomiska ramen för det militära stödet till Ukraina ska uppgå till 40 miljarder kronor per år även för 2026 och 2027.

Sverige kan därmed fortsatt ge ett substantiellt militärt stöd till Ukraina. Långsiktigt stöd till Ukrainas förmågeuppbyggnad är centralt för att Ukraina ska kunna motstå, och avskräcka från, fortsatta ryska angrepp.

Fokus för det svenska militära stödet är att svara mot Ukrainas mest prioriterade behov. Sverige har hittills donerat en mängd kvalificerade vapensystem som t.ex. stridsvagnar, stridsfordon och stridsbåtar samt luftvärns- och artillerisystem och radarspanings- och ledningsflygplan.

Målsättningen är att Sveriges militära stöd till Ukraina ska utgöra en helhet som är hållbar över tid. Sverige donerar inte bara ett specifikt vapensystem, utan tillhandahåller även utbildning, ammunition, reservdelar och logistik. Försörjningslösningar för donerad svensk materiel kommer att vara en viktig del i stödet till Ukraina framöver för att säkerställa att den svenska materielen kan fortsätta att leverera operativ effekt på slagfältet.

Det svenska militära stödet inriktas alltmer mot upphandling av nytillverkad materiel från försvarsindustrin för donation till Ukraina. Under 2025 har upphandling för donation utgjort huvuddelen i de militära stödpaketerna. Materiel upphandlas från såväl svensk och europeisk industri som från den allt större ukrainska industrin.

Genom att upphandla nytillverkad materiel kan Sverige stödja Ukraina och samtidigt förbättra europeisk försörjningstrygghet.

Regeringen kommer i det fortsatta arbetet även ha ökat fokus på hur Ukrainas försvarsförmåga kan stärkas, t.ex. genom att inkludera stärkt samarbete med ukrainsk försvarsindustri, fokus på innovation och innovativa produktionsmetoder samt att främja satsningar på ökad produktionskapacitet.

Personalförsörjning

En väl fungerande personalförsörjning är avgörande för försvarets fortsatta förmågetillväxt. Personalförsörjningen utvecklas huvudsakligen i positiv riktning, där både antalet värnpliktiga och anställda ökar enligt plan. Det finns dock utmaningar inom personalförsörjningen som måste åtgärdas om krigsorganisationen ska kunna fortsätta att växa och ha en tillräcklig redundans.

Nyckelkompetenser inom områden som teknik, ledningssystem och logistik måste säkerställas. Tillräckligt med officerare för att kunna handha ökande värnpliktskullar måste utbildas. Det behövs även åtgärder för att öka andelen kvinnor och ett mer effektivt utnyttjande av reservofficerare. Repetitionsutbildningen behöver skalas upp betydligt för att säkerställa förmågan i krigsförbanden.

Regeringen har under 2025 tagit emot en utredning med förslag för att stärka det militära försvarets personalförsörjning. Den innehåller bland annat förslag som gäller beredskapstjänstgöring, försvarets tillgång till nyckelkompetenser och villkor för totalförsvarspliktiga. Regeringen har även låtit analysera inrättandet av ett svenskt centrum för veteraner och frågan om dess etablering analyseras nu i Regeringskansliet. Regeringen tillför i denna budgetproposition medel för att höja dagersättning till värnpliktiga och kadetter. De ökade anslagen till det militära försvaret stärker

förutsättningarna för fler åtgärder för att kunna rekrytera och behålla nyckelkompetens, vilket kommer att vara avgörande för försvarets möjligheter att växa och stärkas.

Materielförsörjning, försvarsindustri och innovation

Krigsförband med en hög krigsduglighet kräver en väl fungerande materielförsörjning som ger förbanden tillgång till modern materiel. Den svenska försvarsindustrin utgör en viktig del i Sveriges försvarsförmåga och har en hög kapacitet att producera kvalificerade materielsystem. Helheten i materielförsörjningen och försvarsindustrin måste dock utvecklas. Trots att den samlade politikens inriktning stimulerar utbudet och trycket på försvarsindustrin är högt utgör produktionskapaciteten alltså en flaskhals.

Regeringen gick fram i propositionen Vårändringsbudget för 2025 med ett förslag om att använda 25 miljarder kronor för läglighetsköp. Det ökar handlingsutrymmet för myndigheterna att lägga omedelbara beställningar när möjlighet uppstår. Regeringen föreslår att möjligheten att utnyttja bemyndigandet för läglighetsköp förlängs t.o.m. 2026.

Det säkerhetspolitiska läget och behovet av försvarsmateriel gör att en ökad produktionskapacitet i försvarsindustrin är prioriterad. För första gången har regeringen därför presenterat en försvarsindustristrategi. Fokus ligger på snabbare innovation, ökad produktion och effektivare samarbete med industrin.

Strategin innebär ett nytt förhållningssätt till försvarsindustrin. Den betonar dess förmåga att leverera och underhålla kvalificerad försvarsmateriel oavsett konfliktnivå. Den fokuserar också på industrins roll som ett säkerhetspolitiskt instrument.

Regeringen tar också vidare arbetet med att implementera den beslutade strategiska inriktningen för försvarsinnovation, som tillsammans med forskning och teknikutveckling, är viktiga komponenter i materielförsörjningen.

Även verkställandet av försvars- och säkerhetsstrategin för rymden fortlöper. Sverige kommer fortsätta säkerställa försvars- och säkerhetsintressen i och genom rymden. Det inkluderar en sammanhållen utveckling och mobilisering av vetenskaplig, teknisk, militär och industriell kapacitet på rymdområdet till stöd för totalförsvaret och krisberedskapen.

EU kommer att spela en allt viktigare roll för att stärka försvarsindustrin. EU har inom ramen för vitboken om försvar, White Paper for European Defence Readiness 2030, och det försvarsindustriella programmet European Defence Industry Programme (EDIP) gått fram med viktiga förslag om att åtgärda kritiska förmågegap, göra regelförenklningar och utöka samarbetet med den ukrainska försvarsindustrin.

Försvarsindustrin är en viktig del av Sveriges försvarsförmåga och det ligger i statens intresse att det finns goda exportmöjligheter. En stark och innovativ försvarsindustri gör också Sverige till en intressant partner i internationella försvarssamarbeten.

Förutsättningar för snabbare tillväxt i försvaret

Den kommande tillväxten i försvarets ekonomi samt behovet att agera snabbt kommer att ställa extraordinära krav på myndigheterna att balansera hastighet och effektiv förmågeökning. Arbetet med att undanröja hinder i regelverk och administrativa processer ska fortsätta liksom arbetet med att utveckla den finansiella styrningen i linje med inriktningen i försvarsbeslutet 2024, i syfte att förbättra förutsättningarna för tillväxt i snabbare takt.

Regler som skulle kunna begränsa allierade försvarsmakters tillträde till Sveriges territorium och förutsättningar att bedriva verksamhet i Sverige behöver ses över. Dessutom kan regler för exempelvis miljöfarlig verksamhet, plan- och byggregler och regler om säkerhetsskydd behöva ses över i syfte att dessa anpassas så att de inte hindrar en snabb tillväxt av försvarsförmågan.

Stärkandet av den nationella säkerheten i rådande läge ska tillmätas stor betydelse när avvägningar mellan olika samhällsintressen måste göras. På EU-nivå drivs ett regelförenklingsarbete (försvarsomnibus) för att stärka EU:s försvarsberedskap och den försvarsindustriella basen. Det handlar bl.a. om att förenkla byggnations- och miljötillstånd för försvarsindustriella projekt, öka tillgång till finansiering och minska onödig inrapportering. EU-kommissionen har i juni 2025 presenterat ett förslag.

4.6 Budgetförslag

4.6.1 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap

Tabell 4.7 Anslagsutveckling 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap

Tusental kronor

2024	Utfall	59 503 037	Anslagssparande	2 998 989
2025	Anslag	67 352 443 ¹	Utgiftsprognos	69 423 735
2026	Förslag	77 066 828⁴		
2027	Beräknat	84 231 766 ²		
2028	Beräknat	90 835 436 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 82 340 246 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 87 319 684 tkr i 2026 års prisnivå.

⁴ 236 395 tkr avser beräknad statlig ålderspensionsavgift för 2026 sedan hänsyn tagits till regleringsbeloppet för 2023 som uppgick till 35 121 tkr.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera utbildnings- och övningsverksamhet för utvecklingen av försvarsmaktsorganisationen, planering, nationella operationer och insatser och operationer och insatser under Natos ledning inom Natos eget territorium, under ledning av bilaterala och multilaterala samarbeten samt försvarsunderrättelseverksamhet. Anslaget får vidare användas till att finansiera åtgärder med avsikt att bibehålla materielens eller anläggningens tekniska förmåga eller prestanda samt åtgärder för att upprätthålla minsta bestånd av beredskapsvaror i lager. Anslaget får även användas för stöd till frivilliga försvarsorganisationer, till veteran- och anhörigorganisationer samt till organisationer som bidrar till att öka kunskapen om totalförsvaret. Även fasta kostnader för multinationella samarbeten får finansieras från detta anslag. Anslaget får vidare användas för det säkerhetsfrämjande samarbetet med andra länder samt till exportfrämjande åtgärder inom försvarssektorn.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 4.8 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	66 245 663	66 245 663	66 245 663
Pris- och löneomräkning ²	666 031	2 200 037	3 353 526
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	10 155 134	15 786 065	21 236 246
<i>varav BP26³</i>	<i>5 107 700</i>	<i>7 314 000</i>	<i>8 641 400</i>
– Omfördelning nationellt cybersäkerhetscenter	-30 000	-30 000	-30 000
– Ökade resurser till det militära försvaret	4 750 000	6 650 000	7 500 000
– Dagersättning till värnpliktiga	338 000	358 000	377 000
– Kadettersättning till officersaspiranter	44 000	46 600	46 600
– Stödpaket 20 till Ukraina ⁴		102 200	
– Omfördelning anslag investering av tjänster	115 900	205 600	314 000
– Omfördelning anslag för stärkt vidmakthållande		32 700	465 000
– Omfördelning ersättningsanskaffning av materiel donerat till Ukraina	-110 200	-51 100	-31 200
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	77 066 828	84 231 766	90 835 436

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

⁴ Avser utgifter som föreslås av regeringen i prop. Extra ändringsbudget för 2025 – Försvarsmateriel och ytterligare stöd till Ukraina (prop. 2025/26:14).

Anslaget minskas med 30 000 000 kronor fr.o.m. 2026 för flytt av medel för det nationella cybersäkerhetscentret vid Försvarets radioanstalt. Anslaget 1:8 *Försvarets radioanstalt* ökas med motsvarande belopp.

Sveriges försvarsutgifter som andel av BNP ska uppgå till 3,5 procent 2030. För att stärka det militära försvaret i linje med denna målsättning ökas anslaget med 4 750 000 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 6 650 000 000 kronor och för 2028 beräknas anslaget öka med 7 500 000 000 kronor. Därefter beräknas anslaget öka med 12 300 000 000 kronor för 2029, med 11 300 000 000 kronor för 2030, med 12 000 000 000 kronor för 2031, med 12 400 000 000 kronor för 2032, med 12 300 000 000 kronor för 2033, med 11 850 000 000 kronor för 2034 och med 11 000 000 000 kronor fr.o.m. 2035.

För att finansiera en höjning av dagersättningen till värnpliktiga och hemvärnssoldater ökas anslaget med 338 000 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 358 000 000 kronor och för 2028 beräknas anslaget öka med 377 000 000 kronor. Därefter beräknas anslaget öka med 377 000 000 kronor för 2029, med 397 000 000 kronor för 2030, med 397 000 000 kronor för 2031 och med 476 000 000 kronor fr.o.m. 2032.

För att finansiera en höjning av kadettersättningen till officersaspiranter ökas anslaget med 44 000 000 kronor för 2026. Anslaget beräknas öka med 46 600 000 kronor fr.o.m. 2027.

Genom förslag i Extra ändringsbudget för 2025 – Försvarsmateriel och ytterligare stöd till Ukraina (prop. 2025/26:14) beräknas anslaget öka med 102 200 000 kronor för 2027.

För att möjliggöra ökade köp av tjänster ökas anslaget med 115 900 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 205 600 000 kronor och för 2028 beräknas anslaget öka med 314 000 000 kronor. Anslaget 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* minskas med motsvarande belopp.

För att möjliggöra ökade utgifter avseende vidmakthållande beräknas anslaget öka med 32 700 000 kronor för 2027. För 2028 beräknas anslaget öka med 465 000 000 kronor. Därefter beräknas anslaget öka med 687 700 000 kronor för 2029, med 410 200 000 kronor för 2030, med 728 700 000 kronor för 2031 och med 60 800 000 kronor för 2032. Anslaget 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* minskas med motsvarande belopp.

För ersättningsanskaffning av materiel tidigare donerad till Ukraina minskas anslaget med 110 200 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget minska med 51 100 000 kronor och för 2028–2031 beräknas anslaget minska med 31 200 000 kronor. Anslaget 1:2 *Försvarmaktens insatser internationellt* ökas med motsvarande belopp.

Regeringen föreslår att 77 066 828 000 kronor anvisas under anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 84 231 766 000 kronor respektive 90 835 436 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag

Regeringen bemyndigas att under 2026 för anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* besluta om beställningar av materiel och anläggningar som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 42 000 000 000 kronor 2027–2035.

Skälen för regeringens förslag

I förslaget till bemyndigande för 2026 ingår sedan tidigare beställda objekt som kommer att belasta anslaget fr.o.m. 2027 (utestående åtaganden) och objekt som planeras beställas under 2026 (nya åtaganden). Anskaffningar inom anslaget hänför sig till vidmakthållande av tidigare investeringar i materiel och anläggningar.

Bemyndigandet omfattar bl.a. underhåll av Försvarmaktens materiel och anläggningar som inte är av löpande karaktär eller driftskaraktär. Vidmakthållandet bidrar således till att uppfylla målen för det militära försvaret, och säkerställa krigsförbandens krigsduglighet och genomförandet av försvarsbeslutet. Verksamheten bidrar därmed till att uppfylla målen för det militära försvaret och bibehålla krigsförbandens krigsduglighet. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2026 för anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* besluta om beställningar av materiel och anläggningar som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 42 000 000 000 kronor 2027–2035.

Tabell 4.9 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap

Tusental kronor

	Utfall 2024	Prognos 2025	Förslag 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028	Beräknat 2029–2035
Ekonomiska åtaganden vid årets början	23 396 085	29 508 775	32 980 044			
Nya ekonomiska åtaganden	14 584 486	17 570 269	21 590 475			

	Utfall 2024	Prognos 2025	Förslag 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028	Beräknat 2029–2035
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-10 173 386	-14 099 000	-12 801 215	-15 622 804	-11 152 792	-14 993 708
Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden	1 701 590					
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	29 508 775	32 980 044	41 769 304			
Beslutat/förslaget bemyndigande	37 023 689	37 612 300	42 000 000			

Investeringsplan

Regeringens förslag

Riksdagen godkänner investeringsplanen för vidmakthållande av försvarsmateriel för 2026–2037 som en riktlinje för Försvarsmaktens investeringar.

Skälen för regeringens förslag

Investeringsplanen är regeringens förslag till riktlinje för vidmakthållande av befintliga investeringar för åren 2026–2037. Investeringsplanen bygger på regeringens förslag till anslag 2026, beräknade anslag för åren 2027–2030 samt för åren 2031–2037. Beloppen per område är regeringens bedömning av investeringarnas omfattning och inriktning för den aktuella perioden.

Regeringen svarar för att riksdagen delges sådan information som är nödvändig för att riksdagen ska kunna utöva sin finansmakt. Osäkerheterna i verksamheten, vad avser bl.a. prissättning, inköp, produktion och leverans, innebär att förändringar av investeringsplanen, inom ramen för beslutat anslag och beställningsbemyndigande, kan förekomma.

Tabell 4.10 Investeringsplan för vidmakthållande av försvarsmateriel

Miljoner kronor

	Utfall 2024	Prognos 2025	Beräknat 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028	Beräknat 2029	Beräknat 2030	Beräknat 2030–2037
Befintliga investeringar	24 715	26 128	32 058	35 790	39 278	45 436	46 577	384 314
Arméstridskrafter	4 158	4 512	5 696	5 551	6 134	6 161	6 524	52 455
Marinstridskrafter	3 528	3 394	3 232	3 405	3 687	3 840	4 078	34 927
Flygstridskrafter	5 667	5 477	5 376	6 265	6 702	6 938	7 290	55 333
Operativ ledning	5 158	5 794	5 898	6 212	6 764	7 078	7 365	67 220
Logistik	2 527	4 897	5 013	5 157	5 376	5 614	5 960	49 963
Stödfunktioner	3 678	2 053	2 093	2 438	2 888	3 124	3 425	31 162
Förstärkning för senare fördelning			4 750	6 762	7 727	12 681	11 935	93 254
varav anläggningstillgångar	4 605	5 748	6 008	6 386	6 941	9 996	10 247	84 549
Finansiering	24 715	26 128	32 058	35 790	39 278	45 436	46 577	384 314
varav anslag 1:1								
Förbandsverksamhet och beredskap	22 397	23 728	29 258	32 490	35 778	41 786	42 727	355 814
varav övrig finansiering	2 318	2 400	2 800	3 300	3 500	3 650	3 850	28 500

Budget för avgiftsfinansierad verksamhet

Tabell 4.11 Avgiftsfinansierad verksamhet vid Försvarsmakten

Tusental kronor

Verksamhet	Ack. resultat t.o.m.2024	Resultat 2025	Verksam- hetens intäkter 2026	Resultat 2026	Ack. resultat utgående 2026
Verksamheter där intäkterna disponeras					
Uppdragsverksamhet			1 887 100		
varav försvarslogistik och verkstadsverksamhet			376 800		
varav transportverksamhet			120 000		
varav statsflyget			7 000		
varav övning och utbildning			1 314 500		
varav stöd till civil verksamhet			8 800		
varav övrigt			60 000		

Källa: Försvarsmakten.

4.6.2 1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt

Tabell 4.12 Anslagsutveckling 1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt

Tusental kronor

2024	Utfall	3 221 192	Anslagssparande	1 089 075
2025	Anslag	10 742 242 ¹	Utgiftsprognos	10 114 021
2026	Förslag	15 306 336		
2027	Beräknat	3 638 039 ²		
2028	Beräknat	2 897 412 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 3 637 337 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 2 895 203 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för särutgifter för den verksamhet med förband utomlands som Försvarsmakten genomför efter beslut av riksdag och regering. Anslaget får även användas för utgifter avseende avgifter och bidrag till Nordatlantiska fördragsorganisationens (Nato) militära verksamhet och andra bilaterala och multilaterala stöd utanför Nato. Vidare får anslaget användas för Sveriges del av de gemensamma kostnader som kan komma att uppstå i samband med EU-ledda insatser internationellt, som finansieras via den s.k. ATHENA-mekanismen. Anslaget får också användas för Sveriges del av de gemensamma kostnaderna för EU:s utombudgetära fond Europeiska fredsfaciliteten (EPF). Vidare får anslaget användas för särutgifter för Försvarsmaktens bidrag till insatser internationellt som inte innebär sändande av väpnad styrka till andra länder, förutom militärobservatörer, samt sekondering av personal till internationella stabsbefattningar kopplade till pågående insatser. Anslaget får även användas till att anskaffa materiel och utrustning i syfte att skänka till Ukraina. Anslaget får även användas för bidrag för att finansiera Sveriges del av projekt som beviljats medel inom Nato Security Investment Programme.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 4.13 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	2 799 759	2 799 759	2 799 759
Pris- och löneomräkning ²	3 344	4 200	6 037
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	12 503 233	834 080	91 616
<i>varav BP26³</i>	<i>4 623 503</i>	<i>-468 239</i>	<i>762 528</i>
– Stödpaket 18 till Ukraina	28 100	1 100	5 400
– Stödpaket 20 till Ukraina ⁴	4 300 492	-529 655	723 842
– Stödpaket 20 till Ukraina	184 711	9 216	2 086
– Omfördelning ersättningsanskaffning av materiel donerat till Ukraina	110 200	51 100	31 200
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	15 306 336	3 638 039	2 897 412

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

⁴ Avser utgifter som föreslås av regeringen i prop. Extra ändringsbudget för 2025 – Försvarsmateriel och ytterligare stöd till Ukraina (prop. 2025/26:14).

För utgifter med anledning av stödpaket 18 till Ukraina ökas anslaget med 28 100 000 kronor 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 1 100 000 kronor och för 2028 beräknas anslaget öka med 5 400 000 kronor.

Genom förslag i Extra ändringsbudget för 2025 – Försvarsmateriel och ytterligare stöd till Ukraina (prop. 2025/26:14) ökas anslaget med 4 300 492 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget minska med 529 655 000 kronor och för 2028 beräknas anslaget öka med 723 842 000 kronor. Därefter beräknas anslaget öka med 737 722 000 för 2029 och med 752 990 000 kronor för 2030.

För utgifter med anledning av stödpaket 20 till Ukraina ökas anslaget med 184 711 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 9 216 000 kronor och för 2028 beräknas anslaget öka med 2 086 000 kronor. Därefter beräknas anslaget öka med 2 126 000 kronor för 2029 och med 2 170 000 kronor för 2030.

För ersättningsanskaffning av materiel tidigare donerad till Ukraina ökas anslaget med 110 200 000 för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 51 100 000 kronor och för 2028–2031 beräknas anslaget öka med 31 200 000 kronor. Anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* minskas med motsvarande belopp.

Regeringen föreslår att 15 306 336 000 kronor anvisas under anslaget 1:2 *Försvarsmaktens insatser internationellt* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 3 638 039 000 kronor respektive 2 897 412 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag

Regeringen bemyndigas att under 2026 för anslaget 1:2 *Försvarmaktens insatser internationellt* besluta om beställningar av materiel och anläggningar som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 5 077 200 000 kronor 2027–2030.

Skälen för regeringens förslag

Anslaget används bl.a. till att utveckla och anskaffa materiel och utrustning i syfte att skänka denna till Ukraina. För att kunna skänka materiel och utrustning till Ukraina behövs ett bemyndigande att besluta om beställningar och utveckling av materiel och utrustning som medför ekonomiska åtaganden över flera år. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2026 för anslaget 1:2 *Försvarmaktens insatser internationellt* besluta om beställningar av materiel och anläggningar som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 5 077 200 000 kronor 2027–2030.

Tabell 4.14 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:2 Försvarmaktens insatser internationellt

Tusental kronor

	Utfall 2024	Prognos 2025	Förslag 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028	Beräknat 2029–2030
Ekonomiska åtaganden vid årets början		1 824 819	16 513 131			
Nya ekonomiska åtaganden	1 824 819	15 085 181	1 600 000			
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden		-396 869	-13 035 931	-1 825 445	-1 523 842	-1 727 913
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	1 824 819	16 513 131	5 077 200			
Beslutat/föreslaget bemyndigande	1 828 950	20 004 921	5 077 200			

4.6.3 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar

Tabell 4.15 Anslagsutveckling 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar

Tusental kronor

2024	Utfall	50 164 899	Anslagssparande	-402 540
2025	Anslag	60 124 576 ¹	Utgiftsprognos	58 569 772
2026	Förslag	71 191 794		
2027	Beräknat	81 562 526 ²		
2028	Beräknat	87 994 502 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 79 909 596 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 84 721 132 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera utveckling, anskaffning, återanskaffning och avveckling av anslagsfinansierad materiel och anläggningar. Anslaget finansierar även åtgärder, avseende anslagsfinansierad materiel och anläggningar, där avsikten är att förändra teknisk förmåga eller prestanda inklusive förlängning av livstiden. Vidare får anslaget användas för finansiering av förstagångsanskaffning av beredskapsvaror samt anskaffning med syfte att öka minsta bestånd av beredskapsvaror i lager. Anslaget finansierar omställnings- och avvecklingskostnader som kan komma att uppstå inom ramen för pågående omstrukturering av logistik- och materielförsörjning samt forskning och utveckling.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 4.16 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	59 558 871	59 558 871	59 558 871
Pris- och löneomräkning ²	209 382	1 618 479	2 657 789
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	11 423 541	20 385 175	25 777 842
varav BP26 ³	4 694 360	6 461 700	6 771 000
– Ökade resurser till det militära försvaret	4 750 000	6 650 000	7 500 000
– Stödpaket 20 till Ukraina ⁴	10 260		
– Omfördelning anslag investering av tjänster	-115 900	-205 600	-314 000
– Omfördelning anslag för stärkt vidmakthållande		-32 700	-465 000
– Förstärkt materielutvecklingsprogram	50 000	50 000	50 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	71 191 794	81 562 526	87 994 502

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

⁴ Avser utgifter som föreslås av regeringen i prop. Extra ändringsbudget för 2025 – Försvarsmateriel och ytterligare stöd till Ukraina (prop. 2025/26:14).

Sveriges försvarsutgifter som andel av BNP ska uppgå till 3,5 procent 2030. För att stärka det militära försvaret i linje med denna målsättning ökas anslaget med 4 750 000 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 6 650 000 000 kronor och för 2028 beräknas anslaget öka med 7 500 000 000 kronor. Därefter beräknas anslaget öka med 12 300 000 000 kronor för 2029, med 11 300 000 000 kronor för 2030, med 12 000 000 000 kronor för 2031, med 12 400 000 000 kronor för 2032, med 12 300 000 000 kronor för 2033, med 11 850 000 000 kronor för 2034 och med 11 000 000 000 kronor fr.o.m. 2035.

Genom förslag i Extra ändringsbudget för 2025 – Försvarsmateriel och ytterligare stöd till Ukraina (prop. 2025/26:14) beräknas anslaget öka med 10 260 000 kronor för 2027.

För att möjliggöra ökade köp av tjänster minskas anslaget med 115 900 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget minska med 205 600 000 kronor och för 2028

beräknas anslaget minska med 314 000 000 kronor. Anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* ökas med motsvarande belopp.

För att möjliggöra ökade utgifter avseende vidmakthållande beräknas anslaget minska med 32 700 000 kronor för 2027. För 2028 beräknas anslaget minska med 465 000 000 kronor. Därefter beräknas anslaget minska med 687 700 000 kronor för 2029, med 410 200 000 kronor för 2030, med 728 700 000 kronor för 2031 och med 60 800 000 kronor för 2032. Anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* ökas med motsvarande belopp.

Anslaget ökas med 50 000 000 kronor fr.o.m. 2026 för förstärkt materielutvecklingsprogram.

Regeringen föreslår att 71 191 794 000 kronor anvisas under anslaget 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 81 562 526 000 kronor respektive 87 994 502 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag

Regeringen bemyndigas att under 2026 för anslaget 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* besluta om beställningar och avveckling av materiel och anläggningar som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 288 854 000 000 kronor 2027–2037.

Skälen för regeringens förslag

I förslaget till bemyndigande för 2026 ingår sedan tidigare beställda objekt och objekt som planeras beställas under 2026 (nya åtaganden). Försvarmakten och Försvarets materielverk behöver besluta om anskaffning av materiel och anslagsfinansierade anläggningar som sträcker sig över flera år. Ett ökat beställningsbemyndigande möjliggör ökade anskaffningar av materiel och anläggningar. Anskaffningarna bidrar till att uppfylla målen för det militära försvaret och säkerställa krigsförbandens krigsduglighet och genomförande för försvarsbeslutet. Verksamheten omfattar även avveckling av tidigare investeringar i materiel samt utfasning av förbrukad eller utsliten materiel. Vidare omfattar bemyndigandet ett förlängt utnyttjande av s.k. läglighetsköp. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2026 för anslag 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* besluta om beställningar och avveckling av materiel och anläggningar som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 288 854 000 000 kronor 2027–2037.

Tabell 4.17 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar

Tusental kronor

	Utfall 2024	Prognos 2025	Förslag 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028	Beräknat 2029–2037
Ekonomiska åtaganden vid årets början	110 655 290	146 456 391	246 312 293			
Nya ekonomiska åtaganden	67 294 783	151 301 447	89 264 151			
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-37 166 694	-51 445 545	-48 025 371	-71 189 553	-55 198 809	-161 162 711
Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden	5 673 012					

	Utfall 2024	Prognos 2025	Förslag 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028	Beräknat 2029–2037
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	146 456 391	246 312 293	287 551 073			
Beslutat/förslaget bemyndigande	195 658 368	272 451 786	288 854 000			

Investeringsplan

Regeringens förslag

Riksdagen godkänner investeringsplanen för anskaffning av försvarsmateriel för 2026–2037 som en riktlinje för Försvarsmaktens investeringar.

Skälen för regeringens förslag

Investeringsplanen är regeringens förslag till riktlinje för anskaffning av materielinvesteringar 2026–2037. Investeringsplanen bygger på regeringens förslag till anslag 2025, beräknade anslag för åren 2027–2030 samt totalt för åren 2031–2037. Beloppen per område är regeringens bedömning av investeringarnas omfattning och inriktning för den aktuella perioden.

Regeringen svarar för att riksdagen delges sådan information som är nödvändig för att riksdagen ska kunna utöva sin finansmakt. Osäkerheterna i verksamheten, vad avser bl.a. prissättning, inköp, produktion och leverans, innebär att förändringar av investeringsplanen, inom ramen för beslutat anslag och beställningsbemyndigande, kan förekomma.

Tabell 4.18 Investeringsplan för anskaffning och utveckling av försvarsmateriel

Miljoner kronor

	Utfall 2024	Prognos 2025	Beräknat 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028	Beräknat 2029	Beräknat 2030	Beräknat 2030–2037
Nya investeringar	52 142	61 691	73 868	84 247	90 182	86 115	88 678	676 782
Arméstridskrafter	15 208	21 953	23 734	26 294	29 123	31 492	33 100	236 134
Marinstridskrafter	5 567	7 862	7 789	9 836	8 377	8 769	10 796	94 014
Flygstridskrafter	21 204	18 131	15 345	18 491	24 456	16 947	17 581	124 746
Operativ ledning	2 880	3 562	3 019	3 113	3 024	4 263	3 654	51 107
Logistik	2 641	5 998	5 210	5 573	7 110	6 340	4 771	36 343
Stödfunktioner	4 642	4 185	4 021	4 178	5 365	5 623	6 841	41 184
Läglighetsköp			10 000	10 000	5 000			
Förstärkning för senare fördelning			4 750	6 762	7 727	12 681	11 935	93 254
<i>varav anläggningstillgångar</i>	<i>44 223</i>	<i>47 190</i>	<i>51 094</i>	<i>53 988</i>	<i>61 964</i>	<i>58 747</i>	<i>61 394</i>	<i>541 426</i>
Finansiering	52 142	61 691	73 868	84 247	90 182	86 115	88 678	676 782
<i>varav anslag 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar</i>	<i>50 741</i>	<i>59 559</i>	<i>71 192</i>	<i>81 562</i>	<i>88 211</i>	<i>84 175</i>	<i>86 716</i>	<i>661 877</i>
<i>varav anslag 1:11 Försvarets materielverk</i>	<i>1 401</i>	<i>1 632</i>	<i>1 825</i>	<i>1 886</i>	<i>1 905</i>	<i>1 940</i>	<i>1 962</i>	<i>14 905</i>
<i>varav övrig finansiering</i>		<i>500</i>	<i>851</i>	<i>799</i>	<i>66</i>			

Redovisning av anskaffning

Förslaget till investeringsplan utgörs av samtliga pågående och planerade investeringar i investeringsplaneringsperioden. För att närmare visa på innehållet redovisas nedan ett urval av större anskaffningar som Försvarsmakten har beställt under 2025

alternativt avser att beställa under kommande budgetår eller närmsta tiden därefter (enligt nuvarande planering).

Tabell 4.19 Redovisning av större anskaffningar (exempel)

Materielområde	Beställning
Arméstridskrafter	
	Anskaffning brigadluftvärn
	Kompletteringsanskaffning Stridsfordon 90
	Anskaffning Taktisk UAV
	Anskaffning långräckviddig bekämpningsförmåga (Raketartilleri)
	Anskaffning ammunition för indirekt eld, stridsvagn och stridsfordon samt finkaliber
Marinstridskrafter	
	Anskaffning nytt ytstridsfartyg
	Ersättningsanskaffning Stridsbåt 90 för donerad materiel
Flygstridskrafter	
	Anskaffning ny långräckviddig attackförmåga
	Anskaffning statsflyg
	Anskaffning taktiskt transportflygsystem
Operativ ledning	
	Anskaffning taktisk datalänk
	Anskaffning materiel telekrig
Logistik	
	Anskaffning stabs- och förläggningstält
	Anskaffning drivmedelsmateriel

Källa: Försvarets materielverk.

Övriga bemyndiganden

Regeringens förslag

Riksdagen bemyndigar regeringen att ingå avtal med Lettland om upplåtelse av upp till fyra av Försvarmaktens befintliga Archersystem och försäljning av 18 nytillverkade Archersystem.

Skälen för regeringens förslag

Lettland har önskemål om att ingå ett mellanstatligt samarbete med Sverige avseende anskaffning av artillerisystemet Archer. Dels önskar Lettland hyra fyra av Försvarmaktens befintliga Archer-system, dels önskar Lettland köpa 18 nytillverkade system. En lettisk anskaffning av det svenska artillerisystemet bidrar till att vidmakthålla Sveriges långsiktiga industriella förmåga. Det innebär även stärkta möjligheter till framtida samarbete inom försvarsområdet, både operativt och genom utveckling av Archer-systemet.

Upplåtelse av fyra av Försvarmaktens befintliga Archer-system skulle innebära att Lettland och Sverige bildar ett gemensamt förband med Archer-systemen som då bemannas och opereras av svensk och lettisk personal. Förbandet skulle då bli en del av NATO Enhanced Forward Presence i Lettland.

Riksdagen föreslås bemyndiga regeringen att ingå avtal med Lettland om upplåtelse av fyra av Försvarmaktens befintliga Archersystem samt försäljning av 18 nytillverkade Archersystem. Det innebär att den svenska staten åtar sig att beställa och leverera

artillerisystem Archer och därtill hörande övrig verksamhet. Intäkterna från försäljningen ska täcka statens kostnader och bidra till lägre nationella kostnader för Archer-systemet.

4.6.4 1:4 Forskning och teknikutveckling

Tabell 4.20 Anslagsutveckling 1:4 Forskning och teknikutveckling

Tusental kronor

2024	Utfall	1 100 557	Anslagssparande	-25 652
2025	Anslag	1 251 905 ¹	Utgiftsprognos	1 255 003
2026	Förslag	1 463 905		
2027	Beräknat	1 641 905		
2028	Beräknat	1 852 385		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera forskning och teknikutveckling. Anslaget får vidare finansiera det nationella flygtekniska forskningsprogrammet (NFFP), verksamhet vid luftstridssimuleringscentrum (FLSC) samt övrig flygteknisk forskning. Anslaget får också finansiera forsknings- och utvecklingsverksamhet som genomförs inom ramen för det svenska deltagandet i den europeiska försvarsbyrån (EDA).

Skälen för regeringens förslag

Tabell 4.21 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:4 Forskning och teknikutveckling

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	1 251 905	1 251 905	1 251 905
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	212 000	390 000	600 480
varav BP26	5 000	7 000	10 000
– Forskningsprogram underrättelseverksamhet	5 000	7 000	10 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 463 905	1 641 905	1 852 385

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

För att genomföra forskningsprogram rörande underrättelseverksamhet ökas anslaget med 5 000 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 7 000 000 kronor och fr.o.m. 2028 beräknas anslaget öka med 10 000 000 kronor.

Regeringen föreslår att 1 463 905 000 kronor anvisas under anslaget 1:4 *Forskning och teknikutveckling* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 1 641 905 000 kronor respektive 1 852 385 000 kronor

4.6.5 1:5 Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten

Tabell 4.22 Anslagsutveckling 1:5 Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten

Tusental kronor

2024	Utfall	12 898	Anslagssparande	1 377
2025	Anslag	15 522 ¹	Utgiftsprognos	15 829
2026	Förslag	15 781		
2027	Beräknat	16 021 ²		
2028	Beräknat	16 324 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 15 781 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 15 781 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera den verksamhet som Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten bedriver med att kontrollera försvarsunderrättelseverksamheten hos de myndigheter som bedriver sådan verksamhet, samt för att verkställa beslut om tillgång till signalbärare.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 4.23 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:5 Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	15 522	15 522	15 522
Pris- och löneomräkning ²	259	499	802
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	15 781	16 021	16 324

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

Regeringen föreslår att 15 781 000 kronor anvisas under anslaget 1:5 *Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 16 021 000 kronor respektive 16 324 000 kronor.

4.6.6 1:6 Totalförsvarets plikt- och prövningsverk

Tabell 4.24 Anslagsutveckling 1:6 Totalförsvarets plikt- och prövningsverk

Tusental kronor

2024	Utfall	379 067	Anslagssparande	-2 442
2025	Anslag	450 310 ¹	Utgiftsprognos	431 332
2026	Förslag	522 014		
2027	Beräknat	594 808 ²		
2028	Beräknat	613 736 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 586 168 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 593 714 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Totalförsvarets plikt- och provningsverks förvaltningsutgifter. Vidare får anslaget användas för ersättningar för kost, resor och logi till totalförsvarspliktiga.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 4.25 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:6 Totalförsvarets plikt- och provningsverk

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	450 310	450 310	450 310
Pris- och löneomräkning ²	10 404	17 194	25 941
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	61 300	127 304	137 485
varav BP26 ³	18 300	16 400	24 200
– Informationssystem och begåvnings-test	4 500	10 400	9 000
– Beredskapshöjande åtgärder	13 500	5 000	15 000
– Civilt försvar: Civilplikt kommunal räddningstjänst, lång grundutbildning	300	1 000	200
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	522 014	594 808	613 736

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

För att finansiera utvecklingen av ett nytt inskrivningsprov och nytt informationssystem för totalförsvarspliktiga ökas anslaget med 4 500 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 10 400 000 kronor och för åren 2028–2030 beräknas anslaget öka med 9 000 000 kronor.

För att genomföra beredskapshöjande åtgärder och en utbyggnad av civilplikten ökas anslaget med 13 500 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 5 000 000 kronor och fr.o.m. 2028 beräknas anslaget öka med 15 000 000 kronor.

För ökade kostnader med anledning av införande av civilplikt efter mönstring ökas anslaget med 300 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 1 000 000 kronor och fr.o.m. 2028 beräknas anslaget öka med 200 000 kronor. Anslaget 2:4 *Krisberedskap* minskas med motsvarande belopp.

Regeringen föreslår att 522 014 000 kronor anvisas under anslaget 1:6 *Totalförsvarets plikt- och provningsverk* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 594 808 000 kronor respektive 613 736 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet**Tabell 4.26 Avgiftsfinansierad verksamhet vid Totalförsvarets plikt- och prövningsverk**

Tusental konor

Verksamhet	Ack. resultat t.o.m. 2024	Resultat 2025	Verksam- hetens intäkter 2026	Kostnader som ska täckas 2026	Resultat 2026	Ack. resultat utgående 2026
Verksamheter där intäkterna disponeras						
Uppdragsverksamhet	9 374	1 100	144 400	143 300	1 100	11 574
varav Försvarsmakten	-1 479	800	13 900	13 100	800	121
varav Försvarshögskolan	-668	800	7 500	6 700	800	932
varav Polismyndigheten	13 934	-1 000	119 000	120 000	-1 000	11 934
varav övriga civila	-2 413	500	4 000	3 500	500	-1 413

Källa: Totalförsvarets plikt- och prövningsverk.

4.6.7 1:7 Officersutbildning m.m.**Tabell 4.27 Anslagsutveckling 1:7 Officersutbildning m.m.**

Tusental kronor

2024	Utfall	315 463	Anslagssparande	-8 937
2025	Anslag	355 466 ¹	Utgiftsprognos	352 989
2026	Förslag	381 980		
2027	Beräknat	395 518 ²		
2028	Beräknat	411 907 ³		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.² Motsvarar 390 518 tkr i 2026 års prisnivå.³ Motsvarar 399 647 tkr i 2026 års prisnivå.**Ändamål**

Anslaget får användas för att finansiera det treåriga officersprogrammet och annan grundläggande officersutbildning vid Försvarshögskolan. Vidare får anslaget finansiera forskning och utveckling m.m. inom vissa av högskolans kompetensområden. Anslaget får även användas för att finansiera kurser inom ramen för Partnerskap för fred (PPF) samt viss forskning och analysstöd för regeringens behov.

Skälen för regeringens förslag**Tabell 4.28 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:7 Officersutbildning m.m.**

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	351 266	351 266	351 266
Pris- och löneomräkning ²	7 049	11 637	18 041
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	23 665	32 615	42 600
varav BP26 ³	10 042	7 013	7 020
– Stödpaket 20 till Ukraina	2 042	1 013	1 020
– Officersprogrammet	8 000	6 000	6 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	381 980	395 518	411 907

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

För utgifter med anledning av stödpaket 20 till Ukraina ökas anslaget med 2 042 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 1 013 000 kronor och för 2028 beräknas anslaget öka med 1 020 000 kronor.

För genomförande av officersutbildningen ökas anslaget med 8 000 000 kronor för 2026. Anslaget beräknas öka med 6 000 000 kronor fr.o.m. 2027.

Regeringen föreslår att 381 980 000 kronor anvisas under anslaget 1:7 *Officersutbildning m.m.* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 395 518 000 kronor respektive 411 907 000 kronor.

4.6.8 1:8 Försvarets radioanstalt

Tabell 4.29 Anslagsutveckling 1:8 Försvarets radioanstalt

Tusental kronor

2024	Utfall	2 290 090	Anslagssparande	26 120
2025	Anslag	2 859 348 ¹	Utgiftsprognos	2 780 488
2026	Förslag	3 425 329		
2027	Beräknat	3 953 593 ²		
2028	Beräknat	5 027 801 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 3 937 104 tkr i 2026 års prinsnivå.

³ Motsvarar 4 943 256 tkr i 2026 års prinsnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Försvarets radioanstalts förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 4.30 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:8 Försvarets radioanstalt

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	2 859 348	2 859 348	2 859 348
Pris- och löneomräkning ²	54 328	66 530	104 161
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	511 653	1 027 715	2 064 292
varav BP26 ³	267 500	430 000	480 000
– Omfördelning nationellt cybersäkerhetscenter	105 000	105 000	105 000
– Flytt av cyberverksamhet från MCF till FRA	112 500	225 000	225 000
– Förstärkning av NCSC vid FRA	50 000	100 000	150 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	3 425 329	3 953 593	5 027 801

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Medel för det nationella cybersäkerhetscentret flyttas till Försvarets radioanstalt. För detta ökas anslaget med 105 000 000 kronor fr.o.m. 2026. Anslaget 1:1

Förbandsverksamhet och beredskap minskas med 30 000 000 kronor fr.o.m. 2026, anslaget 2:6 *Myndigheten för civilt försvar* minskas med 45 000 000 kronor fr.o.m. 2026 och anslaget 1:2 *Säkerhetspolisen* inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet minskas med 30 000 000 kronor fr.o.m. 2026.

För att ytterligare stärka det nationella cybersäkerhetsarbetet fr.o.m. halvårsskiftet 2026 genomförs en överföring av uppgifter från Myndigheten för civilt försvar till Försvarets radioanstalt. Anslaget ökas därför med 112 500 000 kronor för 2026. Från och med 2027 beräknas anslaget öka med 225 000 000 kronor. Anslaget 2:6 *Myndigheten för civilt försvar* minskas med motsvarande belopp.

För att stärka cybersäkerhetsarbetet inom det nationella cybersäkerhetscentret ökas anslaget med 50 000 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 100 000 000 kronor och fr.o.m. 2028 beräknas anslaget öka med 150 000 000 kronor.

Regeringen föreslår att 3 425 329 000 kronor anvisas under anslaget 1:8 *Försvarets radioanstalt* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 3 953 593 000 kronor respektive 5 027 801 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 4.31 Avgiftsfinansierad verksamhet vid Försvarets radioanstalt

Tusental kronor

Verksamhet	Ack. resultat t.o.m. 2024	Resultat 2025	Verksam- hetens intäkter 2026	Kostnader om ska täckas 2026	Resultat 2026	Ack. resultat utgående 2026
Verksamheter där intäkterna disponeras						
Uppdragsverksamhet	-65	0	3 000	3 000	0	-65

Källa: Försvarets radioanstalt.

4.6.9 1:9 Totalförsvarets forskningsinstitut

Tabell 4.32 Anslagsutveckling 1:9 Totalförsvarets forskningsinstitut

Tusental kronor

2024	Utfall	379 297	Anslagssparande	5 951
2025	Anslag	672 634 ¹	Utgiftsprognos	673 780
2026	Förslag	796 361		
2027	Beräknat	773 145 ²		
2028	Beräknat	823 071 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 761 166 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 795 010 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera internationell verksamhet inom försvarsmateriel- och forskningsområdet samt åtgärder för att främja den svenska

försvarsindustrins exportverksamhet. Anslaget får också användas för att finansiera viss myndighetsförvaltning som inte kan täckas med avgifter. Anslaget får även finansiera forskning avseende skydd mot kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära stridsmedel (CBRN) samt forskning och analysstöd för regeringens behov och till stöd för totalförsvaret. Anslaget får vidare finansiera forskning med inriktning mot Polismyndighetens och Säkerhetspolisens verksamhetsområden. Anslaget får även användas för att lämna stöd till Ukraina.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 4.33 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:9 Totalförsvarets forskningsinstitut

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	572 134	572 134	572 134
Pris- och löneomräkning ²	22 324	31 680	43 306
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	201 903	169 331	207 631
<i>varav BP26³</i>	<i>138 624</i>	<i>81 200</i>	<i>95 000</i>
– Stödpaket 18 till Ukraina	76 000	11 200	
– Stödpaket 20 till Ukraina	16 624		
– Etablering av försvarsinnovationsenhet	6 000	10 000	10 000
– Forskningsinfrastruktur	30 000	50 000	75 000
– Skyddsvärd banbrytande teknik	10 000	10 000	10 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	796 361	773 145	823 071

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

För utgifter med anledning av stödpaket 18 till Ukraina ökas anslaget med 76 000 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 11 200 000 kronor.

För utgifter med anledning av stödpaket 20 till Ukraina ökas anslaget med 16 624 000 kronor för 2026.

För förstärkning av forskningsinfrastruktur ökas anslaget med 30 000 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 50 000 000 kronor och fr.o.m. 2028 beräknas anslaget öka med 75 000 000 kronor.

För etablerandet av en försvarsinnovationsenhet ökas anslaget med 6 000 000 kronor för 2026. Fr.o.m. 2027 beräknas anslaget öka med 10 000 000 kronor.

Anslaget ökas med 10 000 000 kronor fr.o.m. 2026 för arbetet med skyddsvärd banbrytande teknik ur ett nationellt säkerhetsperspektiv.

Regeringen föreslår att 796 361 000 kronor anvisas under anslaget 1:9 *Totalförsvarets forskningsinstitut* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 773 145 000 kronor respektive 823 071 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet**Tabell 4.34 Avgiftsfinansierad verksamhet vid Totalförsvarets forskningsinstitut**

Tusental kronor

	Ack. resultat t.o.m. 2024	Resultat 2025	Verksam- hetens intäkter 2026	Kostnader som ska täckas 2026	Resultat 2026	Ack. resultat utgående 2026
Verksamheter där intäkterna disponeras						
Uppdragsverksamhet	42 887	30 000	1 780 000	1 810 000	-30 000	42 887
varav tjänsteexport	-12 194	0	20 000	20 000	0	-12 194

Källa: Totalförsvarets forskningsinstitut.

4.6.10 1:10 Nämnder m.m.**Tabell 4.35 Anslagsutveckling 1:10 Nämnder m.m.**

Tusental kronor

2024	Utfall	7 728	Anslagssparande	58
2025	Anslag	8 786 ¹	Utgiftsprognos	8 725
2026	Förslag	9 236		
2027	Beräknat	9 236		
2028	Beräknat	9 236		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.**Ändamål**

Anslaget får användas för att finansiera den verksamhet som bedrivs av vissa mindre nämnder samt bidrag till exempelvis Svenska Röda Korset och Centralförbundet Folk och Försvar.

Skälen för regeringens förslag**Tabell 4.36 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:10 Nämnder m.m.**

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	8 786	8 786	8 786
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	450	450	450
varav BP26	450	450	450
– Folk och försvar	450	450	450
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	9 236	9 236	9 236

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Anslaget ökas med 450 000 kronor fr.o.m. 2026 för att möjliggöra ökad finansiering och förstärkning av de bidrag som lämnas via anslaget.

Regeringen föreslår att 9 236 000 kronor anvisas under anslaget 1:10 Nämnder m.m. för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 9 236 000 kronor respektive 9 236 000 kronor.

4.6.11 1:11 Försvarets materielverk

Tabell 4.37 Anslagsutveckling 1:11 Försvarets materielverk

Tusental kronor

2024	Utfall	3 543 942	Anslagssparande	91 892
2025	Anslag	3 961 446 ¹	Utgiftsprognos	4 015 239
2026	Förslag	4 248 967		
2027	Beräknat	4 399 987 ²		
2028	Beräknat	4 410 134 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 4 344 538 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 4 279 062 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Försvarets materielverks förvaltningsutgifter. Vidare får anslaget användas för myndighetens samhällsinvesteringar. Anslaget får även användas till utgifter för Sveriges certifieringsorgan för it-säkerhet (CSEC) samt signatärskapet för Common Criteria Recognition Arrangement (CCRA).

Skälen för regeringens förslag

Tabell 4.38 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:11 Försvarets materielverk

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	3 963 946	3 963 946	3 963 946
Pris- och löneomräkning ²	83 397	134 917	207 076
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	201 624	301 125	239 111
<i>varav BP26³</i>	<i>5 800</i>	<i>6 900</i>	<i>1 000</i>
– Stödpaket 18 till Ukraina	7 800	6 900	
– Flytt av Försvarsmaterieldirektör	-5 000	-5 000	-5 000
– Etablerings- och samverkanskontor för försvarsindustri	3 000	5 000	6 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	4 248 967	4 399 987	4 410 134

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

För utgifter med anledning av stödpaket 18 till Ukraina ökas anslaget med 7 800 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 6 900 000 kronor.

Anslaget minskas med 5 000 000 kronor fr.o.m. 2026 för inrättandet av en funktion för försvarsmaterieldirektören. Anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse ökas med motsvarande belopp.

För införandet av ett etablerings- och samverkanskontor för försvarsindustri och strategiskt kapital ökas anslaget med 3 000 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 5 000 000 kronor och fr.o.m. 2028 beräknas anslaget öka med 6 000 000 kronor.

Regeringen föreslår att 4 248 967 000 kronor anvisas under anslaget 1:11 *Försvarets materielverk* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 4 399 987 000 kronor respektive 4 410 134 000 kronor.

Rörelsekapital

Regeringens förslag

Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2026 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret för att tillgodose Försvarets materielverks behov av rörelsekapital som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 37 000 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag

Försvarets materielverk behöver tillgång till rörelsekapital för att finansiera utestående förskott till industrin och för hantering av avtal inom försvarsexportområdet. Försvarets materielverk behöver även tillgång till rörelsekapital för att hantera övergången till en ändrad finansiell styrmodell inom materielförsörjningen.

Tabell 4.39 Övriga kontokrediter i statens verksamhet

Tusental kronor

Utgifts- område	Ändamål	Beslutad kreditram 2024 ¹	Maximalt nyttjande 2024	Beslutad kreditram 2025 ¹	Begärd kreditram 2026
6	Försvarets materielverks behov av rörelsekapital	34 500 000	15 659 123	44 500 000	37 000 000
	Summa	34 500 000	15 659 123	44 500 000	37 000 000

¹ Av riksdagen beslutad övrig kontokredit exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 4.40 Avgiftsfinansierad verksamhet vid Försvarets materielverk

Tusental kronor

Verksamhet	Ack. resultat t.o.m. 2025	Resultat 2025	Verksam- hetens intäkter 2026	Kostnader som ska täckas 2026	Resultat 2026	Ack. resultat utgående 2026
Verksamheter där intäkterna inte disponeras						
Offentligrättslig verksamhet			400	400		
varav nationell tillsyn för cybersäkerhetscertifiering			400	400		
Verksamheter där intäkterna disponeras						
Uppdragsverksamhet	173 726	100 000	7 403 000	7 403 000	0	73 726
varav Försvarsmakten vidmakthållande	-9	0	4 600 000	4 600 000	0	-9
varav Försvarsmakten, övrig verksamhet	108 871	-100 000	1 300 000	1 300 000	0	8 871
varav övriga kunder	-60 260	0	1 400 000	1 400 000	0	-60 260
varav evaluering och certifiering av it-produkter	0	0	3 000	3 000	0	0
varav tjänsteexport	125 124	0	100 000	100 000	0	125 124

Källa: Försvarets materielverk.

4.6.12 1:12 Försvarsunderrättelsedomstolen

Tabell 4.41 Anslagsutveckling 1:12 Försvarsunderrättelsedomstolen

Tusental kronor

2024	Utfall	10 584	Anslagssparande	1 053
2025	Anslag	11 786 ¹	Utgiftsprognos	12 041
2026	Förslag	14 981		
2027	Beräknat	15 192 ²		
2028	Beräknat	15 471 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 14 981 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 14 981 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera den verksamhet som Försvarsunderrättelsedomstolen bedriver med att pröva frågor om tillstånd till signalspaning enligt lagen (2008:717) om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 4.42 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:12 Försvarsunderrättelsedomstolen

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	11 786	11 786	11 786
Pris- och löneomräkning ²	195	364	587
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	3 000	3 042	3 098
varav BP26 ³	3 000	3 000	3 000
– Justering datalagring och åtkomst till elektronisk information	3 000	3 000	3 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	14 981	15 192	15 471

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 3 000 000 kronor fr.o.m. 2026 för uppgiften att vara kontrollorgan avseende datalagring och tillgång till elektronisk information.

Regeringen föreslår att 14 981 000 kronor anvisas under anslaget 1:12 Försvarsunderrättelsedomstolen för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 15 192 000 kronor respektive 15 471 000 kronor.

4.6.13 1:13 Myndigheten för totalförsvarsanalys

Tabell 4.43 Anslagsutveckling 1:13 Myndigheten för totalförsvarsanalys

Tusental kronor

2024	Utfall	54 529	Anslagssparande	14 805
2025	Anslag	85 518 ¹	Utgiftsprognos	78 006
2026	Förslag	93 821		
2027	Beräknat	95 212 ²		
2028	Beräknat	96 997 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 93 822 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 93 821 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Myndigheten för totalförsvarsanalys förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 4.44 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:13 Myndigheten för totalförsvarsanalys

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	85 518	85 518	85 518
Pris- och löneomräkning ²	1 303	2 590	4 242
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	7 000	7 104	7 237
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	93 821	95 212	96 997

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

Regeringen föreslår att 93 821 000 kronor anvisas under anslaget 1:13 *Myndigheten för totalförsvarsanalys* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 95 212 000 kronor respektive 96 997 000 kronor.

4.6.14 1:14 Stöd till Ukraina

Tabell 4.45 Anslagsutveckling 1:14 Stöd till Ukraina

Tusental kronor

2024	Utfall	Anslagssparande
2025	Anslag	11 810 447 ¹ Utgiftsprognos 11 728 145
2026	Förslag	39 725 000
2027	Beräknat	40 000 000
2028	Beräknat	0

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för direkt stöd till Ukraina i form av ekonomiska bidrag för att stödja Ukrainas försvarsförmåga. Anslaget får även användas för utgifter för infrianden av exportkreditgarantier för försvarsexport till den ukrainska staten.

Skälen för regeringens förslag

För att förstärka Sveriges stöd till Ukraina och säkerställa en långsiktighet har regeringen skapat en treårig ram för det militära stödet till Ukraina på sammanlagt 75 miljarder kronor för 2024–2026. Stödet till Ukraina hanteras i huvudsak med stödpaketet för att kunna hålla ihop helheten och följa hur stor del av Ukrainaramen som är beslutad och vad som återstår. Medel på anslaget omfördelas till andra anslag när stödgärderna är kända och beslutade. Omfördelning sker i kommande budgetpropositioner, ordinarie ändringsbudget eller extra ändringsbudget. Beroende på vilken typ av stöd som kommer att användas kan ramen komma att belasta de offentliga finanserna under ett flertal år.

Genom riksdagens beslut om propositionen Extra ändringsbudget för 2025 – Ytterligare stöd till Ukraina (prop. 2024/25:146, bet. 2024/25:FöU31, rskr. 2024/25:182) omfördelades 16,5 miljarder kronor från 2026 till 2025 av de medel som har beräknats för stöd till Ukraina. Därmed återstår 8,5 miljarder kronor för stöd under 2026. För att säkerställa en fortsatt ram om 40 miljarder kronor bör anslaget förstärkas med 31,5 miljarder kronor för 2026. Dessutom bör ramen förlängas med ett år.

Tabell 4.46 Hittills beslutat stöd till Ukraina inom Ukrainaramen

Miljoner kronor

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Summa
Anslag UO06										
1:1 Förbandsverksamhet och beredskap	1 354	1 391	219	279	181	245	250	49		3 967
1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt	2 199	8 899	13 086	1 453	731	740	755			27 864
1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar	1 206	2 763	4 588	5 427	4 712	1 842	1 250			21 787
1:7 Officersutbildning m.m.		4	2	1	1					8
1:9 Totalförsvarets forskningsinstitut	9	116	101	11						237
1:11 Försvarets materielverk	7	58	69	84	19	17		14	14	283
1:14 Stöd till Ukraina		11 810								11 810
2:1 Kustbevakningen		31	33	43						107
2:4 Krisberedskap		240	159	6						405
2:6 Myndigheten för civilt försvar		3	6	4						13
2:8 Myndigheten för psykologiskt försvar	4	15								19
Anslag UO04										
1:1 Polismyndigheten			275							275
Summa¹	4 779	25 330	18 537	7 308	5 644	2 843	2 255	63	14	66 775

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Tabell 4.47 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:14 Stöd till Ukraina

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	22 740 000	22 740 000	22 740 000
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	16 985 000	17 260 000	-22 740 000
varav BP26	31 225 000	40 000 000	
– Ökad ram för stöd till Ukraina	31 500 000	40 000 000	
– lanspråktagande av Ukrainaramen för inlösen av vissa halvautomatisk	-275 000		
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	39 725 000	40 000 000	0

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

För att ytterligare förstärka Sveriges stöd till Ukraina ökas anslaget med 31 500 000 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 40 000 000 000 kronor.

För inlösen och donation till Ukraina av vissa halvautomatiska vapen minskas anslaget med 275 000 000 kronor för 2026. Anslaget 1:1 *Polismyndigheten* inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet ökas med 110 000 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 55 000 000 kronor och för 2028 beräknas anslaget öka med 110 000 000.

Regeringen föreslår att 39 725 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:14 *Stöd till Ukraina* för 2026. För 2027 beräknas anslaget till 40 000 000 000 kronor.

4.6.15 Övriga förslag

Bemyndigande att justera lokalisering av en organisationsenhet i Försvarmakten

Regeringens förslag

Riksdagen bemyndigar regeringen att lokalisera Försvarmaktens logistik från Stockholms kommun till Stockholms län.

Skälen för regeringens förslag

Enligt förordningen (2024:1333) med instruktion för Försvarmakten, Bilaga 1 Organisationsenheter i Försvarmakten (Grundorganisation), ska den aktuella verksamheten vara lokaliserad till Stockholms kommun i enlighet med riksdagens beslut om propositionen Försvarmaktens grundorganisation (prop.2004/05:43, bet. 2004/05:FöU5, rskr 2004/05:143).

Försvarmakten har i budgetunderlaget för 2026 informerat om att de önskar att flytta Försvarmaktens logistik (FMLOG) från nuvarande lokalisering i Stockholm till en ny placering i Solna kommun senast under 2027. Försvarmakten begär därför att FMLOG:s lokalisering ändras från Stockholms kommun till Stockholms län.

Regeringen delar Försvarmaktens bedömning och anser att lokaliseringen av Försvarmaktens logistik (FMLOG) bör ändras till Stockholms län.

5 Civilt försvar och samhällets krisberedskap

5.1 Mål för utgiftsområdet

5.1.1 Civilt försvar

Det civila försvaret omfattar den verksamhet som civila myndigheter, kommuner och regioner, privata företag och det civila samhället vidtar för att förbereda Sverige för krig. I fredstid utgörs verksamheten av beredskapsplanering och förmågehöjande åtgärder. Under höjd beredskap och ytterst krig utgörs verksamheten av nödvändiga åtgärder för att upprätthålla målet för civilt försvar.

Mål från och med 2025

Riksdagen har beslutat (prop. 2024/25:34, bet. 2024/25:FöU2, rskr. 2024/25:114) att målet för det civila försvaret ska vara att ha förmåga att

- säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna,
- inom ramen för Natos kollektiva försvar och uppgifter i övrigt, bidra till det militära försvarets förmåga,
- skydda civilbefolkningen,
- upprätthålla försvarsviljan och samhällets motståndskraft mot externa påtryckningar.

Mål till och med 2024

Föregående försvarsbeslutsperiod 2021–2025 (prop. 2020/21:30, bet. 2020/21:FöU4, rskr. 2020/21:135) var målet att det civila försvaret skulle ha förmåga att

- värna civilbefolkningen,
- säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna,
- upprätthålla en nödvändig försörjning,
- bidra till det militära försvarets förmåga vid väpnat angrepp eller krig i vår omvärld,
- upprätthålla samhällets motståndskraft mot externa påtryckningar och bidra till att stärka försvarsviljan,
- bidra till att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fred, och
- med tillgängliga resurser bidra till förmågan att delta i internationella fredsfrämjande och humanitära insatser.

5.1.2 Krisberedskap och skydd mot olyckor

Krisberedskap utgörs av samhällets förmåga att förebygga, motstå och hantera krissituationer, inklusive skydd mot olyckor.

Krisberedskap

De av regeringen angivna målen för krisberedskapen, som förtydligades i budgetpropositionen för 2015 (prop. 2014/15:1 utg.omr. 6, bet. 2014/15:FöU1, rskr.

2014/15:63) indelas i ett förebyggande perspektiv och ett hanterande perspektiv. Med dessa utgångspunkter är målen för krisberedskapen att

- minska risken för olyckor och kriser som hotar vår säkerhet,
- värna människors liv och hälsa samt grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter genom att upprätthålla samhällsviktig verksamhet och hindra eller begränsa skador på egendom och miljö då olyckor och krissituationer inträffar.

Krisberedskapen är inte dimensionerad för att hantera krig men utgör en utgångspunkt för det civila försvaret. En ökad förmåga i det civila försvaret bidrar i stor utsträckning till att stärka krisberedskapen.

Arbetet med krisberedskapen bör även bidra till att minska lidande och konsekvenser av allvarliga olyckor och katastrofer i andra länder.

Skydd mot olyckor

Riksdagens mål för skydd mot olyckor är enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor att i hela landet ge människors liv, hälsa, egendom och miljö ett med hänsyn till de lokala förhållandena tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor.

5.2 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

Det civila försvaret och krisberedskapen är ett tvärssektoriellt ansvar och en angelägenhet för hela samhället. Sveriges civila förmåga att förebygga och hantera fredstida kriser, krigsfara och ytterst krig är därför en gemensam uppgift.

Bedömningen av vilka resultat som har uppnåtts i förhållande till målen baseras huvudsakligen på aktiviteter, prestationer och åtgärder inom utgiftsområde 6. Återrapportering för andra utgiftsområden sker under respektive utgiftsområde. Privata aktörers verksamheter är centrala för Sveriges motståndskraft men omfattas inte av rapporteringen. Resultatredovisningen är en analys av resultatet i relation till det mål för civilt försvar som gällde för 2024, se avsnitt 5.1 Mål för utgiftsområdet.

5.2.1 Bedömningsgrunder

Redovisningen av resultaten inom områdena civilt försvar, samhällets krisberedskap och skydd mot olyckor samt samhällets cybersäkerhet utgår från följande bedömningsgrunder:

- samhällets förmåga att förebygga olyckor och kriser samt vidta förberedande åtgärder mot krig
- samhällets förmåga att hantera olyckor, kriser och krig.

5.2.2 Resultatindikatorer

För att beskriva utvecklingen används (när så är möjligt) resultatindikatorer enligt nedan. Det pågår ett arbete att identifiera en bredare grupp av indikatorer, särskilt inom området civilt försvar.

Tillsyn och kontroll av skyddsrum

Sveriges ca 64 000 skyddsrum utgör en viktig del av samhällets förmåga att skydda civilbefolkningen. I händelse av höjd beredskap och ytterst krig är det av stor

betydelse att skyddsrummens kvalitet och standard är god. Resultatet av tillsyner och kontroller ger nödvändig kunskap om skyddsrummstandarden i landet.

Antal aktörer som har registrerat personal i den egna krigsorganisationen

Att aktörer inom det civila försvaret har en plan för bemannade krigsorganisationer som kan träda i kraft vid höjd beredskap och krig bidrar till målet för civilt försvar. Aktörernas krigsorganisation ska bygga på en analys av deras uppgifter i krig. Uppgifter om antalet organisationer, som med anställningsavtalet som grund har låtit registrera personal för den egna krigsorganisationen, ger en viss indikation i fråga om utvecklingen av personalförsörjningen av det civila försvaret.

Antal omkomna i bränder

Ett målinriktat och samordnat brandförebyggande arbete bör på sikt leda till ett minskat antal personer som omkommer eller skadas allvarligt vid bränder.

Antal utbildade brandmän

Utbildning av hel- och deltidsbrandmän samt brandbefäl är en avgörande förutsättning för förmågan inom området skydd mot olyckor och syftar till att säkerställa en likvärdig och grundläggande kompetens inom den kommunala räddningstjänsten i hela landet.

Medelsvarstid på 112-samtal

Tidsfaktorn vid alarmering är av avgörande betydelse för att nödställda personer snabbt och effektivt ska kunna få den hjälp som de behöver av samhällets hjälporgan.

Antal Rakelabonnemang

Radiokommunikationssystemet Rakel stödjer en skyddad och driftsäker kommunikation mellan samhällsviktiga organisationer vid en kris. Fler Rakelabonnemang är en indikator på att aktörernas möjlighet att kommunicera skyddat och driftsäkert har stärkts, vilket bidrar till en effektivare hantering av en uppkommen kris.

Inrapporterade it-incidenter

Statliga myndigheters rapportering av allvarliga it-incidenter ger information om hoten mot samhällets cybersäkerhet och underlag för att stärka förmågan att förebygga, upptäcka och hantera it-incidenter. Fler inrapporterade it-incidenter kan vara en indikator på minskat mörkertal och organisatorisk mognad inom rapporteringspliktiga verksamheter. Antalet och orsaken bakom inrapporterade it-incidenter kan även indikera trender inom cyberhotmiljön.

Antal civilpliktiga som har skrivits in och krigsplacerats

Civilplikten är den civila motsvarigheten till värnplikt och ska bidra till att säkerställa att viktiga delar av samhället fungerar vid höjd beredskap och då ytterst krig. Civilplikten har tidigare varit vilande, men regeringen inledde under 2024 ett arbete med att aktivera civilplikten. Antalet civilpliktiga visar det totala antalet personer som har skrivits in och krigsplacerats som civilpliktiga i Sverige under året.

Antal civilpliktiga som har utbildats under året

Antalet nya civilpliktiga som har utbildats under året ger en bild av hur arbetet med civilplikten utvecklas. I indikatorn ingår de som har genomgått repetitionsutbildning eller grundutbildning med civilplikt.

Försvarsvilja

Försvarsvilja handlar om viljan och beredskapen att skydda vårt land, våra värderingar och vår frihet mot hot utifrån. Försvarsvilja kan visa sig på flera olika sätt. Det kan exempelvis innebära att stötta landets försvarsmakt, delta aktivt i militära eller civila försvarsinsatser, eller att stå upp för Sveriges intressen och värderingar. I detta sammanhang mäts försvarsvilja genom att se till befolkningens vilja att delta i totalförsvaret utifrån sin förmåga och sina färdigheter med eller utan fara för eget liv.

5.2.3 Underlag till grund för resultatredovisningen

Underlag som ligger till grund för resultatredovisningen är bl.a. årsredovisningar, statistikuppföljningar och andra rapporter från berörda myndigheter. Övriga underlag består bl.a. av utredningar och uppföljningar av inträffade händelser, risk- och sårbarhetsanalyser, Riksrevisionens rapporter och länsstyrelsernas årsredovisningar.

5.3 Resultatredovisning

5.3.1 Civilt försvar

Det civila försvaret omfattar hela samhället och den pågående återuppbyggnaden berör därför flera utgiftsområden.

Stärkt förmåga inom det civila försvaret

Utifrån beredskapsmyndigheternas uppdaterade redovisningar av arbetet med civilt försvar sammanställde MSB i februari 2025 en samlad förmågebedömning av Sveriges civila försvar. MSB bedömer att beredskapsmyndigheter och andra centrala aktörer har ökat takten i beredskapsarbetet. Krigets krav som dimensionerande planeringsförutsättning för utvecklingen av det civila försvaret har fått ett stort genomslag. Förmågeutvecklingen sker på bred front, såväl kopplat till myndigheters interna organisationsberedskap som i den samhällsviktiga verksamheten. Utvecklingen måste dock intensifieras och takten öka.

MSB bedömer att det har skett framsteg inom det civila försvaret och att förmågan har utvecklats inom samtliga delar av målet för det civila försvaret och i samtliga sektorer, om än i varierande grad. MSB:s bedömning är också att det civila försvaret tagit relativt stora steg i riktningen att uppnå konkret förmåga, utöver att genomföra förutsättningsskapande åtgärder. Antalet direkt förmågehöjande åtgärder har ökat jämfört med tidigare år. Det handlar om allt från investeringar i robustethöjande åtgärder, utveckling och implementering av ny teknik till inköp av varor för beredskapslager, tecknande av avtal som gäller under höjd beredskap samt rekrytering, utbildning och övning av personal.

Vidare bedömer MSB att det civila försvaret har tagit stora steg framåt i utvecklingen mot ökat samarbete inom beredskapssektorerna och att denna utveckling bör vidmakthållas. Många sektorer har t.ex. tagit fram olika typer av gemensamma strategidokument och inriktningar, och det finns både gemensamma årsplaner och planer på längre sikt. MSB konstaterar vidare att civilområdesansvariga länsstyrelser tagit steg framåt i arbetet med att företräda den högre regionala nivån, vilket har

resulterat i ökad samverkan, analyser och kartläggningar samt viss planering. MSB konstaterar vidare att det är centralt att nå kommuner, regioner och privata företag inom sektorernas ansvarsområden samt andra aktörer som på annat sätt berörs av sektorernas arbete för att på så sätt öka graden av samverkan inom sektorn. Här har det bl.a. skett en tydlig utveckling i relation till privata aktörer som i ökad utsträckning har engagerats och aktivt deltagit i utvecklingen av det civila försvaret, jämfört med tidigare. Flera sektorer har stärkt och formaliserat sitt samarbete med privata företag, t.ex. inom transporter, elektroniska kommunikationer och post samt livsmedelsförsörjning och dricksvatten.

Det mycket allvarliga säkerhetspolitiska läget har bidragit till att allt fler aktörer ser behov av att säkerställa tillgång till och utveckling av ledningsplatser. MSB har under året fortsatt sitt arbete med bl.a. robusta system för informationsdelning och nationell samordning av ledningsplatsverksamheten inom det civila försvaret. Myndigheten har också fortsatt arbetet med rådgivning och lokaler för hantering av säkerhetsskyddsklassificerad information. Konceptet mobil ledningsplats är nu i skede där det prövas och myndigheten erbjuder hjälp till aktörer där förmåga behöver stärkas, bl.a. gällande utformning och fortifikatoriskt skydd.

MSB menar också att Natoperspektivet har integrerats i uppbyggnaden av det civila försvaret men detta arbete behöver fortsätta och intensifieras. Som ett led i att utveckla förmåga till värdlandsstöd har MSB tillsammans med Försvarmakten organiserat en Natoutbildning inom värdlandsstöd. Utbildningen genomfördes med stöd från Nato, med ca 40 deltagare från beredskapsmyndigheter. MSB har vidare bedrivit verksamhet för att utveckla förmågan till värdlandsstöd för mottagande av internationella civila aktörer. Arbetet har bedrivits i nära samverkan med de civilområdesansvariga länsstyrelserna, Försvarmakten och beredskapsmyndigheterna. Arbetet har hittills resulterat i planeringsstöd, två nationella scenarion, en webbutbildning och ett övningsstöd till berörda aktörer.

Ökad takt i arbetet med att utveckla beredskapsstrukturen

Under 2024 har MSB och de övriga beredskapsmyndigheterna samt Riksbanken ökat takten i arbetet med att stärka förmågan inom det civila försvaret. Arbetet inom beredskapssektorerna beskrivs även i andra utgiftsområden, se t.ex. utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, utgiftsområde 21 Energi, utgiftsområde 22 Kommunikationer och utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel.

Viktiga åtgärder har drivit på utveckling inom beredskapssektorn Räddningstjänst och skydd av civilbefolkningen

Som sektorsansvarig myndighet samordnar MSB berörda aktörers arbete i sektorn utifrån gemensamma prioriteringar. Under 2024 har de första 301 civilpliktiga inom räddningstjänst repetitionsutbildats. Vidare har 25 krigsräddningsenheter etablerats och materiel för räddningstjänst under höjd beredskap har upphandlats. Även 57 reservkraftverk har anskaffats.

Som stöd för att kunna utveckla kommunal räddningstjänst under höjd beredskap har en struktur utformats och avtal har tecknats med 25 räddningstjänstorganisationer där MSB bidragit med finansiella medel så att både planerings- och utbildningsresurser kunnat anställas inom räddningstjänstorganisationerna.

MSB har genomfört ett 60-tal slutbesiktningar av nyproducerade skyddsrum. Vidare har MSB genomfört cirka 1 600 kontroller (2023 genomfördes cirka 100 kontroller) och cirka 5 000 tillsyner (2023 genomfördes 4 600 tillsyner) av befintliga skyddsrum. 102 skyddsrum har fått nya filter. Nästan halva befolkningen uppger i en undersökning att de vet var deras närmaste skyddsrum finns. MSB har under året

hanterat mer än 9 000 frågor från fastighetsägare och allmänheten. Ett råd för befolkningsskydd har inrättats i vilket berörda myndigheter och andra aktörer ingår och vars syfte är att underlätta för samverkan och samordning inom området.

MSB har i samråd med Försvarsmakten och Polismyndigheten tagit fram föreskrifter och allmänna råd för planläggning för utrymning under höjd beredskap.

Vidare gav regeringen 2024 ett uppdrag till MSB och länsstyrelserna att göra en övergripande planering av skyddsåtgärder för att stärka skyddet av civilbefolkningen. De skyddsåtgärder som primärt avses är skyddsrum och utrymning samt tillhörande inkvartering.

Tydliga steg i rätt riktning inom övriga beredskapssektorer

I beredskapssektorn Ekonomisk säkerhet har myndigheterna genomfört ett antal åtgärder för att identifiera sårbarheter och stärka förmågan att upprätthålla samhällsviktiga funktioner. Myndigheterna har vidare arbetat med frågor som rör hur sektorns myndigheter ska arbeta med civilområden och länsstyrelser som har ett geografiskt områdesansvar.

I beredskapssektorn Elektroniska kommunikationer och post bedrivs verksamheten både av myndigheter och av näringslivets aktörer. Merparten av den samhällsviktiga infrastrukturen inom sektorn tillhandahålls och drivs av aktörer i den privata sektorn. Regeringens satsningar har möjliggjort ökade investeringar i en robust och redundant infrastruktur i sektorn, samt en förstärkt beredskapssektor. Post- och telestyrelsen har bl.a. kunnat öka arbetet med robusthetshöjande åtgärder, övningsverksamhet, samverkan med näringslivet och inom staten, samt stärkt funktionen tjänsteman i beredskap. Under 2024 genomfördes den återkommande sektorsövningen Telö 24 för första gången som en fältövning, där offentliga och privata aktörer deltog med materiella och personella resurser. I övningen deltog 190 experter från telekomsektorn.

I beredskapssektorn Energiförsörjning bedrivs verksamheten både av myndigheter och av andra aktörer. Kommersiella aktörer står för en stor del av den samhällsviktiga verksamheten. Samverkan och planering inom energiförsörjningssektorn är etablerad med fokus på robusthetshöjande åtgärder, särskilt inom området elförsörjning. Exempelvis genomförde Energimyndigheten under 2024 pilotprojektet Robust kommun för att stärka kommuners förmåga att hantera störningar i energiförsörjningen, där reservkraftslösningar har varit en viktig del. Svenska kraftnät har under 2024 bl.a. arbetat med att stärka elsystemets förmåga genom att t.ex. stärka sabotageskyddet för transformatorer och att stärka reservkraften för längre uthållighet i viktiga anläggningar.

I beredskapssektorn Finansiella tjänster bedrivs verksamheten både av myndigheter och privata aktörer. Under 2024 har myndigheterna under regeringen arbetat med att stärka sektorns robusthet genom att utveckla säkrare organisationer. Det handlar t.ex. om genomförda övningar där både myndigheterna och privata aktörer deltar, samarbeten för att utveckla samverkan samt förmågehöjande beredskapsarbete genom kompetenshöjande utbildningar för myndigheternas personal. Riksbanken, som formellt inte ingår i sektorn då det är en myndighet under riksdagen, deltar i arbetet på frivillig basis. Riksbanken har under 2024 bl.a. utarbetat planeringsföreskrifter som ett stöd för företagen i arbetet med att uppfylla kraven i Riksbankens föreskrifter om företag av särskild betydelse för genomförandet av betalningar under fredstida krissituationer och vid höjd beredskap.

I beredskapssektorn Försörjning av grunddata har myndigheterna höjt den gemensamma förmågan och etablerat samverkansformer. Samarbetet mellan sektorn

och civilområden intensifierades vilket har bidragit till en ökad förståelse för vad som krävs av sektorn under höjd beredskap och ytterst krig. Slutligen har arbetet pågått med anpassning till de krav som ställs som medlem i Nato. Riksarkivet blev beredskapsmyndighet och anslöt till sektorn under 2025.

I beredskapssektorn Hälsa, vård och omsorg har myndigheterna arbetat med att stärka samverkan och utveckling av förmågebedömning och planering. En viktig insats har varit arbetet med nyckeltalsberäkningar och dimensionerande målbilder för väpnade konflikter. Med stöd av planeringsunderlaget har regionerna kunnat uppskatta det regionala sjukvårdsbehovet i krig utifrån antal skadade och typ av skador, för både civilbefolkning och militära förband. Arbetet med att öka hälso- och sjukvårdens försörjningsberedskap för läkemedel, medicintekniska produkter och personlig skyddsutrustning, arbetet med blodförsörjning, riktade investeringar i sjukhusfastigheter i syfte att höja driftsäkerheten och förmåga att hantera masskadeutfall har fortsatt varit prioriterat, bl.a. genomfördes Katastrofmedicinsk beredskapsövning 2024, där landets samtliga regioner deltog. Den 18 april 2024 uppdrog regeringen åt Socialstyrelsen att stödja socialtjänstens och den kommunala hälso- och sjukvårdens arbete med krisberedskap och civilt försvar (S2024/00853).

I beredskapssektorn Livsmedelsförsörjning och dricksvatten har myndigheterna under 2024 arbetat med att planera gemensamma åtgärder för att öka Sveriges förmåga avseende livsmedels- och dricksvattenförsörjning under höjd beredskap. Myndigheternas arbete har omfattat samverkan med såväl övriga beredskapssektorer som med privata aktörer. Inom beredskapssektorn pågår även uppbyggnaden av program för stöd till investeringar som behövs för att klara livsmedels- och dricksvattenförsörjning, avlopp och avfallshantering vid störda förhållanden, men som företag och kommuner inte kan göra med befintliga resurser. I början av 2025 öppnade Jordbruksverket ansökan till det första stödet inom ramen för investeringsprogrammet, ett rådgivnings- och investeringsstöd för ökad robusthet inom primärproduktionen av livsmedel. Livsmedelsverket inledde även ett pilotprojekt för robusta livsmedelsbutiker.

I beredskapssektorn Ordning och säkerhet har myndigheterna fokuserat på att skapa samverkansstrukturer, gemensamma arbetssätt och informationsdelning. Bland annat har Polismyndigheten upprättat ett övningsnätverk, ett Rakelnätverk och en arbetsgrupp inom sektorn som utreder behovet av geografiska noder där ett par eller flera av beredskapssektorns myndigheter skulle kunna finnas i närheten av varandra för att upprätthålla den rättskedja som avser utredning och lagföring av brott. Polismyndigheten har även fördjupat samarbetet med Försvarsmakten genom ökad informationsdelning, ett arbete kring sektorns bidrag till lägesbilder samt samverkansövningar och gemensamma aktiviteter. Anslutningen till Nato har inneburit ökad analys, kunskapshöjning och informationsflöde.

I beredskapssektorn Transporter handlar det förmågehöjande arbetet om att möjliggöra samhällsviktiga transporter under alla beredskapsnivåer. Trafikverket har under året ingått en överenskommelse med Försvarsmakten om närmare samarbete mellan myndigheterna, bl.a. gällande militär rörlighet, infrastrukturplanering och informationsdelning. Vidare har Trafikverket ändrat sin regionindelning så att den överensstämmer med de sex civilområdena. Förmågehöjande åtgärder inom sektorn omfattar bl.a. tillfälliga broar och terrängfordon samt inköp av beredskapslivsmedel till anställda, reservkraft och reservdelar. Myndigheterna har även förbättrat robusta kommunikationer samt säkerheten inom it-området och anläggningar.

Personalförsörjning, civilplikt och krigsorganisation

I oktober 2024 beslutade regeringen att utöka civilplikten till att utöver repetitionsutbildning även omfatta s.k. kortare grundutbildning (Fö2024/01755). Skyldigheten att fullgöra grundutbildning med civilplikt gäller fr.o.m. den 19 december 2024. I enlighet med tidigare ändringar i förordningen (1995:238) om totalförsvarsplikt omfattar civilplikten fortsatt verksamhetsområdena räddningstjänst samt drift och underhåll inom elproduktion och nätverksamhet. Beslutet innebär att personer som redan har viss utbildning inom områdena elförsörjning och räddningstjänst kommer kunna utredas för och sedan skrivas in för en kompletterande utbildning. Efter avklarad utbildning kommer dessa personer att krigsplaceras med civilplikt. Regeringen har i januari 2025 gett MSB i uppdrag att genomföra förberedande åtgärder för att införa civilplikt efter mönstring inom kommunal räddningstjänst (Fö2025/00040). Uppdraget delredovisades den 28 mars 2025.

I januari 2025 överlämnades betänkandet Plikten kallar! En modern personalförsörjning av det civila försvaret (SOU 2025:6) till regeringen. Betänkandet innehåller förslag för att skapa en långsiktigt hållbar personalförsörjning av det civila försvaret. Betänkandet har remitterats och bereds för närvarande i Regeringskansliet. I mars 2025 gav regeringen Socialstyrelsen i uppdrag att genomföra de förberedande åtgärder som behövs för att kunna använda civilplikt inom hälso- och sjukvården samt att bedöma behovet av och förutsättningarna för civilplikt inom tandvården.

Det totala antalet civilpliktiga som har skrivits in och krigsplacerats under 2024 är 1 955 personer. Det handlar om personer som sedan tidigare är utbildade inom området kommunal räddningstjänst och som därmed krigsplacerats direkt i samband med inskrivningen. Mot bakgrund av de förberedelser som genomförs i syfte att civilplikten ska utökas till fler områden förväntas antalet civilpliktiga öka kommande år.

Under 2024 har 301 personer deltagit i repetitionsutbildningar inom området kommunal räddningstjänst. Dessa utbildningsvolymen förväntas också öka kommande år.

Totalförsvarets plikt- och prövningsverk (PPV) redovisar kvartalsvis uppgifter om antalet organisationer som med anställningsavtalet som grund har låtit registrera personal för den egna krigsorganisationen. Antalet organisationer som har gjort sådana registreringar har successivt ökat i alla kategorier sedan 2021. I slutet av 2024 var antalet organisationer i kategorin myndigheter 61 (56), i kategorin länsstyrelser 21 (21), i kategorin regioner 19 (17) och i kategorin kommuner 163 (131). Siffrorna inom parentes anger motsvarande uppgifter för 2023.

Flera initiativ för stärkt försörjningsberedskap

Regeringens näringslivsråd för totalförsvar och krisberedskap sammanträdde tre gånger under 2024.

I december 2024 tog regeringen emot redovisningar för två regeringsuppdrag inom försörjningsberedskap som lämnats till MSB, Tillväxtverket och Socialstyrelsen. MSB och Socialstyrelsen föreslår bl.a. en modell för genomförande av försörjningsanalys av produkter som är kritiska för att säkerställa befolkningens överlevnad, samhällsviktig verksamhet eller det militära försvarets förmåga. Myndigheterna föreslår vidare en modell för en sammanhållen funktion för information till företag som kan stödja produktionsomställning avseende försörjningsviktiga varor och tjänster inför och vid fredstida krissituationer och höjd beredskap.

Sverige och Finland har under året ingått en avsiktsförklaring med innebörden att inleda förberedelser för att initiera gemensam planering inom området försörjningsberedskap.

Regeringen tillsatte under 2024 en nationell rådgivare för stärkt privat-offentlig samverkan. Rådgivaren har i uppgift att stödja regeringens arbete med att stärka svensk försörjningsberedskap och stödja näringslivets beredskapsplanering.

Övning för samverkan

Under 2024 har MSB genomfört riktade dialoger med alla sektorsansvariga myndigheter och civilområdesansvariga länsstyrelser i syfte att informera om det stöd MSB erbjuder och säkerställa att det motsvarar aktörernas behov. MSB har även uppdaterat och anpassat sitt metodstöd för utbildning och övning. Exempel på övningar som MSB deltagit i under 2024 är Natos stabsövning Steadfast Deterrence (STDC24) tillsammans med Försvarsmakten. Tillsammans med Socialstyrelsen och Försvarsmakten genomförde MSB även en Nationell seminarieövning 2024 (NSÖ24) i anslutning till Natoövningen Casualty Move 2024 (CAMO 24). Inom ramen för Natosamarbetet deltog MSB under året i Cyber Coalition och inom EU-samarbetet i övningen Cyber Europe. MSB gav även stöd till Regeringskansliet både inför och under EU-övningen EU Integrated Resolve 2024 (PACE) och tillsammans med Försvarshögskolan i genomförandet av en övning med Näringslivsrådet. Övningarna har bl.a. bidragit till att förbättra förutsättningarna för ett nära samarbete och kontinuerligt informationsutbyte inom beredskapssystemet och att belysa det civila försvarets roll i fråga om värdlandsstöd vid militära operationer i Sverige. De har därmed bidragit till förmågeutveckling i totalförsvaret och till Sveriges Natoanpassning.

Ett starkare psykologiskt försvar

Myndigheten för psykologiskt försvar (MPF) har under sitt tredje verksamhetsår bedrivit förmågehöjande och operativ verksamhet för att stärka förmågan att upptäcka, analysera och bemöta antagonistiska påverkansaktiviteter i informationsmiljön.

I den operativa verksamheten har MPF arbetat för att stärka förmågan att identifiera, analysera och bemöta otillbörlig informationspåverkan. MPF hanterade under året ett flertal större händelser där statliga och icke-statliga aktörer bedrev otillbörlig informationspåverkan mot Sverige och svenska intressen. Bland dessa noteras särskilt Sveriges anslutningsprocess till Nato, svenskt stöd till Ukraina, valet till Europaparlamentet och finalen i Eurovision Song Contest som hölls i Malmö. Även arbetet med Samverkansrådet för psykologiskt försvar har fortlöpt under året.

Vidare har MPF under året lämnat stöd till ukrainska motparter och bl.a. genomfört utbildningar och övningar av ukrainska statstjänstemän samt lämnat stöd och rekommendationer avseende Ukrainas strategiska kommunikation till aktörer som verkar i försvaret av Ukraina.

Den förmågehöjande verksamheten har bedrivits med föreläsningar, seminarier, utbildningar och övningar. Myndigheten har även fortsatt utveckla arbetet med att beställa och förmedla forskning och annan kunskapsutveckling i frågor med bäring på psykologiskt försvar. Under året har även samverkan med civilsamhället, inkl. med ungdomar, fortsatt att utvecklas. Myndigheten har även bidragit till att höja kunskapen om hur utvecklingen inom sociala medier och AI påverkar frågor som rör psykologiskt försvar. Insatserna har sammantaget stärkt försvarsviljan.

En viktig del i ett väl fungerande civilt försvar är att det finns en försvarsvilja hos befolkningen. Försvarsvilja handlar kortfattat om viljan och beredskapen att skydda vårt land, våra värderingar och vår frihet mot hot utifrån. Det finns idag ingen fastställd definition av försvarsvilja. En viktig del av försvarsviljan handlar om viljan att delta i totalförsvaret.

I MPF:s rapport Opinion 2025 – halvårsmätning mäts bl.a. försvarsviljan. MPF:s övergripande bedömning är att försvarsviljan generellt sett är stark i Sverige, även om det går att se skillnader mellan olika grupper. Sett till enskilda mått kring viljan att delta i totalförsvaret är 78 (79) procent av befolkningen positiva till att delta i totalförsvaret utifrån sin förmåga och sina färdigheter utan fara för eget liv. Motsvarande siffra för att delta i totalförsvaret med fara för sitt liv är 66 (69) procent. Kvinnor samt yngre åldersgrupper är något mindre benägna än män och äldre åldersgrupper att delta i totalförsvaret. Siffrorna inom parentes visar motsvarande siffra för 2024.

Regeringen bedömer i prop. 2024/25:34 att de frivilliga försvarsorganisationerna utgör ett starkt bidrag till försvarsviljan. MSB redovisar i Rapporten Anslag 2:4 Krisberedskap – Uppföljning 2024 bl.a. bedömningen att de frivilliga försvarsorganisationerna har utvecklat sin kapacitet under 2024 genom rekrytering och utbildning av medlemmar. MSB bedömer vidare att organisationerna även har gjort viktiga insatser för den folkliga förankringen av totalförsvaret för att stärka försvarsviljan i landet.

5.3.2 Krisberedskap och skydd mot olyckor

Samhällets krisberedskap är resultatet av många aktörers förmåga att tillsammans kunna hantera större händelser i fred. Krisberedskapen förbättras kontinuerligt genom övningar och av insatser i verklig miljö, samt av lärande från erfarenheter av dessa. Krisberedskapens förmåga är också en viktig utgångspunkt för ett starkt civilt försvar.

Insatser för att stärka allmänhetens kunskap och beredskap

För att stärka allmänhetens kunskap och beredskap har MSB på regeringens uppdrag distribuerat en ny version av broschyren Om krisen eller kriget kommer till 4,9 miljoner hushåll med fysisk post, samt till 6,2 miljoner digitala brevlådor. Innehållet i broschyren är i högre grad anpassat för krigets krav, bl.a. genom information om utrymning och skydd mot luftangrepp och den innehåller även checklistor för hemberedskap. Broschyren finns i många anpassade versioner för att vara tillgänglig för så många som möjligt. Den finns översatt till 11 språk. För åttonde året i rad genomförde MSB beredskapsveckan som engagerade 254 kommuner och 177 organisationer. Jämfört med tidigare år hade veckan en bredare deltagande skara vilket återspeglar ett ökat engagemang för frågorna. Temat för året – Sätt igång! – var en uppmaning till att stärka egenberedskapen innan en kris eller ett krig hotar. Syftet med båda insatserna är att öka befolkningens motståndskraft, försvarsvilja och förmåga att hantera kris och krig.

Utbetalade medel från anslag 2:4 Krisberedskap

MSB har fördelat 1 819 miljoner kronor från anslaget 2:4 *Krisberedskap*, varav 45 procent till 50 myndigheter (inklusive länsstyrelser), 38 procent till kommunerna och 17 procent till regioner, forskning och frivilliga försvarsorganisationer. Fördelningen mellan olika aktörer är i stort sett samma som 2023.

Frivilliga försvarsorganisationer och andra ideella organisationer

De senaste åren har uppdragsmedlen till de frivilliga försvarsorganisationerna ökat för att kunna möta de ökade behoven hos offentliga aktörer och befolkningens ökande engagemang och intresse att bidra till totalförsvaret. Det har lett till en förmågehöjning i samhället. Under 2024 har MSB betalat uppdragsersättning till 16 av 18 frivilliga försvarsorganisationer. Medlen har använts för att höja krisberedskapen i samhället och främja totalförsvaret genom totalförsvarsupplysning, rekrytering samt till att utbilda medlemmar inom civilt försvar och krisberedskap. Bland annat har medlen använts för utbildning av frivilliga förstärkningsresurser till offentliga aktörer.

MSB har fördelat uppdragsersättning till 14 ideella organisationer för utbildningar som syftar till att öka stärka allmänhetens beredskap. Enligt MSB har såväl utbildning av frivilliga från de frivilliga försvarsorganisationerna som insatser för att utbilda allmänheten varit viktiga delar i att stärka beredskapen och motståndskraften i samhället.

Skydd mot olyckor

Utveckling av olycksförebyggande arbete

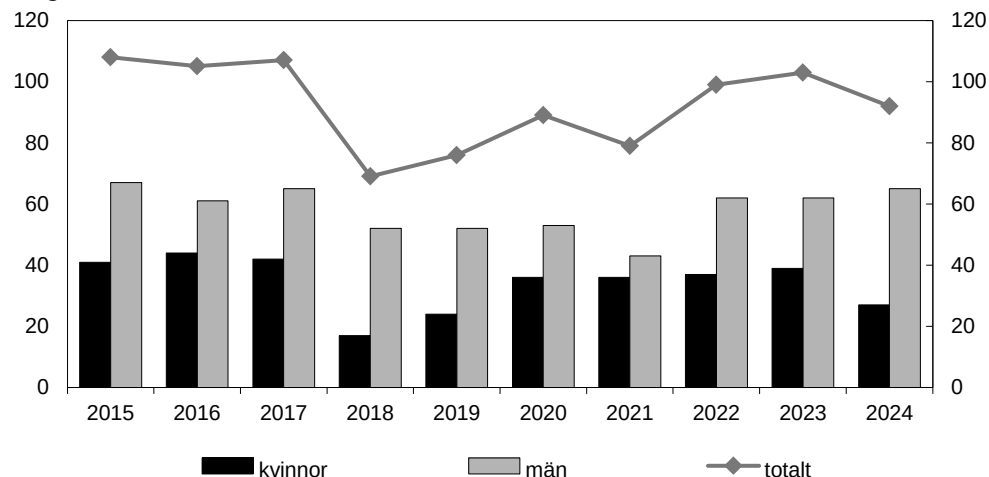
MSB bedömer att förmågan att förebygga bränder och andra olyckor samt att genomföra effektiva räddningsinsatser enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, generellt är tillfredsställande. Dock finns fortsatt stora variationer mellan kommuner

MSB har fortsatt arbetet med att stödja kommunal räddningstjänst med att begränsa miljöpåverkan i samband med räddningsinsatser, särskilt för att minska spridning av PFAS. I syfte att räddningstjänsterna ska kunna bidra till ett effektivt och kvalitetssäkrat arbete med efterbehandling av förorenade områden, har MSB tillsammans med Naturvårdsverket arbetat med att inrikta arbetet vad gäller stöd till räddningstjänsterna med fokus på Naturvårdsverkets metodik för inventering av förorenade områden. MSB har tillsammans med SMHI vidareutvecklat systemet med visualisering av brandrisker för förbättrade brandriskprognoser till stöd för MSB:s och övriga aktörers operativa verksamhet.

Flyg för skogsbrandsbevakning upptäckte 44 bränder i skog och mark vilket kan jämföras med 2023, då 119 bränder upptäcktes.

Under 2024 omkom 92 personer i brand, varav 27 kvinnor och 65 män, vilket är en minskning med 11 personer (uteslutande kvinnor) jämfört med 2023.

Diagram 5.1 Antal omkomna i bränder 2016–2024

Källa: MSB:s insamling av uppgifter från kommunal räddningstjänst, sjukvård, Polismyndigheten och Trafikverket.

Stärkt operativ samverkan inom räddningstjänstområdet

Den kommunala räddningstjänsten larmades till ungefär 112 000 händelser och uppdrag. Av dessa var 90 900 inträffade eller befarade olyckor, varav drygt hälften, 46 700, var olyckor och tillbud. I de övriga fallen konstaterade räddningstjänsten att det handlade om en händelse utan risk för skada. Statliga myndigheter genomförde cirka 2 000 räddningsinsatser 2024.

Samtliga kommuner finns nu med i ett dokumenterat ledningssystem för räddningstjänst. Sedan 2023 genomför MSB tillsyn av samtliga räddningsledningssystem i landet med fokus på övergripande ledning. MSB gör bedömningen att den samlade förmågan till övergripande ledning har ökat och det finns etablerade samarbeten mellan många ledningssystem i landet. För några ledningssystem har MSB gjort bedömningen att det finns ett behov av att förbättra förutsättningarna för den person som innehar den centrala rollen driftchef, för att därmed öka ledningssystemens kapacitet. MSB beslutade i de fallen att förelägga om att berörda organisationer ska vidta åtgärder. Under året har även statliga myndigheters förmåga att genomföra räddningsinsatser enskilt och i förhållande till andra räddningsaktörer tydliggjorts.

De nationella förstärkningsresurserna har aktiverats vid 99 nationella olyckor och kriser – en minskning mot 182 insatser under 2023, då sommaren 2024 var relativt lugn på grund av längre perioder av blött och kallt väder som medförde lägre brandriskvärden. Flertalet av insatserna 2024 har utgjort stöd till kommunal räddningstjänst vid skogsbränder, sök- och räddning samt vid olyckor och händelser med skadliga kemikalier, allvarliga smittämnen, radioaktiva och nukleära ämnen (CBRN). Det vanligaste stödet har avsett flygande släckresurser. Det är en specialiserad resurs som är avgörande för kommunernas förmåga att hantera omfattande bränder.

Säkrare hantering av farliga ämnen

Mot bakgrund av att antalet sprängdåd de senaste åren ökat kraftigt i Sverige har arbetet inom ramen för Nationellt forum för sprängämnessäkerhet intensifierats. Genom forumet har aktörerna redovisat ett regeringsuppdrag (Uppdrag att intensifiera och utveckla arbetet med att stoppa illegala sprängningar, Fö2023/01615) i vilket 30 förslag på åtgärder lämnats.

I syfte att försvåra tillgången på sprängmedel för illegal användning har MSB utvecklat och infört ett nationellt register för tillstånd av explosiva varor som gör det möjligt för tillståndsmyndigheter, Polismyndigheten, Tullverket, m.fl. att kontrollera att ett tillstånd för explosiva varor är giltigt.

MSB har delat ut cirka 80 000 varningsmottagare för inomhusvarning kring kärnkraftverken. Utdelningen som beror på att beredskapszonerna vid kärnkraftverken fr.o.m. 2022 utökades, är nu att betrakta som slutförd.

Utbildning och personalförsörjning inom räddningstjänstområdet

Under 2024 har 1 859 personer examinerats från eller slutfört en utbildning inom räddningstjänstområdet, varav 16 procent kvinnor och 84 procent män. En översyn av utbildningen för skydd mot olyckor (SMO) har påbörjats för att kunna erbjuda fler platser. Tillhandahållandet av ledningsutbildning och grundutbildning för hel- och deltidsbrandmän är av stor betydelse för förmågan att kunna utföra räddningstjänst under höjd beredskap och tillkommande uppgifter. MSB har under 2024 påbörjat ett arbete med att utöka antal platser inom ledningsutbildningarna.

Av tabell 5.1 framgår antal utexaminerade från de tre större utbildningarna som tillhandahållits av MSB. Under 2024 har sammanlagt 190 personer examinerats från den tvååriga utbildningen skydd mot olyckor (heltidsbrandman). Andelen kvinnor på utbildningen fortsätter att öka och uppgår nu till 24 procent. Motsvarande siffra för 2023 var 208 personer (19 procent kvinnor och 81 procent män).

Tabell 5.1 Genomförd utbildning 2020–2024

	2020	2021	2022	2023	2024
Heltidsbrandman	204	215	192	208	190
Deltidsbrandman ¹	534	537	484	537	580
Räddningsledare ²	341	285	336	341	381

¹ Grundutbildning moment 1 av 2.

² Räddningsledning (gruppleddare, styrkeledare, insatsledare, räddningschef samt larm- och ledningsoperatör).

Källa: MSB:s årsredovisningar 2020–2024.

En stor majoritet av de svenska räddningstjänsterna har svårt att rekrytera och/eller behålla sina deltidsbrandmän. Antal orter med rekryteringssvårigheter har minskat men är fortfarande 253 av 603 orter. För att stödja kommunerna avseende personalförsörjning har MSB under 2024 tagit fram stöd för dialog med huvudarbetsgivare. MSB:s sedan tidigare framtagna strategier, strategin för personalförsörjning av deltidsbrandmän respektive inriktning för ökad jämställdhet och mångfald i räddningstjänsten 2030 utgör ramen för MSB:s arbete inom området.

Förebyggande av naturolyckor

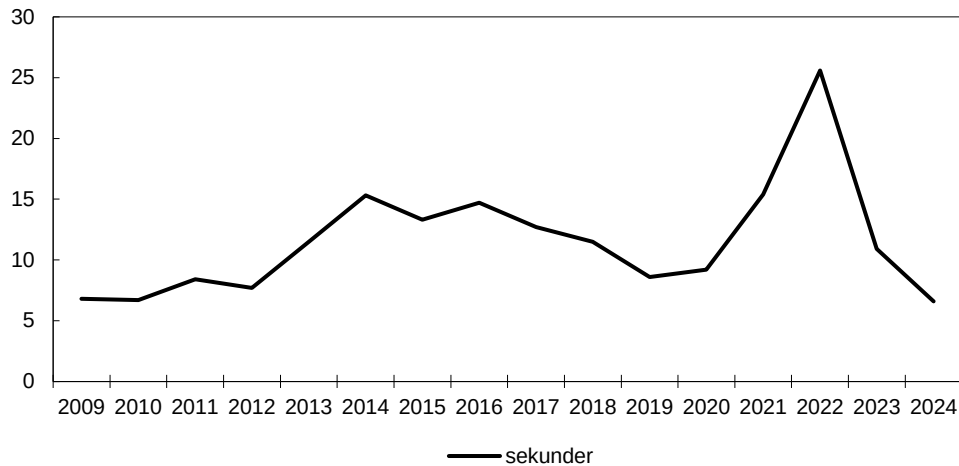
Med ett förändrat klimat följer en ökad risk för naturolyckor. Kommunerna är centrala i det förebyggande arbetet. MSB har fördelat 507 miljoner kronor till 22 kommuner för 28 olika förebyggandeåtgärder mot naturolyckor, varav 20 beslut var för nya åtgärder. Statens ersättning utgör högst 60 procent av kostnaden för hela åtgärden. 18 länsstyrelser mottog medel för sitt arbete enligt översvämningsförordningen. Beviljade medel avser främst åtgärder mot översvämning.

Väsentligt förbättrade svarstider för nödnumret 112

SOS Alarm hade drygt 3,7 miljoner inkommande anrop till nödnumret 112 vilket är en minskning med 12 procent från föregående år och den lägsta samtalsvolymen sedan 2018. Andelen samtal där hjälpbehov saknades minskade med drygt 12 procent.

Medelsvarstiden för det nationella nödnumret 112 för helåret var 6,6 sekunder (diagram 5.2). För första gången sedan 2012 uppnåddes målet enligt alarmeringsavtalet på åtta sekunder. Sjuktalet och personalomsättningen har minskat till 13 procent, vilket är hälften av motsvarande 2022.

Av MSB:s årliga tillsyn över och kontroll av att åtagandena i alarmeringsavtalet mellan staten och SOS Alarm framkommer att det kvarstår brister i möjligheten att fullgöra åtaganden under höjd beredskap och krig.

Diagram 5.2 SOS Alarms medelsvarstider på 112-samtal

Källa: SOS Alarms årsredovisningar för aktuella år.

Antalet utfärdade viktigt meddelande till allmänheten (VMA) ökade till 37, vilket var nio fler än året innan. Den vanligaste orsaken var brand och rök (26).

Sjöövervakning och räddningstjänst till sjöss

Kustbevakningen har haft särskilt fokus på arbetet med sjöövervakning och sjölägesbild samt totalförsvaret och Nato. Satsningar på sjöövervakning ska ses mot bakgrund av ökade miljörisker på grund av ryska oljetransporter – den s.k. skuggflottan, förändrade trafikmönster och ett flertal incidenter kopplade till undervattensinfrastruktur. Det har också skett en ökning av fartygstrafik på grundare vatten. Under året har Kustbevakningen medverkat till att stärka det civila försvaret genom att delta i planeringsarbetet i de sektorer där myndigheter ingår. Bland annat har myndigheten inom beredskapssektorn Räddningstjänst och skydd av civilbefolkningen ökat sina grundläggande kunskaper om Nato och hur man berörs av Natos response measures. Inom beredskapssektorn Ordning och säkerhet har Kustbevakningen medverkat i en kartläggning av drivmedel- och personalbehov i det civila försvaret.

Sveriges medlemskap i Nato kräver en anpassning av Försvarsmaktens operationsplaner. Som en del av Kustbevakningens stöd till Försvarsmakten har myndigheten följt utvecklingen av Försvarsmaktens harmonisering kring dessa planer för att bättre kunna anpassa stödet.

Kustbevakningens dykverksamhet har ställts inför nya utmaningar i det förändrade säkerhetspolitiska läget med ett ökat behov av att skydda samhällsviktig och känslig undervattensinfrastruktur. Kustbevakningen har därför stärkt dykberedskapen genom närmare samverkan med andra aktörer inom miljöräddning och brottsbekämpning och med Försvarsmakten för att stärka totalförsvarsförmågan.

Inom området miljöräddning genomfördes 26 insatser, vilket var något färre än föregående år. Åtta miljöräddningsoperationer rörde konstaterade utsläpp och övriga misstänkta utsläpp. Fartygsunderhåll i kombination med ansträngt bemanningsläge har påverkat miljöberedskapen negativt under delar av året och myndigheten bedöms därför inte ha uppnått målen inom området på helåret.

Utöver miljöräddningsinsatser har Kustbevakningen deltagit i 195 andra sjöräddningsinsatser, vilket var något färre än föregående år.

Kustbevakningen genomförde totalt 15 003 inspektioner inom sjöövervakning och ordningshållning. Detta inkluderar kontroller av lastsäkring, farligt gods, bemanning,

behörighet och fartygscertifikat. Myndigheten genomförde även självständigt 746 brottsutredningar, vilket ligger i linje med antalet föregående år.

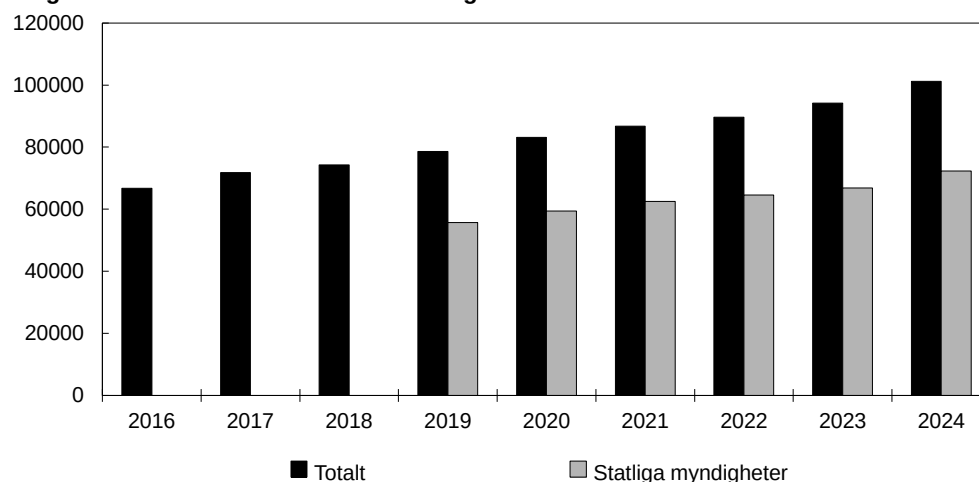
Olycksutredningar för ett säkrare samhälle

Statens haverikommission har genomfört ett flertal utredningar av olyckor och incidenter som kan bidra till säkerhetshöjande åtgärder i samhället. Flera utredningar rör omfattande och komplexa händelser, exempelvis grundstötningen med ro-ro-passagerarfartyget Marco Polo i Blekinge skärgård, branden på Oceana Vattenvärld i Göteborg samt olyckan med en bygghiss i Sundbyberg.

Myndigheten har bedömt och avgjort 514 inkommande ärenden, publicerat 16 slutrapporter samt lämnat 43 säkerhetsrekommendationer.

Utvecklad, robust och säker kommunikation

Diagram 5.3 Antal Rakelabonnemang 2016–2024

Statistik för antal abonnemang hos statliga myndigheter finns från och med 2019.

Källa: MSB.

Rakel är Sveriges nationella kommunikationssystem för aktörer inom samhällsviktig verksamhet och har ca 600 anslutna organisationer. Användarkretsen har fortsatt öka under 2024, främst genom ökat antal användare inom statliga myndigheter. Systemet har nu över 100 000 aktiva grundabonnemang. Tillgängligheten är fortsatt väldigt hög. Regeringen har gett MSB i uppdrag att etablera ett nytt kommunikationssystem för samhällsviktiga aktörer, s.k. Rakel generation 2. Införandet pågår och ett kommersiellt radioaccessnät har anskaffats och ansluts till kärnnätet som är utformat för att fungera på flera olika frekvensband. Under året har även användningen av WIS och SGSI ökat vilket innebär förstärka förutsättningarna för förmågan att samverka och leda vid olyckor, kriser och ytterst krig.

5.3.3 Internationella insatser och samarbeten i EU och Nato

Natos civila beredskapsarbete

Verksamhet har bedrivits inom Regeringskansliet och på myndighetsnivå i syfte att Sverige som allierad ska bidra fullt ut i Natos civila beredskapsarbete. MSB har genomfört aktiviteter för att öka beredskapssystemets kunskap om Natos processer och myndigheterna har tagit fram gemensamma strävansmål för Natoarbetet. MSB har redovisat hur arbetet i Natos planeringsgrupper under Resilienskommittén fortskrider samt hur arbetet utvecklar den svenska krisberedskapen och det civila försvaret. De svenska myndigheter som är utpekade att representera Sverige i planeringsgrupperna uppfattar generellt att samarbetet löper på bra. Tematiska frågor som behandlas i

Natostrukturen speglar överlag viktiga utvecklingsområden nationellt. Myndigheterna rapporterar om ett uttalat intresse för Sveriges totalförsvarskoncept, samtidigt som Sverige kan dra nytta av erfarenheter och lärdomar från Nato och de allierade, vilket stärker totalförsvarets uppbyggnad.

I mars 2024 stod Sverige, genom MSB, värd för ett seminarium i Stockholm, anordnat av Natos Civil Protection Group (CPG) på temat privat-offentlig samverkan, med ett brett deltagande från Natos internationella stab, allierade, svenska myndigheter och privat sektor, som bidragit till att stärka alliansen och Sveriges roll i densamma. MSB har vidare deltagit i uppbyggnaden av ett utbildnings- och övningscentrum i Polen (Joint Analysis Training and Education Centre, JATEC).

På uppdrag av regeringen (2023-05-17, II:2) har MSB i samverkan med Försvarsmakten och andra berörda myndigheter och aktörer genomfört en kunskapshöjande informationsinsats om Nato riktad till allmänheten. Informationsmaterial på olika språk (inklusive lättläst, syn- och teckentolkning) har publicerats på en webbsida. En särskild insats för unga 16–25 år genomfördes i sociala medier och på digitala informationstavlor på högskolor och universitet.

Ny Hagadeklaration för närmande i Norden

Alla nordiska länder är nu medlemmar i Nato. Det öppnar upp för närmare samarbete genom den tredje Hagadeklarationen för ett stärkt och samordnat krisberedskapssamarbete som omfattar ett allriskperspektiv, skydd av samhällsviktiga funktioner och en samlad ansats för hela samhället i linje med Natos och EU:s politik.

Ambitionen har höjts i det nordiska civil-militära samarbetet mellan Hagasamarbetet och Nordefco. Det syftar till att stödja den civila sektorns deltagande i värdnationens stödprocesser; gemensamma civil-militära aktiviteter i övningar, skydd av civilbefolkningen och kontinuitet i kritiska tjänster.

Internationella insatser

Stöd till Ukraina

MSB har genomfört eller varit fortsatt aktiv i 108 insatser kopplat till Ukraina med 38 sekonderade experter och 1 440 ton materiel, till ett värde av 136 miljoner kronor. Insatserna i Ukraina riktas i likhet med föregående år framför allt mot fyra prioriterade spår: minhantering, sjukvårdsberedskap, räddningstjänst och stöd till energisektorn. MSB har redovisat rapporten Erfarenheter från Ukraina: Lärdomar för det civila försvaret. Syfte med rapporten är att få en kunskapshöjning i beredskapssystemet om krigets krav och beredskapsbehoven för Sveriges civila försvar.

Internationella humanitära biståndsinsatser

MSB:s humanitära insatser har stärkt FN-organens kapacitet att rädda liv och lindra nöd i humanitära katastrofsituationer. MSB har genomfört 178 insatser med tyngdpunkt, utöver Ukraina, på de centrala och östra delarna av Afrika. Fokus för större insatser har legat på boende-, kontors- och logistikanläggningar för att stärka förutsättningarna för humanitära aktörers närvaro i exempelvis Etiopien och Haiti.

Kapacitetsstärkande insatser

MSB:s kapacitetsstärkande insatser och resiliensinsatser har bidragit till att stärka förmågan inom civilskydd och civil beredskap i en rad samarbetsländer. MSB har bidragit till att stärka EU:s civilskyddsmekanism och att stödja förutsättningarna för EU:s kandidatländer att närma sig EU via EU:s instrument för stöd inför anslutning till unionen (IPA). Bland slutförda insatser kan nämnas insatsen Prevention,

Preparedness and Response to natural and man-made disasters in Eastern Partnership countries som syftar till att utveckla civilskydd, katastrofriskreducering och regional samverkan med östliga partnerskapets länder Ukraina, Moldavien, Armenien, Azerbajdzjan och Georgien.

Internationell civil krishantering och fredsfrämjande

MSB:s fredsfrämjande verksamhet styrs av strategin för internationell civil krishantering och fredsfrämjande 2024–2028 och den inriktning som ges i årliga regleringsbrev från Utrikesdepartementet. Strategin är en del av Sveriges samlade bistånds-, utrikes- och säkerhetspolitik. MSB har haft 117 experter utsända inom den fredsfrämjande verksamheten (varav 72 experter inom strategin för internationell civil krishantering) i 12 samarbetsländer. Det största tematiska insatsområdet har varit akut omhändertagande och säkerhet. Inom ramen för EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik (GSFP) har MSB bl.a. genomfört sjukvårdsutbildningar inom insatsen EUAM (The European Union Advisory Mission Ukraine) i Ukraina. MSB har vidare stöttat FN i deras uppdrag med att upprätthålla och skapa förutsättningar för att bevara fred och säkerhet genom flertalet FN-organ.

Civilskyddsinsatser

MSB:s civilskyddsinsatser har åter präglats av svåra bränder och av översvämningar runtom i Europa. Inom ramen för de EU-gemensamma resurserna i rescEU är MSB värd för fyra skopande plan för brandsläckning. Med dessa har Sverige under sommaren 2024 bistått Bulgarien och Nordmakedonien. MSB stöttade Polen och Tjeckien med avfuktare och vattenreningskemikalier.

Internationella insatser och samarbete inom Kustbevakningens område

Kustbevakningen deltog i två Frontex-ledda operationer på Lampedusa, Italien, med uppdrag att övervaka EU:s yttre gräns och rädda liv. Totalt patrullerade besättningarna 1 453 timmar och deltog i 46 sjöräddningar. Tillsammans med Polismyndigheten deltog Kustbevakningen även i gränsövervakning i Medelhavet med fokus på att motverka gränsöverskridande brottslighet samt rädda liv. Myndigheten har därutöver deltagit i flera internationella övningar på miljöräddningsområdet, bl.a. i Norge, Tyskland, Litauen, Finland och Danmark.

Kustbevakningen var ordförande i det nordatlantiska kustbevakningsforumet NACGF, där temat var att öka medvetandet inom hållbarhet genom att lyfta observationer, goda exempel och gemensamma utmaningar från varje deltagande organisation.

5.3.4 Samhällets cybersäkerhet

Nationell strategi för cybersäkerhet 2025–2029

Regeringen har beslutat om en ny nationell strategi för cybersäkerhet, för åren 2025–2029. Genom den nya cybersäkerhetsstrategin tydliggörs regeringens ambition för cybersäkerhetsområdet och det utvecklingsarbete som pågår. Strategin utgår såväl från nationella behov som från allriskperspektivet i EU:s NIS 2-direktiv för att hantera en bredd av utmaningar.

Fördjupad samverkan inom det nationella cybersäkerhetscentret

Under året har arbetet med att skapa än starkare förutsättningar för NCSC:s verksamhet fortsatt, och regeringen har beslutat att NCSC fr.o.m. den 1 november 2024 ska finnas inom FRA. I mars 2025 beslutade regeringen även om en ny förordning gällande NCSC som tydliggör centrets uppdrag och ansvar.

Inom ramen för den fördjupade samverkan som NCSC utgör har NCSC fortsatt att utveckla sin verksamhet gällande informationsdelning, kommunikationsinsatser och övningar i privat-offentlig samverkan. Privat-offentlig samverkan har under 2024, utöver fortsatt samverkan inom finanssektorn, inriktats på ny samverkansetablering inom sex områden. De nya områdena är energisektorn, telekomsektorn, transportsektorn, branschorganisationen Säkerhets- och försvarsföretagen (SOFF), Svenskt näringsliv samt statliga bolags CIO-nätverk.

Under året har NCSC haft bemanning för stöd till Valmyndigheten inför valet till Europaparlamentet. NCSC har även samordnat resurser för att kunna ge stöd till Polismyndigheten under Eurovision Song Contest.

Minskat antal rapporterade it-incidenter

Antalet inkomna it-incidentrapporter minskade under 2024. Totalt rapporterades 319 it-incidenter in till MSB. Under 2024 rapporterades 170 incidenter från statliga myndigheter, vilket fortsätter en trend av ett minskat inrapporterade incidenter från statliga myndigheter som pågått sedan 2018. Under 2024 rapporterades 149 incidenter från NIS-leverantörer, d.v.s. leverantörer av samhällsviktiga tjänster och vissa digitala tjänster, vilket är en marginell ökning som fortsätter en ökande trend. MSB har under en längre tid bedömt att det förekommer ett stort mörkertal i it-incidentrapporteringen.

De vanligaste orsakerna till it-incidenter var under 2024 systemfel och misstag, som låg bakom 27 respektive 22 procent av incidenterna. Med undantag från 2023 har dessa orsaker varit de vanligaste även tidigare år. Angrepp stod för 20 procent av incidenterna, samtidigt som 21 procent hade en okänd orsak. Överbelastningsangrepp var den vanligast rapporterade angreppsmetoden under 2024.

Under 2024 beskrev totalt 51 procent av inkomna it-incidentrapporter att incidenten skett hos en leverantör. Det är en ökning i jämförelse med 2023 och 2022, då 44 respektive 35 procent av incidenterna rapporterades ha uppstått hos en leverantör.

Tabell 5.2 Rapporterade it-incidenter

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Antal rapporter från statliga myndigheter	297	296	286	261	231	189	170
Andel rapporterade myndigheter (%)	34	40	37	30	27	29	29
Antal rapporter från NIS-leverantörer	-	66 ¹	88	82	99	145	149

¹ Omräknat till helårssiffra eftersom rapporteringen började först i mars.

Källa: MSB:s årsrapport om it-incidentrapportering 2024.

Under 2024 har flera stora sårbarheter i olika it-produkter påträffats, vilket bidragit till att antalet hanterade ärenden hos CERT-SE fortsatt att öka och uppgick till 17 500. Detta är en ökning jämfört med 14 700 och 12 000 under 2023 respektive 2022. CERT-SE har under året hanterat flera större cybersäkerhetsincidenter, inklusive utpressningsvirus- och överbelastningsangrepp mot svenska myndigheter, banker och samhällsaktörer samt riktade nätfiskekampanjer. Under året har CERT-SE även stärkt förmågan att hantera it-incidenter inom Sverige och förmågan till automatiserad omvärldsbevakning, exempelvis genom funktionen för Automatiska Notifieringar av Tekniska Sårbarheter (ANTS). Under 2024 skickades 37 500 notifieringar till ANTS-anslutna organisationer.

Ökat fokus på det systematiska cybersäkerhetsarbetet

Under 2024 har MSB fortsatt att utveckla möjligheten att få en samlad bedömning av det systematiska informationssäkerhetsarbetet i samhället med hjälp av verktyget Cybersäkerhetskollen, som består av Infosäkkollen och It-säkkollen. Den samlade bedömningen är liksom föregående år att stora delar av den offentliga förvaltningen fortsatt har stora brister i sitt systematiska informationssäkerhetsarbete. Endast åtta av 120 myndigheter nådde det samlade resultat som MSB har definierat som en indikation över huruvida en organisation uppfyller kraven ur MSB:s föreskrifter om informationssäkerhet för statliga myndigheter (MSBFS 2020:6). Myndigheterna presterar trots detta lite bättre än regionerna, följt av kommunerna med marginellt lägst resultat. Särskilt låga resultat syns på områdena kring ledningens styrning och kontroll. Regeringen gav mot bakgrund av detta ett återrapporteringskrav avseende cybersäkerhetsarbetet i totalt 120 myndigheters regleringsbrev för 2025, inklusive merparten av de sektors- och beredskapsansvariga myndigheterna, och samtliga högskolor och universitet.

I mars 2024 överlämnade Utredningen om genomförande av NIS2- och CER-direktiven delbetänkandet Nya regler om cybersäkerhet (SOU 2024:18) till regeringen. Betänkandet har därefter remissbehandlats och förslagen bereds inom Regeringskansliet.

Förbättrad kompetensförsörjning

Kompetens- och kunskapsbrist om cybersäkerhet är en stor utmaning i samhället, både i Sverige och globalt. Cybercampus Sverige invigdes i februari 2024 på KTH och har fokus på forskning, innovation och utbildning inom cybersäkerhet och cyberförsvar.

Det nationella samordningscentret för forskning och innovation inom cybersäkerhet (NCC-SE) har under året bl.a. informerat om aktuella EU-utlysningar, gett rådgivning vid ansökningar samt stärkt Cybernoden, som utgör den svenska kompetensgemenskapen. Under året har Cybernoden vuxit och har ca 300 medlemmar.

Regeringen har också tagit fram en ny förordning som möjliggör för MSB att dela ut ekonomiskt stöd till tredje part för åtgärder inom cybersäkerhet (förordning 2024:664 om stöd till åtgärder för cybersäkerhet inom näringsliv, teknik och forskning). Den första utlysningen av det slaget riktade sig till små och medelstora företag för projekt som kan bidra till att stärka Sveriges kapacitet och infrastruktur inom cybersäkerhet.

5.4 Regeringens bedömning av målpuppfyllelsen

5.4.1 Fortsatt utveckling av det civila försvaret

Regeringen bedömer att förmågan inom det civila försvaret har fortsatt att stärkas. Antalet vidtagna direkt förmågehöjande åtgärder har ökat. Beredskapsmyndigheter och aktörer har inom deras ansvarsområden ökat takten i sitt beredskapsarbete. Krigets krav som dimensionerande planeringsförutsättning för utvecklingen av det civila försvaret har fått ett stort genomslag och nyutgåvan av MSB:s broschyr ”Om krisen eller kriget kommer” har bidragit till en ökad medvetenhet om hemberedskap hos allmänheten.

Vidare har kunskapen om, och förståelse för, det militära försvarets behov ökat hos aktörer inom det civila försvaret. Näringslivet har i ökad omfattning engagerats och aktivt deltagit i utvecklingen av det civila försvaret.

Det kraftigt försämrade säkerhetspolitiska läget och erfarenheterna från kriget i Ukraina har skapat en betydligt större medvetenhet om behovet av ett motståndskraftigt samhälle och ett starkt civilt försvar. Regeringen understryker vikten av att förmågan inom det civila försvaret fortsatt behöver stärkas och att det är fara i dröjsmål.

Statens samarbete med näringslivet har stärkts då formerna för regeringens näringslivsråd för totalförsvar och krisberedskap har fortsatt utvecklats och den nationella rådgivaren för stärkt privat-offentlig samverkan inom totalförsvaret inlett sitt arbete. Det finns ett stort intresse från näringslivets aktörer att bidra i arbetet med att stärka det civila försvaret. Likaså finns det stort intresse från andra länder, framför allt nordiska, att samarbeta med Sverige i frågor om försörjningsberedskap. Regeringens bedömning är att MSB:s och andra myndigheters arbete med att stärka försörjningsberedskap och samverkan med näringslivet har bidragit till ett starkare civilt försvar.

Erfarenheter från kriget i Ukraina har tydliggjort räddningstjänstens viktiga roll och inte minst tillkommande uppgifter under höjd beredskap vilket bidragit till en kunskapshöjning inom området. Civilplikten inom räddningstjänst är grundläggande för att snabbt stärka kommunernas förmåga till räddningstjänst under höjd beredskap. Den påbörjade repetitionsutbildningen av totalförsvarspliktiga som har tillräcklig utbildning för att kunna fullgöra civilplikt inom räddningstjänst är ett första viktigt steg. MSB:s intensifierade arbete inom skyddsrumsområdet skapar förutsättningar för vidmakthållande och nyproduktion av skyddsrum.

Under året har det genomförts flera insatser som har bidragit till att utveckla det civila försvarets personalförsörjning. Det fortsatta arbetet med att införa civilplikt inom kommunal räddningstjänst och elförsörjningsområdet bidrar till att stärka förmågan inom dessa verksamhetsområden vid höjd beredskap och ytterst krig. Ännu fler aktörer, framför allt fler kommuner, har under året sett över sin krigsorganisation och registrerat personal hos PPV. Regeringens bedömning är att de samlade åtgärderna inom området är viktiga för att stärka Sveriges totalförsvar.

Regeringen bedömer att MPF har uppvisat en god måloppfyllelse. Omvärldsutvecklingen har ställt stora krav på myndighetens operativa verksamhet, och har kunnat mötas med gott resultat. Samtidigt har myndigheten arbetat ambitiöst med förmågehöjande verksamhet och har, både när det gäller forskningsverksamhet och övnings- och utbildningsinsatser, bidragit till att stärka det psykologiska försvaret och försvarsviljan. Regeringen bedömer att försvarsviljan generellt sett är hög bland befolkningen, bl.a. sett till att en majoritet av befolkningen är villiga att delta i totalförsvaret vid ett militärt angrepp.

5.4.2 Stärkt krisberedskap och utvecklat skydd mot olyckor

Det är viktigt med utbildningar och informationsinsatser om krisberedskap till allmänheten och vad man som individ kan bidra med i samhället. Beredskapsveckan bidrar till stärkt förmåga på lokal nivå. Även de frivilliga försvarsorganisationerna och ideella organisationer har en viktig roll att utbilda, rekrytera och stärka såväl krisberedskapen som det civila försvaret. De medel som organisationerna har fått har bidragit till att höja samhällets beredskap för både kris och krig och till ökad försvarsvilja.

Utvecklat skydd mot olyckor

Regeringen anser att samhällets förmåga att genomföra räddningsinsatser under fredstid är tillfredställande, men att det alltså finns skillnader i landet. MSB har

genom fortsatt stöd inom området ledning och samverkan samt med nationella förstärkningsresurser bidragit till samhällets ökade förmåga att hantera omfattande bränder och andra olyckor.

Regeringen ser positivt på att MSB har utvecklat ett nationellt tillståndsregister för explosiva varor samt tillgängliggjort detta register för berörda aktörer. Registret bedöms vara ett effektivt verktyg för att hindra att explosiva varor kommer i orätta händer. Det ger även en god överblick bl.a. över vilka aktörer som har tillstånd som avser explosiva varor och vad tillstånden innefattar.

SOS Alarms åtgärder för att minska personalomsättningen och sänka svarstiderna har varit effektiva. Målet för svarstider uppnås för första gången sedan 2012. Det återstår dock arbete med att stärka uthållighet och förmåga att agera under höjd beredskap.

Ersättning till kommunerna från anslag 2:2 *Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor* har bidragit till fler olycksförebyggande åtgärder vilket också bidrar till att genomföra regeringens klimatanpassningsstrategi och genomförande av nationella säkerhetsstrategin.

Kustbevakningens intensifierade arbete med totalförsvar genom bl.a. stärkt sjöövervakning och Natoanpassning har bidragit till Sveriges samlade totalförsvarsförmåga. Den förbättrade förmågan har varit viktig i samband med hanteringen av olika incidenter kopplade till undervatteninfrastruktur, där Kustbevakningen har spelat en framträdande roll och haft nära samarbete med Försvarsmakten och myndigheterna inom rättsväsendet. Regeringen konstaterar emellertid att beredskapen för miljöräddningstjänst alltjämt inte fullt ut kunnat upprätthållas över året vilket är allvarligt.

Statens haverikommissions olycksutredningar syftar till att besvara tre frågor: Vad har hänt, varför hände det samt hur ska liknande händelser undvikas i framtiden. Utredningar som slutförts under 2024 har klarlagt händelseförlopp och orsaker samt presenterat relevanta säkerhetsrekommendationer. Myndigheten har på så vis bidragit till att säkerheten i samhället kan öka.

5.4.3 Stärkt förmåga genom det internationella arbetet

Regeringen konstaterar att arbetet i EU om stärkt motståndskraft i hela samhället i samband med civilskydd har utvecklats positivt och bidrar till en förbättrad förmåga i unionen. Regeringens insatser inom området internationell civil krishantering har fortsatt att utvecklas för att förebygga och mildra konflikter i olika delar av världen. Sverige har genom deltagande i olika humanitära och fredsfrämjande insatser bidragit med expertis, fysisk närvaro, materiellt bistånd och stöd till drabbade människor och samhällen vid kris och humanitära katastrofer på flera håll i världen, med tyngdpunkt på Ukraina och Afrika.

5.4.4 Samhällets cybersäkerhet

Regeringen bedömer att myndigheternas arbete med cybersäkerhet har bidragit till att uppnå målen för samhällets krisberedskap respektive civilt försvar, som innebär att ha förmåga att säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna. Dock återstår ett omfattande utvecklingsarbete framför allt när det gäller det systematiska cybersäkerhetsarbetet. Regeringen ser positivt på MSB:s verktyg och rådgivningstjänster för att stödja aktörer i deras utvecklingsarbete, exempelvis Cybersäkerhetskollen.

Regeringen konstaterar att viktiga steg har tagits under FRA:s ledarskap för att stärka och bygga ut NCSC, även om arbete kvarstår vad gäller förmågeutvecklingen hos

centret. Regeringen ser positivt på den verksamhet som bedrivits för att stärka kompetensförsörjningen inom cybersäkerhetsområdet, exempelvis genom Cybercampus Sverige vid Kungl. Tekniska högskolan (KTH).

Regeringen välkomnar vidare den utveckling som skett med ökat antal anslutna till såväl Rakel, som till SGSI och WIS, vilket bedöms höja förmågan till säker och robust kommunikation inom krishantering och civilt försvar. Rakel har sedan tidigare ett mycket stort antal anslutna aktörer inom den civila beredskapen och det är därför särskilt positivt med den ökade efterfrågan även på tjänsterna SGSI och WIS.

5.5 Politikens inriktning

5.5.1 Civilt försvar

För att Sverige enskilt och som en del av Nato ska ha förmåga att verka avskräckande är det av yttersta vikt att det civila försvaret återuppbyggs och stärks i en snabbare takt. Allvarstid kräver enighet och handlingskraft. Det är därför en stor styrka att samtliga partier i Sveriges riksdag i juni 2025 ställde sig bakom en unik överenskommelse om en historisk upprustning av Sveriges totalförsvar.

Överenskommelsen innebär en avvikelse från det finanspolitiska ramverket för det militära och civila försvaret på maximalt 300 miljarder kronor. Av dessa får högst 50 miljarder kronor användas för investeringar i fysisk infrastruktur och lagerhållning av livsmedel, läkemedel och drivmedel som en del av det civila försvaret. Detta innebär en unik satsning för starkare och mer robust försörjningsberedskap och infrastruktur, såväl på kort som på längre sikt. Utöver detta tillför regeringen ytterligare medel inom ramen för budgetpropositionen för 2026 för breda satsningar inom det civila försvaret.

Förstärkning av den ekonomiska planeringsramen för det civila försvaret

I budgetpropositionen för 2025 aviserade regeringen stora tillskott till det civila försvaret, upp till 15 miljarder kronor från 2028 och framåt. I budgetpropositionen för 2026 utökas den ekonomiska planeringsramen för det civila försvaret med ytterligare medel inom flera viktiga områden. Denna utökning av planeringsramen utgörs av nya medel avseende generella förstärkningar inom det civila försvaret men också av medel som härrör från den blocköverskridande överenskommelse som innebär ytterligare medel för investeringar inom fysisk infrastruktur och försörjningsberedskap. De nya medlen innebär bland annat viktiga satsningar inom sektorerna hälsa, vård och omsorg och livsmedelsförsörjning och dricksvatten. I denna budgetproposition avsätts medel inom planeringsramen för kommande satsningar inom civilt försvar i budgetpropositionen för 2025. Dessa medel intecknas i denna budgetproposition genom att medel avsätts till flera viktiga områden såsom kommuner och regioner, civilplikt inom kommunal räddningstjänst, förstärkt arbete med skyddsrum m.m. och medel till beredskapsmyndigheter. I tabell 5.3 finns en samlad redovisning av satsningar för att stärka det civila försvaret, varav huvuddelen av de generella förstärkningarna avser permanenta åtgärder. Särskilda förstärkningar inom försörjningsberedskap och fysisk infrastruktur genomförs inom en avgränsad tidsperiod för respektive insats. En mer detaljerad beskrivning av medlen för civilt försvar som ligger inom andra utgiftsområden återfinns i respektive utgiftsområdesbilaga.

Tabell 5.3 Satsningar inom den ekonomiska planeringsramen för det civila försvaret

Miljoner kronor

Sektor/område	2026	2027	2028
Generella förstärkningar			
Hälsa, vård och omsorg (UO9, UO25)	683	1 667	1 917
Kommuner och regioner (UO1, UO6)	490	1 249	1 345
Livsmedelsförsörjning och dricksvatten (UO23)	75	100	150
Räddningstjänst och skydd av civilbefolkningen (UO1, UO6)	146	399	628
Övriga områden (UO2, UO4, UO6, UO8, UO17, UO18, UO20, UO21, UO22, UO24)	177	222	248
Omfördelning av sedan tidigare parkerade medel inom UO06 ¹	-719	-1 778	-2 151
Särskilda förstärkningar avseende investeringar inom försörjningsberedskap och fysisk infrastruktur			
Decentraliserad försörjningsberedskap livsmedel, läkemedel och drivmedel (UO6)	1 000	1 000	1 000
Hälsa, vård och omsorg: Lagerhållning sjukvårdsprodukter (UO9)	629	0	0
Kommuner och regioner: Måltidsverksamhet (UO6)	0	750	750
Livsmedelsförsörjning och dricksvatten: Beredskapslagring (UO23)	500	600	700
Summa	2 981	4 209	4 587

¹ Omfördelning av medel som avsattes för civilt försvar i budgetpropositionen för 2025.

Åtgärder för att stärka samhällets robusthet och ökad totalförsvarsförmåga

Regeringen konstaterar att aktörerna i beredskapssystemet i allt högre grad går från planeringsstadiet till att vidta konkreta åtgärder som bygger faktisk förmåga här och nu. För att planeringen och utvecklingen av det civila försvaret ska genomföras på ett samordnat och koordinerat sätt stärker regeringen Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB:s) förutsättningar att fungera som det centrala navet som samordnar aktörer i det civila försvaret på nationell nivå. I syfte att stärka beredskapssystemet prioriteras medel till flertalet beredskapsmyndigheter inom den ekonomiska planeringsramen för civilt försvar för detta ändamål.

MSB utgör en grundpelare i arbetet med att säkerställa att samhället är förberett för kris, höjd beredskap och då ytterst krig. För att ytterligare understryka myndighetens centrala roll i det civila försvaret föreslås att MSB fr.o.m. den 1 januari 2026 byter namn till Myndigheten för civilt försvar (MCF). Myndighetens verksamhet när det gäller skydd mot olyckor och åtgärder inom befolkningsskydd kommer fortsättningsvis att bedrivas inom en egen del av myndigheten med en av regeringen utsedd chef. Myndighetens generaldirektör kommer dock fortsatt att ha det samlade ansvaret över myndigheten.

Det är fortsatt viktigt att beredskapshänsyn tas i all samhällsplanering och helst redan i planeringsstadiet för att stärka samhällets robusthet och minimera framtida kostnader. Kunskapen och förståelsen för att krigets krav ska vara dimensionerande och att totalförsvarets behov utgår från den premissen behöver fördjupas för att stärka en beredskapskultur och ett proaktivt förhållningssätt hos alla beslutsfattare i såväl offentlig som privat verksamhet.

En prioriterad uppgift för det civila försvaret är att bidra till det militära försvarets förmåga vid höjd beredskap och då ytterst krig. Verksamheter och resurser inom det civila försvaret ska ha förmåga att stödja det militära försvaret och våra allierade.

Beredskapsmyndigheter och sektorsansvariga myndigheter för beredskapssektorer har ett särskilt ansvar i den planeringen.

Förstärkt skydd av civilbefolkningen

Att värna civilbefolkningen är en central uppgift för det civila försvaret och avgörande för vår samlade försvarsvilja och motståndskraft. Erfarenheterna från Ukraina visar inte bara på vikten av att räddningstjänsten kan verka under höjd beredskap utan även på att det måste finnas en långsiktig uthållighet. För att stärka grundförmågan inom den kommunala räddningstjänsten vid höjd beredskap behövs även åtgärder för att öka takten i uppbyggnaden av personalförstärkningar, dels genom repetitionsutbildning av civilpliktiga som redan har relevant kompetens, dels genom att införa civilplikt efter mönstring och lång grundutbildning. Medel prioriteras inom den ekonomiska planeringsramen för civilt försvar för införandet av lång grundutbildning.

En lagrådsremiss med utgångspunkt i förslagen från Utredningen om civilbefolkningens skydd vid höjd beredskap (SOU 2022:57) utarbetas inom Regeringskansliet. Regeringens ambition är att författningsändringarna kan träda i kraft under våren 2026. Att rusta upp och modernisera skyddet av civilbefolkningen är ett långsiktigt arbete. Det är angeläget att arbetet fortskrider och att kontroller samt upprustning av skyddsrum fortsatt prioriteras. Parallellt med detta behöver arbetet med planering av utrymning och tillhörande inkvartering ske. Medel avsätts inom den ekonomiska planeringsramen för civilt försvar för detta ändamål.

Ytterligare medel för förstärkt försörjningsberedskap

En robust försörjningsberedskap utgör en grundpelare i den gemensamma försvarsansträngningen och det är tillsammans med näringslivet som detta arbete måste ske. Säkerställandet av en fungerande försörjningsberedskap kräver, förutom privat-offentlig samverkan, bibehållna globala handelsflöden, nationell samordning, förutsättningar för produktionsomställning och en ändamålsenlig beredskapslagring. Möjligheterna att upprätthålla eller ställa om produktion samt skydda, transportera och distribuera nödvändiga varor och tjänster måste därför förbättras.

Försvarsbeslutet 2025–2030 aviserade en ökad ambitionsnivå inom området och regeringen vidtar nu en rad konkreta åtgärder. Den försvarsöverenskommelse samtliga partier i Sveriges riksdag i juni 2025 ställde sig bakom möjliggör på kort sikt flera investeringar. Under åren 2026–2028 kan 1 miljard kronor per år gå till investeringar i decentraliserad försörjningsberedskap, vilket bland annat möjliggör att köpa in materiel för det civila försvarets räkning, som bl.a. ska kunna användas av kommuner och regioner. Dessutom läggs inom ramen för överenskommelsen medel på lagerhållning av sjukvårdsprodukter inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg och på beredskapslagring inom livsmedelskedjan inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel (se tabell 5.3 ovan). På medellång sikt kommer försvarsöverenskommelsen innebära stora robusthetshöjande åtgärder för att möjliggöra en accelererad uppbyggnad av försörjningsberedskapen inom sektorerna energi, livsmedel och dricksvatten samt sjukvård. Regeringen kommer att återkomma i frågan.

För att stärka MSB:s förutsättningar att verka som samordnare i det civila försvaret avsätts medel inom den ekonomiska planeringsramen för civilt försvar för detta ändamål.

Regeringen har även fattat beslut om att införa de två nya beredskapssektorerna Industri, byggande och handel samt Utrikeshandel.

Stärka den grundläggande beredskapen hos kommuner och regioner

Kommuner och regioner är centrala för att förebygga, motstå och hantera händelser, såväl vid fredstida förhållanden som i händelse av krigshandlingar på svenskt territorium. Det är kommuners och regioners ansvar att säkerställa att deras samhällsviktiga uppgifter kan upprätthållas genom hela hotskalan. I kommuners och regioners arbete med civilt försvar är arbetet med skydd av kritisk infrastruktur en särskilt viktig del. Den nu rådande lagstiftningen för kommuner och regioner är inte anpassad till höjd beredskap och då ytterst krig och därför är det angeläget att omhänderta förslagen i betänkandet Kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig (SOU 2024:65). Regeringen föreslår därför att medel avsätts inom den ekonomiska planeringsramen för civilt försvar för detta ändamål. Detta skapar förutsättningar för kommuner och regioner att höja den förmåga som den nya lagstiftningen kräver.

Därutöver har länsstyrelserna en viktig roll i att utifrån sitt geografiska områdesansvar stödja den lokala och regionala nivån i deras arbete med att utveckla sin beredskap. Vidare föreslår regeringen att tillföra permanenta medel till kommuner och regioner för deras arbete med genomförandet av CER-direktivet (Directive on the resilience of critical entities). CER-direktivet är ett EU-direktiv som syftar till att stärka motståndskraften i samhällsviktig verksamhet.

Starkare förmåga att möta hoten i den maritima miljön

Regeringen anser att det är angeläget att Kustbevakningen (KBV) kan utveckla sin förmåga att möta det försämrade säkerhetspolitiska läget. Den ryska skuggflottan och hybridhotbilden gör det än viktigare att myndigheten stärks. Därför föreslår regeringen en ökad tilldelning av medel som bl.a. möjliggör för KBV att rekrytera fler personer och genomföra nödvändiga investeringar för moderniseringar av och underhåll på myndighetens fartyg och flygplan. Det inkluderar bl.a. ett utökat självskydd på sjögående plattformar.

Försvarsvilja och egenberedskap

I takt med det allt försämrade omvärldsläget växer också behovet av att öka allmänhetens kunskap om och förståelse för det civila försvaret och att varje enskild individ är en del av totalförsvaret. Ideella organisationer ger utbildningar som syftar till att öka den enskildes förmåga att förebygga och hantera olyckor, allvarliga händelser och kriser och ytterst krig.

5.5.2 Krisberedskap och skydd mot olyckor

Sverige ska ha en robust beredskap i hela hotskalan. Förmågan att förebygga, motstå och hantera kriser och olyckor utgör en bottenplatta för samhällets motståndskraft, och främjar en hög försvarsvilja. Med kriget som det dimensionerande hotet och ökande behov av att hantera klimatförändringarnas effekter ställs samtidigt högre krav på alla samhällets aktörer, vilket förutsätter en kulturförändring där handlingskraft premieras. Möjligheten att förebygga och hantera fredstida kriser förbättras även av en sammanhållen totalförsvarsplanering.

EU-samarbete inom beredskap och krishantering

Beredskap och krishantering har fått ett allt större fokus inom EU-samarbetet i linje med Beredskapsstrategin, handlingsplanen för kabelsäkerhet samt lagerhållningsstrategin som publicerats 2025. Ett förstärkt arbete med beredskap och krishantering inom EU stärker motståndskraften i medlemsstaterna och bidrar till utvecklingen av det civila försvaret i Sverige.

En robust 112-tjänst

SOS Alarm behöver kunna säkerställa att samhällets alarmeringstjänst upprätthålls i hela hotskalan. För att stärka förmågan att verka under höjd beredskap krävs bl.a. investeringar i fortifikatoriskt skydd och informationssäkerhet. Därför föreslår regeringen att ersättningen till bolaget för arbetet med civilt försvar bör ökas permanent. Medel prioriteras inom den ekonomiska planeringsramen för civilt försvar för detta ändamål.

Förebyggande av naturolyckor

Med ett förändrat klimat följer en ökad risk för naturolyckor. Kommunerna är centrala i det förebyggande arbetet. Regeringen anser därför att ersättningen för deras arbete med förebyggande åtgärder mot naturolyckor bör ligga kvar på en hög nivå. Det möjliggör även samordningsvinster med kommunernas övriga beredskapsarbete.

Flygande resurser vid skogsbrand

Det är viktigt att kunna hantera skogsbränder. Tidiga insatser med flygande resurser minskar risken för svårsläckta skogsbränder. Risken för storbränder ökar i ett varmare och torrare klimat. Regeringen föreslår därför att MSB tillförs medel för att kunna vidmakthålla statens stödjande förmåga med flygplan och helikoptrar vid räddningsinsatser i samband med skogsbränder.

5.5.3 Samhällets cybersäkerhet

Cyberhoten mot Sverige och svenska intressen är omfattande och tilltagande. Sveriges säkerhet och beredskap förutsätter en grundläggande cybersäkerhet inom såväl det privata näringslivet som den offentliga förvaltningen och det är därför angeläget att myndighets- och företagsledningar prioriterar cybersäkerhetsarbetet. I mars presenterade regeringen Nationell strategi för cybersäkerhet 2025–2029 (skr. 2024/25:121) som utgår från nationella behov och från NIS 2-direktivet och dess allriskperspektiv för att hantera en bredd av utmaningar. Cybersäkerhetsstrategin, med dess tillhörande handlingsplan, ger en tydlig inriktning för att höja Sveriges förmåga att förebygga, upptäcka och hantera cyberhot samt it-incidenter och markerar därmed en omläggning av Sveriges arbete på området.

Det nationella cybersäkerhetscentret (NCSC) ska utgöra navet i det nationella cybersäkerhetsarbetet och har en väsentlig roll inom flertalet av målområdena i cybersäkerhetsstrategin. För att kunna höja cybersäkerhetsförmågan avser regeringen öka tilldelningen av medel till NCSC, framför allt personella resurser. En ny chef för NCSC har nyligen utsetts. Utredningen om ett stärkt nationellt cybersäkerhetscenter överlämnade sitt betänkande till regeringen den 1 juli 2025 (dir. 2024:111). Utredaren föreslår att cybersäkerhetsarbetet kraftsamlas genom att MSB:s uppdrag på cybersäkerhetsområdet flyttas till Försvarets radioanstalt genom en verksamhetsövergång den 1 juli 2026.

Analysen av MSB:s verktyg Cybersäkerhetskollen visar på stora brister i offentliga aktörers arbete med cybersäkerhet, och att dessa är mer omfattande i kommuner och regioner än i statliga myndigheter. En del i att stärka den offentliga sektorns cybersäkerhetsarbete är genomförandet av NIS 2-direktivet. Regeringen beslutade den 12 juni lagrådsremissen Ett starkt skydd för nätverks- och informationssystem – en ny cybersäkerhetslag (Fö2025/01006), som genomför direktivet. Lagrådsremissen innehåller förslag om att verksamhetsutövare inom flera sektorer ska vidta åtgärder för att höja sin cybersäkerhet och förslagen berör såväl kommuner som regioner. Till följd

av den nya lagen föreslår regeringen ersättning till kommuner och regioner genom en höjning av de generella statsbidragen.

5.6 Budgetförslag

5.6.1 2:1 Kustbevakningen

Tabell 5.4 Anslagsutveckling 2:1 Kustbevakningen

Tusental kronor

2024	Utfall	1 770 628	Anslagssparande	47 628
2025	Anslag	1 971 822 ¹	Utgiftsprognos	2 005 377
2026	Förslag	2 031 678		
2027	Beräknat	2 250 371 ²		
2028	Beräknat	2 307 843 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 2 222 786 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 2 240 505 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Kustbevakningens förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för att lämna stöd till Ukraina.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.5 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:1 Kustbevakningen

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	1 890 822	1 890 822	1 890 822
Pris- och löneomräkning ²	41 746	65 729	99 829
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	99 110	293 820	317 192
<i>varav BP26³</i>	<i>133 110</i>	<i>293 000</i>	<i>300 000</i>
– Stödpaket 18 till Ukraina	15 000	43 000	
– Stödpaket 19 till Ukraina	5 110		
– Stödpaket 20 till Ukraina	13 000		
– Förmågehöjning	100 000	250 000	300 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	2 031 678	2 250 371	2 307 843

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

För utgifter med anledning av stödpaket 18 till Ukraina ökas anslaget med 15 000 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 43 000 000 kronor.

För utgifter med anledning av stödpaket 19 till Ukraina ökas anslaget med 5 110 000 kronor för 2026.

För utgifter med anledning av stödpaket 20 till Ukraina ökas anslaget med 13 000 000 för 2026.

För att skapa förmågehöjning inom Kustbevakningen och bl.a. möjliggöra fler rekryteringar samt nödvändiga investeringar för modernisering och underhåll på myndighetens fartyg och flygplan ökas anslaget med 100 000 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 250 000 000 kronor och fr.o.m. 2028 beräknas anslaget öka med 300 000 000 kronor.

Regeringen föreslår att 2 031 678 000 kronor anvisas under anslaget 2:1 *Kustbevakningen* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 2 250 371 000 kronor respektive 2 307 843 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 5.6 Avgiftsfinansierad verksamhet vid Kustbevakningen

Tusental kronor

Verksamhet	Ack. resultat t.o.m. 2024	Resultat 2025	Verksam- hetens intäkter 2026	Kostnader som ska täckas 2026	Resultat 2026	Ack. resultat utgående 2026
Verksamheter där intäkterna disponeras						
Offentligrättslig verksamhet			2 090	2 090		
varav vattenföroreningsavgift			300	300		
varav ersättning för kostnader för räddningstjänst			1 700	1 700		
varav avgift för marinvetenskaplig forskning			90	90		
Verksamheter där intäkterna disponeras						
Uppdragsverksamhet	11		6 000	6 000		11

Källa: Kustbevakningen.

5.6.2 2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor

Tabell 5.7 Anslagsutveckling 2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor

Tusental kronor

2024	Utfall	506 850	Anslagssparande	
2025	Anslag	506 850 ¹	Utgiftsprognos	503 318
2026	Förslag	506 850		
2027	Beräknat	506 850		
2028	Beräknat	506 850		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera ersättning till kommuner för åtgärder som vidtas för att förebygga jordskred och andra naturolyckor. Anslaget får även användas för finansiering av vissa åtgärder för att stärka samhällets förmåga att bedöma och hantera översvämningsrisker.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.8 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	506 850	506 850	506 850
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	506 850	506 850	506 850

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 506 850 000 kronor anvisas under anslaget 2:2 *Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 506 850 000 kronor respektive 506 850 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag

Regeringen bemyndigas att under 2026 för anslaget 2:2 *Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 750 000 000 kronor 2027–2032.

Skälen för regeringens förslag

Bemyndigandet avser fleråriga beslut om bidrag till kommunernas verksamhet att förebygga jordskred och andra naturolyckor. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2026 för anslaget 2:2 *Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 750 000 000 kronor 2027–2032.

Tabell 5.9 Beställningsbemyndigande för anslaget 2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor

Tusental kronor

	Utfall 2024	Prognos 2025	Förslag 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028	Beräknat 2029–2032
Ekonomiska åtaganden vid årets början	528 847	433 654	730 766			
Nya ekonomiska åtaganden	170 596	486 432	322 138			
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-265 769	-189 320	-302 904	-231 000	-238 000	-281 000
Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden	-20					
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	433 654	730 766	750 000			
Beslutat/föreslaget bemyndigande	700 000	750 000	750 000			

5.6.3 2:3 Ersättning för räddningstjänst m.m.

Tabell 5.10 Anslagsutveckling 2:3 Ersättning för räddningstjänst m.m.

Tusental kronor

2024	Utfall	98 956	Anslagssparande	29 724
2025	Anslag	62 580 ¹	Utgiftsprognos	62 144
2026	Förslag	27 580		
2027	Beräknat	27 580		
2028	Beräknat	27 580		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för att, i enlighet med lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, finansiera vissa ersättningar till följd av uppkomna kostnader vid genomförda räddningsinsatser och finansiera insatser för att bekämpa olja m.m. till sjöss. Anslaget får även användas för att finansiera vissa kostnader för stöd från andra länder till Sverige avseende räddningstjänst eller för beredskapsåtgärder för sådant stöd. Anslaget får också användas för bidrag för skogsbrandsbevakning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.11 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:3 Ersättning för räddningstjänst m.m.

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	27 580	27 580	27 580
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	27 580	27 580	27 580

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Utfallet på anslaget varierar mellan åren eftersom det varken går att förutsäga antalet eller omfattningen av olyckor som kräver räddningsinsatser samt konsekvenserna av dessa.

Regeringen föreslår att 27 580 000 kronor anvisas under anslaget 2:3 *Ersättning för räddningstjänst m.m.* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 27 580 000 kronor respektive 27 580 000 kronor.

5.6.4 2:4 Krisberedskap

Tabell 5.12 Anslagsutveckling 2:4 Krisberedskap

Tusental kronor

2024	Utfall	1 858 313	Anslagssparande	11 130
2025	Anslag	2 586 208 ¹	Utgiftsprognos	2 578 934
2026	Förslag	4 040 508		
2027	Beräknat	5 672 208		
2028	Beräknat	5 943 708		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera åtgärder som stärker samhällets samlade beredskap och förmåga att hantera allvarliga kriser och deras konsekvenser. Anslaget får också i viss utsträckning finansiera åtgärder för att kunna ge stöd till och ta emot stöd från andra länder vid en allvarlig kris eller inför en möjlig allvarlig kris. Anslaget får även i viss utsträckning finansiera åtgärder som syftar till att skapa eller vidmakthålla förmågan till höjd beredskap för det civila försvaret. Anslaget får även i viss utsträckning användas för att finansiera offentliga aktörers kostnader i samband med extraordinära händelser.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.13 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:4 Krisberedskap

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	2 391 608	2 391 608	2 391 608
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	1 648 900	3 280 600	3 552 100
varav BP26	952 900	1 427 600	1 367 100
– Stödpaket 19 till Ukraina	3 000		
– Civilt försvar: beredskapsmyndighet	-6 000	-8 000	-10 000
– Civilt försvar: Omfördelning beräknade medel kommuner och regioner	-271 000	-500 000	-500 000
– Civilt försvar: Omfördelning beräknade medel skydd av civilbefolkningen	-87 000	-300 000	-500 000
– Civilt försvar: Omfördelning beräknade medel	-355 000	-970 000	-1 086 000
– Stödpaket 20 till Ukraina ²	14 900	6 000	
– Civilt försvar: Måltidsverksamhet		750 000	750 000
– Civilt försvar: FOI medel till konferens IISS	5 000		
– Civilt försvar: Kommuner och regioners grundläggande beredskap 2026	490 000		
– Civilt försvar: Genomförande av förslag i utredning		1 219 000	1 305 000
– Civilt försvar: Omfördelning beräknade medel tågfärja			-55 000
– Civilt försvar: Förstärkning ny lagstiftning om skyddsrum m.m.	69 000	200 000	400 000
– Flygande resurser vid skogsbrand, flygplan	75 000		
– Flygande resurser vid skogsbrand, helikoptrar	15 000	15 000	15 000
– Civilt försvar: Decentraliserad försörjningsberedskap	1 000 000	1 000 000	1 000 000
– Civilt försvar: Civilplikt kommunal räddningstjänst, lång grundutbildning		15 600	48 100
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	4 040 508	5 672 208	5 943 708

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Avser utgifter som föreslås av regeringen i prop. Extra ändringsbudget för 2025 – Försvarsmateriel och ytterligare stöd till Ukraina (prop. 2025/26:14).

Anslaget ökas med 3 000 000 kronor för 2026 för utgifter med anledning av stödpaket 19 till Ukraina.

I budgetpropositionen för 2025 beräknades och avsattes medel för civilt försvar inom kulturarvsområdet på anslaget. Dessa medel fördelas nu genom att anslaget minskas

med 6 000 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget minska med 8 000 000 kronor och fr.o.m. 2028 beräknas anslaget minska med 10 000 000 kronor. Anslag 6:1 *Riksantikvarieämbetet* inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid ökas med motsvarande belopp.

I budgetpropositionen för 2025 avsattes medel för civilt försvar avseende kommuner och regioner på anslaget. Dessa medel fördelas nu för genomförande av förslag i betänkandet om Kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig (SOU 2024:65) genom att anslag 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* under utgiftsområdet 1 Rikets styrelse 2027 beräknas öka med 30 000 000 kronor och 2028 beräknas anslaget öka med 40 000 000 kronor. Från och med 2029 beräknas anslag 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* öka med 60 000 000 kronor. Vidare sker en omfördelning inom anslag 2:4 *Krisberedskap* med 271 000 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas 470 000 000 kronor omfördelas och för 2028 beräknas 460 000 000 kronor omfördelas. Från och med 2029 omfördelas 440 000 000 kronor. Dessa medel fördelas inom anslaget genom att delvis finansiera kommuners och regioners grundläggande beredskap 2026. För 2027 och 2028 finansieras inom anslaget delvis genomförande av förslag i betänkandet om Kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig (SOU 2024:65).

I budgetpropositionen för 2025 beräknades och avsattes medel på anslaget för kommande insatser för räddningstjänst och skydd av civilbefolkningen. Medlen fördelas nu för att säkerställa implementeringen av ny lagstiftning inom området skydd av civilbefolkningen. Anslaget minskas med 87 000 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget minska med 300 000 000 kronor och fr.o.m. 2028 beräknas anslaget minska med 500 000 000 kronor. Anslag 2:6 *Myndigheten för civilt försvar* ökas med 6 000 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 8 000 000 kronor och fr.o.m. 2028 beräknas anslaget öka med 6 000 000 kronor. Anslag 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse ökas med 12 000 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 92 000 000 kronor och fr.o.m. 2028 beräknas anslaget öka med 94 000 000 kronor. Resterande medel omfördelas inom anslaget. För skyddsrum och utrymning samt tillhörande inkvartering omfördelas 69 000 000 kronor för 2026 inom anslaget. För 2027 beräknas 200 000 000 omfördelas och fr.o.m. 2028 beräknas 400 000 000 kronor omfördelas.

I budgetpropositionen för 2025 beräknades och avsattes medel för civilt försvar på anslaget. Dessa medel fördelas nu genom att anslaget minskas med 355 000 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget minska med 970 000 000 kronor och för 2028 beräknas anslaget minska med 1 086 000 000 kronor. Anslag 1:3 *Boverket* under utgiftsområdet 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik ökas med 6 000 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 8 000 000 kronor och fr.o.m. 2028 beräknas anslaget öka med 10 000 000 kronor. Anslag 1:3 *Åklagarmyndigheten* inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet beräknas för 2027 öka med 4 000 000 kronor och fr.o.m. 2028 beräknas anslaget öka med 5 000 000 kronor. Anslag 1:4 *Tillväxtverket* inom utgiftsområde 24 Näringsliv ökas med 20 500 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 24 500 000 kronor och fr.o.m. 2028 beräknas anslaget öka med 27 500 000 kronor. Anslag 1:8 *Sveriges geologiska undersökning* inom utgiftsområde 24 Näringsliv ökas med 9 500 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 11 500 000 kronor och fr.o.m. 2028 beräknas anslaget öka med 13 500 000 kronor. Anslag 2:2 *Kommerskollegium* inom utgiftsområde 24 Näringsliv ökas med 13 000 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 16 000 000 kronor och fr.o.m. 2028 beräknas anslaget öka med 20 000 000 kronor. Anslag 5:1 *Riksarkivet* inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid ökas med 6 000 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 8 000 000 kronor och fr.o.m. 2028 beräknas anslaget öka med

10 000 000 kronor. Anslag 1:10 *Finansinspektionen* inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning ökas med 1 000 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 3 000 000 kronor och fr.o.m. 2028 beräknas anslaget öka med 5 000 000 kronor. Anslag 1:1 *Migrationsverket* inom utgiftsområde 8 Migration ökas med 6 000 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 8 000 000 kronor och fr.o.m. 2028 beräknas anslaget öka med 10 000 000 kronor. Anslag 2:6 *Myndigheten för civilt försvar* ökas med 59 000 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 77 000 000 kronor och för 2028 beräknas anslaget öka med 75 000 000 kronor. Från och med 2029 beräknas anslaget öka med 290 000 000 kronor. Anslag 1:6 *Plikt- och prövningsverket* ökas med 300 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 1 000 000 kronor och fr.o.m. 2028 beräknas anslaget öka med 200 000 kronor. Anslag 2:5 *Ersättning till SOS Alarm Sverige AB* för alarmeringstjänst enligt avtal ökas med 10 000 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 15 000 000 kronor och för 2028 beräknas anslaget öka med 17 000 000 kronor. Från och med 2029 beräknas anslaget öka med 22 000 000 kronor. Anslag 1:1 *Utveckling av statens transportinfrastruktur* inom utgiftsområde 22 Kommunikationer beräknas 2027 öka med 29 000 000 kronor. Genomförandet av förslag i betänkandet Kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig (SOU 2024:65) finansieras delvis inom anslaget med 219 000 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas 749 000 000 kronor finansieras inom anslaget och för 2028 beräknas 845 000 000 kronor finansieras inom anslaget. Från och med 2029 beräknas 470 000 000 kronor finansieras via anslaget. För genomförande av en konferens avseende civilt försvar finansieras inom anslaget 5 000 000 kronor för 2026. För ett införande av civilplikt som kan aktiveras efter mönstring med lång grundutbildning inom kommunal räddningstjänst beräknas 15 600 000 kronor för 2027 och 48 100 000 kronor för 2028 finansieras inom anslaget. För 2029 finansieras 214 800 000 kronor inom anslaget och fr.o.m. 2030 finansieras 213 800 000 kronor inom anslaget.

Genom förslag i Extra ändringsbudget för 2025 – Försvarsmateriel och ytterligare stöd till Ukraina (prop. 2025/26:14) ökades anslaget med 14 900 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 6 000 000 kronor.

För 2027 och 2028 beräknas anslaget öka med 750 000 000 kronor i syfte att stärka kommuner och regioner avseende civilt försvar och måltidsverksamhet inom ramen för genomförande av förslag i betänkandet om Kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig (SOU 2024:65).

I samband med budgetpropositionen 2026 beräknades och avsattes medel för civilt försvar avseende transportsektorn. Delar av dessa medel fördelas nu genom att anslaget beräknas minskas med 55 000 000 kronor årligen för 2028–2031.

Anslaget ökas med 75 000 000 kronor för 2026 för att kunna vidmakthålla statens stödjande förmåga med flygplan vid räddningsinsatser i samband med skogsbränder.

Anslaget ökas med 15 000 000 kronor fr.o.m. 2026 för att kunna vidmakthålla statens stödjande förmåga med helikoptrar vid räddningsinsatser i samband med skogsbränder.

I syfte att stärka försörjningsberedskapen inom områdena livsmedel, läkemedel och drivmedel ökas anslaget med 1 000 000 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 1 000 000 000 kronor och för 2028 beräknas anslaget öka med 1 000 000 000 kronor.

Regeringen föreslår att 4 040 508 000 kronor anvisas under anslaget 2:4 *Krisberedskap* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 5 672 208 000 kronor respektive 5 943 708 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag

Regeringen bemyndigas att under 2026 för anslaget 2:4 *Krisberedskap* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 3 146 000 000 kronor 2027–2032.

Skälen för regeringens förslag

Bemyndigandet avser åtaganden för åtgärder som stärker det civila försvaret och samhällets krisberedskap. Vidare avser bemyndigandet bidrag för åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Bemyndigandet avser också de forskningsmedel som Myndigheten för civilt försvar och Myndigheten för psykologiskt försvar fördelar. För att kunna finansiera åtgärder och forskning avseende det civila försvaret och samhällets krisberedskap behöver beslut kunna fattas som medför behov av medel kommande år. Bemyndigandet avser också åtaganden för att kunna ge stöd till annat land vid en allvarlig kris. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2026 för anslaget 2:4 *Krisberedskap* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 3 146 000 000 kronor 2027–2032.

Tabell 5.14 Beställningsbemyndigande för anslaget 2:4 Krisberedskap

Tusental kronor

	Utfall 2024	Prognos 2025	Förslag 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028	Beräknat 2029–2032
Ekonomiska åtaganden vid årets början	814 847	2 457 977	2 482 198			
Nya ekonomiska åtaganden	2 040 311	1 456 615	2 509 456			
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-371 957	-1 432 394	-1 845 654	-1 574 802	-1 095 094	-476 104
Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden	-25 224					
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	2 457 977	2 482 198	3 146 000			
Beslutat/föreslaget bemyndigande	2 750 000	3 161 900	3 146 000			

5.6.5 2:5 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal

Tabell 5.15 Anslagsutveckling 2:5 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal

Tusental kronor

2024	Utfall	456 671	Anslagssparande	
2025	Anslag	444 671 ¹	Utgiftsprognos	444 671
2026	Förslag	454 671		
2027	Beräknat	461 671		
2028	Beräknat	466 671		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera ersättning från staten till SOS Alarm Sverige AB enligt avtal.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.16 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:5 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	444 671	444 671	444 671
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	10 000	17 000	22 000
varav BP26	10 000	15 000	20 000
– Civilt försvar: Förstärkning av SOS-alarm	10 000	15 000	20 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	454 671	461 671	466 671

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

För att SOS Alarm ska kunna höja förmågan avseende civilt försvar ökas anslaget med 10 000 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 15 000 000 kronor och för 2028 beräknas anslaget öka med 20 000 000 kronor. Från och med 2029 beräknas anslaget öka med 25 000 000 kronor. Anslaget 2:4 *Krisberedskap* minskas med motsvarande belopp för 2026. För 2027 beräknas anslaget minska med motsvarande belopp och för 2028 beräknas anslaget 2:4 *Krisberedskap* minska med 17 000 000 kronor. Från och med 2029 beräknas anslag 2:4 *Krisberedskap* minska med 22 000 000 kronor.

Regeringen föreslår att 454 671 000 kronor anvisas under anslaget 2:5 *Ersättning till SOS Alarm Sverige AB* för alarmeringstjänst enligt avtal för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 461 671 000 kronor respektive 466 671 000 kronor.

5.6.6 2:6 Myndigheten för civilt försvar

Tabell 5.17 Anslagsutveckling 2:6 Myndigheten för civilt försvar

Tusental kronor

2024	Utfall	1 729 179	Anslagssparande	30 252
2025	Anslag	2 051 760 ¹	Utgiftsprognos	2 087 364
2026	Förslag	2 017 449		
2027	Beräknat	1 917 579 ²		
2028	Beräknat	1 902 463 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 893 137 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 847 446 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera Myndigheten för civilt försvars förvaltningsutgifter.

Anslaget får finansiera verksamhet avseende skydd mot olyckor, krisberedskap, civilt försvar samt beredskap och indirekta kostnader för internationella räddnings- och katastrofinsatser samt andra internationella insatser inom ramen för EU-samarbetet och Nato/PFF.

Vidare får anslaget finansiera verksamhet för att upprätthålla beredskap samt indirekta kostnader beträffande Myndigheten för civilt försvars förmåga att stödja utlandsmyndigheter och nödställda i en situation då många svenska medborgare eller personer med hemvist i Sverige drabbas till följd av allvarlig olycka eller katastrof i utlandet.

Anslaget får även användas för bidrag till främjande av den enskilda människans förmåga. Anslaget får även finansiera utbildningsverksamhet inom området. Anslaget får även finansiera verksamhet med anledning av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Anslaget får även finansiera den verksamhet som Myndigheten för civilt försvar genomför inom områdena massmediernas beredskap, kunskapsspridning och information om säkerhetspolitik, information om försvar, samhällets krisberedskap och totalförsvar samt opinionsundersökningar. Anslaget får även finansiera drift och vidmakthållande av vissa reservfunktioner inom etermedia.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.18 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:6 Myndigheten för civilt försvar

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	2 030 260	2 030 260	2 030 260
Pris- och löneomräkning ²	36 689	63 376	98 242
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-49 500	-176 057	-226 039
varav BP26 ³	-76 500	-171 000	-179 000
– Omfördelning nationellt cybersäkerhetscenter	-45 000	-45 000	-45 000
– Stödpaket 18 till Ukraina	2 000	2 000	
– Flytt av cyberverksamhet från MCF till FRA	-112 500	-225 000	-225 000
– Stödpaket 20 till Ukraina	4 000	2 000	

	2026	2027	2028
– <i>Civilt försvar: Förstärkning ny lagstiftning om skyddsrum m.m.</i>	6 000	8 000	6 000
– <i>Civilt försvar: Utökad roll civilt försvar och försörjningsberedskap</i>	10 000	10 000	15 000
– <i>Flygande resurser vid skogsbrand, helikoptrar</i>	10 000	10 000	10 000
– <i>Civilt försvar: Civilplikt kom. räddningstjänst, lång grundutbildning</i>	49 000	67 000	60 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	2 017 449	1 917 579	1 902 463

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget minskas med 45 000 000 kronor fr.o.m. 2026 för flytt av medel för det nationella cybersäkerhetscentret (NCSC) vid Försvarets radioanstalt. Anslaget 1:8 *Försvarets radioanstalt* ökas med motsvarande belopp.

För utgifter med anledning av stödpaket 18 till Ukraina ökas anslaget med 2 000 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 2 000 000 kronor.

För att ytterligare stärka det nationella cybersäkerhetsarbetet fr.o.m. halvårsskiftet 2026 genomförs en överföring av uppgifter från Myndigheten för civilt försvar till Försvarets radioanstalt. Anslaget minskas därför med 112 500 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget minska med 225 000 000 kronor och fr.o.m. 2028 beräknas anslaget minska med 225 000 000 kronor. Anslaget 1:8 *Försvarets radioanstalt* ökas med motsvarande belopp.

För utgifter med anledning av stödpaket 20 till Ukraina ökas anslaget med 4 000 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 2 000 000 kronor.

För insatser som syftar till att öka skyddet av civilbefolkningen ökas anslaget med 6 000 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 8 000 000 kronor och fr.o.m. 2028 beräknas anslaget öka med 6 000 000 kronor. Anslag 2:4 *Krisberedskap* minskas med motsvarande belopp.

För att stärka Myndigheten för civilt försvars förutsättningar att verka som samordnare i det civila försvaret samt stärka myndighetens arbete med försörjningsberedskap ökas anslaget med 10 000 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 10 000 000 kronor och för 2028 beräknas anslaget öka med 15 000 000 kronor. Från och med 2029 beräknas anslaget öka med 20 000 000 kronor. Anslaget 2:4 *Krisberedskap* minskas med motsvarande belopp.

Anslaget ökas med 10 000 000 kronor fr.o.m. 2026 för att kunna vidmakthålla statens stödjande förmåga med helikoptrar vid räddningsinsatser i samband med skogsbränder.

Regeringen föreslår ett införande av civilplikt som kan aktiveras efter mönstring med lång grundutbildning inom kommunal räddningstjänst. För detta ökas anslaget med 49 000 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 67 000 000 kronor och för 2028 beräknas anslaget öka med 60 000 000 kronor. Från och med 2029 beräknas anslaget öka med 270 000 000 kronor. Anslaget 2:4 *Krisberedskap* minskas med motsvarande belopp.

Regeringen föreslår att 2 017 449 000 kronor anvisas under anslaget 2:6 *Myndigheten för civilt försvar* enligt avtal för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 1 917 579 000 kronor respektive 1 902 463 000 kronor

Samhällsinvesteringar

Regeringens förslag

Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2026 besluta att Myndigheten för civilt försvar får ta upp lån i Riksgäldskontoret för samhällsinvesteringar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 1 200 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag

Det är främst infrastrukturen kopplat till kommunikationssystemet Rakel som genererar behov av lån och samhällsinvesteringar. Under perioden 2026–2028 kommer vissa reinvesteringar behöva göras i detta system. Vidare kommer befintliga investeringar i beredskapstillgångar att behöva vidmakthållas.

Tabell 5.19 Låneramar för samhällsinvesteringar

Miljoner kronor

Utgifts- område	Myndighet	Beslutade låneramar 2024 ¹	Skuld 2024-12- 31	Beslutade låneramar 2025 ¹	Begärda låneramar 2026	Beräknad amortering 2026	Beräknad nyupplåning 2026
6	Myndigheten för civilt försvar	1 300	1 137	1 300	1 200	197	135
Summa		1 300	1 137	1 300	1 200	197	135

¹ Av riksdagen beslutad låneram exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Investeringsplan

Regeringens förslag

Riksdagen godkänner investeringsplanen för krisberedskap för 2026–2028 som en riktlinje för Myndigheten för civilt försvars samhällsinvesteringar.

Skälen för regeringens förslag

Under perioden 2026–2028 kommer vissa reinvesteringar behöva göras i kommunikationssystemet Rakel. Investeringar som rör räddningstjänst under höjd beredskap kommer också att behöva göras. Vidare kommer befintliga investeringar i beredskapstillgångar att behöva vidmakthållas.

Tabell 5.20 Investeringsplan för Myndigheten för civilt försvar

Miljoner kronor

	Utfall 2024	Prognos 2025	Budget 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028	Summa 2026– 2028
Anskaffning och utveckling av nya investeringar	366	243	205	262	233	700
Rakel och Rakel generation 2	306	107	65	45	16	126
RUHB	61	136	140	217	217	574
<i>varav investeringar i anläggningstillgångar</i>	<i>366</i>	<i>243</i>	<i>205</i>	<i>262</i>	<i>233</i>	<i>700</i>
– maskiner, inventarier och installationer	306	107	65	45	16	126
– beredskapstillgångar	61	136	140	217	217	574
Finansiering av anskaffning och utveckling	366	243	205	262	233	700

	Utfall 2024	Prognos 2025	Budget 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028	Summa 2026– 2028
Anslag 2:4 Krisberedskap	61	136	140	217	217	574
Låneram för samhällsinvesteringar (lån i Riksgäldskontoret)	154	107	65	45	16	126
Övrig finansiering	152					
Vidmakthållande av befintliga investeringar	51	171	129	175	207	511
Beredskapstillgångar	51	171	129	175	207	511
<i>varav investeringar i anläggningstillgångar</i>	<i>51</i>	<i>171</i>	<i>129</i>	<i>175</i>	<i>207</i>	<i>511</i>
<i>– beredskapstillgångar</i>	<i>51</i>	<i>171</i>	<i>129</i>	<i>175</i>	<i>207</i>	<i>511</i>
Finansiering vidmakthållande	51	171	129	175	207	511
Anslag 2:4 Krisberedskap	39	64	59	105	137	301
Låneram för samhällsinvesteringar (lån i Riksgäldskontoret)	11	107	70	70	70	210
Totala utgifter för anskaffning, utveckling och vidmakthållande av investeringar	417	413	334	437	440	1 211
Totalt varav investeringar i anläggningstillgångar	417	413	334	437	440	1 211

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 5.21 Avgiftsfinansierad verksamhet vid Myndigheten för civilt försvar

Tusental kronor

Verksamhet	Ack. resultat t.o.m. 2024	Resultat 2025	Verksam- hetens intäkter 2026	Kostnader som ska täckas 2026	Resultat 2026	Ack. resultat utgående 2026
Verksamheter där intäkterna disponeras						
Offentligrättslig verksamhet	3 038	0	6 615	-7 496	-881	2 157
<i>varav intyg förare</i>	<i>3 038</i>	<i>0</i>	<i>6 615</i>	<i>-7 496</i>	<i>-881</i>	<i>2 157</i>
Uppdragsverksamhet med bestämt ekonomiskt mål	115 300	-225 217	1 107 700	1 332 771	-225 071	-328 748
<i>varav tekniska system</i>	<i>-6 241</i>	<i>-6 647</i>	<i>50 200</i>	<i>-51 646</i>	<i>-1 446</i>	<i>-8 093</i>
<i>varav tjänsteexport</i>	<i>74</i>		<i>4 000</i>	<i>-4 000</i>		<i>74</i>
<i>varav internationella insatser</i>	<i>88</i>		<i>195 000</i>	<i>-195 000</i>		<i>88</i>
<i>varav Rakel</i>	<i>115 196</i>	<i>-217 070</i>	<i>812 500</i>	<i>-1 034 625</i>	<i>-222 125</i>	<i>-324 000</i>
<i>varav uppdragsutbildning, kost och logi</i>	<i>6 183</i>	<i>-1 500</i>	<i>46 000</i>	<i>-47 500</i>	<i>-1 500</i>	<i>3 183</i>
Övrig uppdragsverksamhet			12 000			
<i>varav uppdragsutbildning utförare</i>						
<i>Försvarshögskolan</i>			12 000			

Källa: Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, 2025.

5.6.7 2:7 Statens haverikommission

Tabell 5.22 Anslagsutveckling 2:7 Statens haverikommission

Tusental kronor

2024	Utfall	67 128	Anslagssparande	1 347
2025	Anslag	65 802 ¹	Utgiftsprognos	65 343
2026	Förslag	67 141		
2027	Beräknat	68 114 ²		
2028	Beräknat	69 379 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 67 141 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 67 141 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera Statens haverikommissions förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för myndighetens verksamhet med undersökningar enligt lagen (1990:712) om undersökning av olyckor och samverkan med berörda myndigheter i deras olycksförebyggande verksamhet.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.23 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:7 Statens haverikommission

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	65 802	65 802	65 802
Pris- och löneomräkning ²	1 339	2 312	3 577
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	67 141	68 114	69 379

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

Regeringen föreslår att 67 141 000 kronor anvisas under anslaget 2:7 *Statens haverikommission*. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 68 114 000 kronor respektive 69 379 000 kronor.

5.6.8 2:8 Myndigheten för psykologiskt försvar

Tabell 5.24 Anslagsutveckling 2:8 Myndigheten för psykologiskt försvar

Tusental kronor

2024	Utfall	150 437	Anslagssparande	5 253
2025	Anslag	174 248 ¹	Utgiftsprognos	173 034
2026	Förslag	159 794		
2027	Beräknat	152 971 ²		
2028	Beräknat	155 579 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 151 198 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 151 198 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Myndigheten för psykologiskt försvars förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för att lämna stöd till Ukraina.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.25 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:8 Myndigheten för psykologiskt försvar

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	156 248	156 248	156 248
Pris- och löneomräkning ²	3 546	5 420	8 176
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder		-8 697	-8 845
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	159 794	152 971	155 579

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

Regeringen föreslår att 159 794 000 kronor anvisas under anslaget 2:8 *Myndigheten för psykologiskt försvar* enligt avtal för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 152 971 000 kronor respektive 155 579 000 kronor.

5.6.9 2:9 Rakel generation 2

Tabell 5.26 Anslagsutveckling 2:9 Rakel Generation 2

Tusental kronor

2024	Utfall	37 668	Anslagssparande	12
2025	Anslag	668 481 ¹	Utgiftsprognos	316 274
2026	Förslag	799 389		
2027	Beräknat	917 517 ²		
2028	Beräknat	17 208 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 910 537 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 16 849 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för att finansiera förberedelser samt drifts- och investeringskostnader avseende Rakel Generation 2.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.27 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:9 Rakel Generation 2

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	668 481	668 481	668 481
Pris- och löneomräkning ²	14 908	20 147	29 489
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	116 000	228 889	-680 762
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	799 389	917 517	17 208

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

Regeringen föreslår att 799 389 000 kronor anvisas under anslaget 2:9 *Rakel Generation 2* enligt avtal för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 917 517 000 kronor respektive 17 208 000 kronor.

Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag

Regeringen bemyndigas att under 2026 för anslaget 2:9 *Rakel Generation 2* ingå ekonomiska åtaganden som medför behov av framtida anslag på högst 925 000 000 kronor 2027–2032.

Skälen för regeringens förslag

Bemyndigandet avser anskaffning, etablering och drift av Rakel generation 2 och objekt som planeras beställas under 2026. Det omfattar bl.a. investeringar som krävs för att anskaffa system och tjänster och investering i radioaccessnät. Bemyndigandet behövs för att ingå fleråriga åtaganden kopplat till aktuella investeringar. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2026 för anslaget 2:9 *Rakel Generation 2* ingå ekonomiska åtaganden som medför behov av framtida anslag på högst 925 000 000 kronor 2027–2032.

Tabell 5.28 Beställningsbemyndigande för anslaget 2:9 Rakel Generation 2

Tusental kronor

	Prognos 2025	Förslag 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028	Beräknat 2029–2032
Ekonomiska åtaganden vid årets början		105 000			
Nya ekonomiska åtaganden	105 000	895 000			
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden		-75 000	-840 000	-17 000	-68 000
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	105 000	925 000			
Beslutat/förslaget bemyndigande	700 000	925 000			

6 Strålsäkerhet

6.1 Mål för utgiftsområdet

Målet för strålsäkerhetsområdet ska vara att kärnteknisk verksamhet och annan verksamhet med strålning bedrivs strålsäkert samt att det finns beredskap för olyckor och utsläpp av radioaktiva ämnen för att skydda människors hälsa och miljön mot skadlig verkan av strålning.

Resultatredovisningen för miljö kvalitetsmålet Säker strålmiljö finns i avsnitt 3.11 i utgiftsområde 20 Klimat, miljö och natur.

6.2 Resultatredovisning

6.2.1 Nationellt arbete bidrar till ett strålsäkert samhälle

Ny och befintlig kärnkraft

Under 2024 har det omfattande arbetet med översynen av regelverk och processer för kärnkraften fortsatt, för att anpassa dessa för en snabb utbyggnad av ny kärnkraft i Sverige. Kärnkraftsprövningsutredningen (KN2023:04) lämnade i januari 2025 ett första delbetänkande med förslag för att möjliggöra en mer effektiv tillståndsprövning och ändamålsenliga avgifter för prövning av nya reaktorer (SOU 2025:7). Delbetänkandet remitterades under våren. Den interna utredningen i Regeringskansliet (KN2024/00929) om att modernisera lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet med tillhörande förordning har fortsatt sitt arbete.

Strålsäkerhetsmyndigheten har fortsatt arbetet för att stärka den egna kompetensen för strålsäker kärnkraft och för att stärka den nationella kompetensförsörjningen inom strålsäkerhetsområdet, vilket är en förutsättning för befintlig och ny kärnkraft. I budgetpropositionen för 2024 tilldelades myndigheten särskilda medel för utveckling av nationell kompetensförsörjning av dagens och framtidens behov inom myndighetens ansvarsområden, med särskilt fokus på kärnkraft. I budgetpropositionen för 2023 tilldelades Strålsäkerhetsmyndigheten särskilda medel t.o.m. 2025 för att stärka myndighetens kompetens inom ny kärnkraft och för att se över och utveckla regelverken och tillståndprocesser för befintlig och ny kärnkraft. Detta har gett myndigheten förutsättningar att fortsätta utveckla regelverk och arbetsformer, tydliggöra tillståndprocessen samt säkerställa och bygga upp kompetens för att hantera kommande tillståndsansökningar. Strålsäkerhetsmyndigheten redovisade t.ex. under 2024 hur myndigheten skulle kunna tillhandahålla en bedömning som föregår en tillståndsprövning i form av förhandsbesked. Strålsäkerhetsmyndigheten har under 2024 också tagit fram en handbok för tillståndsprövning och arbetar vidare med att ta fram granskningsplaner och aktualiserade processer för tillståndsprövning för en effektivare process.

Strålsäkerhetsmyndigheten fortsatte under 2024 att verka för att verksamheterna vid de befintliga kärntekniska anläggningarna bedrivs strålsäkert.

Strålsäkerhetsmyndighetens samlade bedömning är att tillståndshavarna bedriver sin verksamhet på ett strålsäkert sätt. Inga allvarliga tillbud inträffade under året vid kärntekniska anläggningar i Sverige och dosgränserna vid verksamheter som använder strålning överskreds inte.

Kärntekniska restprodukter och radioaktivt avfall

Arbetet med ett system för omhändertagande av kärntekniska restprodukter vid etablering av nya kärnkraftsreaktorer har tagit flera steg under 2024. Riksgäldskontoret har t.ex. arbetat med ett regeringsuppdrag (KN2024/01133) om att analysera behovet av ändringar i regelverket för finansieringen av omhändertagande av kärntekniska restprodukter vid etablering av nya kärnkraftsreaktorer. Uppdraget kompletterar genomförandet av Kärnkraftsprövningsutredningens uppdrag om omhändertagande av avfall från ny kärnkraft. Riksgäldskontoret har också redovisat en första delredovisning om hinder i regelverken för kärnavfallsfinansiering vid etablering av nya reaktorer.

I december 2024 beslutade regeringen om nya kärnavfallsavgifter, i enlighet med Riksgäldskontorets förslag, med oförändrat drifttidsantagande för befintliga reaktorer, i enlighet med Riksgäldskontorets förslag. Kärnavfallsavgifterna ska säkerställa finansieringen av avvecklingen av kärnkraftsreaktorerna och slutförvaringen av kärnavfallet samt det använda kärnbränslet. Se utg. omr. 20 avsnitt 3.23.3 för mer information om kärnavfallsfonden.

I december 2024 fattade regeringen beslut om en ny förordning (2024:1316) om bidrag för hantering av historiskt radioaktivt avfall som inkluderar avfall från tidigare kärnvapenprogram, historiskt icke-kärntekniskt radioaktivt avfall och annat farligt avfall. Det statliga bidraget ska bidra till säkert omhändertagande och finansieras genom anslagspost från anslag 1:4 *Sanering och återställning av förorenade områden* (utg. omr. 20).

Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB) har tillstånd att utöka mellanlagringen av använt kärnbränsle i det centrala mellanlagret för använt kärnbränsle (Clab) upp till 11 000 ton. Strålsäkerhetsmyndigheten har under året beslutat att godkänna den förnyade säkerhetsredovisningen. Därmed har provdriften för den utökade verksamheten kunnat påbörjas. I juni 2024 beslutade Strålsäkerhetsmyndigheten att ge OKG AB tillstånd att uppföra ett nytt markförvar för mycket lågaktivt kärnavfall. Strålsäkerhetsmyndigheten har granskat den preliminära säkerhetsredovisningen inför utbyggnaden av slutförvaret för kortlivat radioaktivt avfall (SFR) och beslutade i november 2024 att godkänna säkerhetsredovisningen. Under året har Strålsäkerhetsmyndigheten beslutat om villkor för kärnbränsleförvarets kopparkapslar. Den stegvisa tillståndsprövningen av den europeiska forskningsanläggningen European Spallation Source i Lund fortsatte under 2024. Under året beviljades anläggningen tillstånd för provdrift av hela acceleratorn.

Forskning och kompetensförsörjning för strålsäkerhet

Under 2024 beviljades 52 nya forskningsprojekt inom områdena kärnkraftssäkerhet, strålskydd och kärnavfallshantering drygt 133 miljoner kronor från anslaget 3:1 *Strålsäkerhetsmyndigheten*, fördelat över åren 2024–2029. Drygt hälften av den totala finansieringen går till kompetensstödande forskning vid svenska lärosäten och den resterande delen till forskning till stöd för myndighetens verksamhet. Av årets beviljade projekt bedöms hälften vara relevanta för ny kärnkraft. Strålsäkerhetsmyndigheten anslöt sig under året till Euratoms partnerskap inom kärnavfallshantering (EURAD-II) och inom nukleära material (CONNECT-NM) och samverkan med Statens energimyndighet och andra relevanta samhällsaktörer fortsätter att intensifieras.

Statskontoret har på uppdrag av regeringen lämnat ett förslag till en ändamålsenlig och effektiv organisering av det tekniska stödet för kärnsäkerhet och strålskydd (KN2025/00089).

6.2.2 Sveriges arbete inom EU och internationellt bidrar till ett strålsäkert samhälle

Sverige har deltagit i flera internationella forum och granskningar vad gäller frågor om bl.a. standardisering och harmonisering inom strålsäkerhet och nukleär icke-spridning inom EU och internationellt. Sverige har även bidragit till internationella standarder i utveckling av internationell rätt och EU-lagstiftning och andra styrmedel inom strålsäkerhetsområdet. En ny förordning under Euratom om kärnämneskontroll har förhandlats under 2024. Den nya förordningen planeras träda i kraft under 2025. Strålsäkerhetsmyndigheten har under året utökat sina bilaterala avtal med internationella strålsäkerhetsmyndigheter för samordning och samarbete. Myndigheten deltar sedan tidigare i ett antal internationella grupper med fokus på ny kärnkraft.

Strålsäkerhetsmyndigheten ansvarar för genomförandet av ett stödprogram till IAEA inom området kärnämneskontroll. Stödprogrammet bidrar till att höja kompetensen hos IAEA:s inspektörer. Utvecklingssamarbetet omfattade under 2024 projekt i

Ukraina, Moldavien, Georgien och Armenien. För 2024 fick

Strålsäkerhetsmyndigheten ett ökat anslag för stöd till Ukraina.

Strålsäkerhetsmyndigheten har arbetat med omfattande stödprojekt inom avfallsområdet i Georgien och Moldavien, finansierade av EU:s Instrument for Nuclear Safety Cooperation (INSC) och Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida). Strålsäkerhetsmyndigheten har ett väl inarbetat samarbete med de nordiska strålsäkerhetsmyndigheterna i Norge (DSA), Finland (STUK) och Danmark (DEMA) som stärkts genom ett fördjupat samarbete för att stödja Ukraina. Strålsäkerhetsmyndigheten har även ett etablerat samarbete med IAEA för att stödja Ukraina.

6.2.3 Stärkt arbete med civilt försvar och beredskap

Arbetet med att höja Strålsäkerhetsmyndighetens förmåga inom det civila försvaret har fortsatt med hög intensitet och arbetet präglas av det försämrade säkerhetsläget i omvärlden. Under 2024 fortsatte myndigheten arbetet för att främja och utveckla en sammanhängande planering för totalförsvaret och förslag till gemensamma grunder för en sammanhängande planering. Strålsäkerhetsmyndigheten har prioriterat stöd till Försvarsmakten och fortsatt arbetet med att skapa förutsättningar för att myndigheten ska kunna verka vid höjd beredskap. Det har främst skett genom åtgärder som syftar till att öka myndighetens robusthet och förmåga, i förhållande till såväl myndighetens ansvarsområde som den egna myndigheten. Strålsäkerhetsmyndigheten har redovisat flera åtgärdsförslag som bidrar till utvecklingen av det civila försvaret till regeringen och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap inför den försvarspolitiska inriktningspropositionen.

Strålsäkerhetsmyndigheten fortsatte under 2024 att bistå regeringen med lägesbilder beträffande Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina. Myndigheten har fortsatt genomfört dos- och spridningsberäkningar för olika scenarier vid en eventuell radiologisk nödsituation i Ukraina.

Strålsäkerhetsmyndigheten har från 2021 fått ökade anslag för arbetet med civilt försvar. Medlen har använts för rekrytering av bl.a. utredare och inspektörer inom myndighetens verksamhetsområden och åtgärder för att öka krigsorganisationens förmåga att verka under höjd beredskap och krig, t.ex. materielanskaffning av olika slag. Utöver detta har personal kompetensutvecklats inom totalförvarsfrågor. Myndigheten har även förstärkt sitt interna och externa säkerhetsskyddsarbete.

Strålsäkerhetsmyndighetens förmåga att beräkna strålningskonsekvenser av kärnvapenexplosioner har förbättrats genom utvecklingsarbete kopplat till

utredningen om strålskydd under höjd beredskap. Under 2024 införde myndigheten prioriteringar vid höjd beredskap i krigsorganisationen.

Strålsäkerhetsmyndigheten ingår i beredskapssektorerna energiförsörjning samt räddningstjänst och skydd av civilbefolkningen. Under året deltog Strålsäkerhetsmyndigheten i övning med totalförvarstema, anskaffade skyddsutrustning, samt genomförde interna informationsinsatser och utbildningar om samhällsviktig verksamhet, krigsorganisation och krigsplacering för medarbetarna.

6.3 Regeringens bedömning av måluppfyllelsen

Regeringens bedömning är att målet för strålsäkerhetsområdet nås. Arbetet behöver dock fortsätta för att upprätthålla strålsäkerhet och beredskap för att skydda människors hälsa och miljön mot skadlig verkan av strålning. Detta blir särskilt relevant i ljuset av det försämrade säkerhetsläget i omvärlden.

Strålsäkerhetsmyndighetens arbete med kompetensuppbyggnad och utvidgat internationellt samarbete med hjälp av särskilda medel från budgetpropositionen för 2023 har varit centralt för att myndigheten ska ha kompetens inom ny kärnkraft och kunna hantera tillståndsansökningar av nya kärnreaktorer på nya platser. Regeringen bedömer att en effektiv och förutsägbar prövning enligt lagen om kärnteknisk verksamhet och miljöbalken är en förutsättning för svensk konkurrenskraft och för att målet om fossilfrihet i den gröna omställningen ska nås.

Strålsäkerhetsmyndighetens arbete att följa, kontrollera och ställa krav på strålsäkerhet har bidragit till att verksamheterna vid kärntekniska anläggningar bedrivs strålsäkert. Myndighetens tillsynsarbete bedöms bidra till en god strålsäkerhet som ständigt utvecklas.

Den forskning inom strålsäkerhetsområdet som finansierats från Strålsäkerhetsmyndighetens anslag har bidragit till att bevara och stärka den nationella kompetensförsörjningen och kunskapsbasen som ligger till grund för att myndigheten ska kunna utföra sina uppgifter samt att gradvis minska osäkerheter i samband med strålningsverksamheter. Kompetensförsörjningsbehoven inom strålsäkerhetsområdet överlappar med behoven inom kärnkraftsindustrin, varför även satsningen på kärnkraftsforskning som genomförs inom utgiftsområde 21 Energi kan bidra till detta.

Sveriges arbete inom EU och internationellt bedöms bidra positivt till ett strålsäkert samhälle. Strålsäkerhetsmyndighetens utökade utvecklingssamarbete med stöd till Ukraina inom strålsäkerhetsområdet bedöms ha bidragit positivt till både Ukrainas och Sveriges strålsäkerhet.

Strålsäkerhetsmyndighetens förutsättningar att utföra sina uppgifter inom området civilt försvar har förbättrats genom att myndigheten fått långsiktiga medel för detta. Myndighetens insatser till följd av den fullskaliga invasionen av Ukraina bedöms också ha stärkt myndighetens och Sveriges förmåga att hantera både fredstida radiologiska nödsituationer samt radiologiska nödsituationer vid höjd beredskap. Sammantaget har insatserna under 2024 lett till en ökad förmåga för Strålsäkerhetsmyndigheten att utföra sina uppgifter under höjd beredskap och krig samt att krigsorganisationen har större förmåga till uthållighet. Det bidrar också till regeringens förmåga inom detta område.

6.4 Politikens inriktning

Kärnteknik och verksamhet med strålning har stor betydelse för samhällets välbefinnande. Potentialen är ännu större. Strålsäkerhetsarbetet syftar till att dra så stor nytta som

möjligt av kärnteknik och verksamhet med strålning utan att människor och miljön utsätts för oacceptabla risker. Det syftar också till att skydda människor från effekterna av naturligt förekommande strålning. Ändamålsenliga regler på området är en förutsättning för ett strålsäkert samhälle, vare sig det gäller medicinsk diagnostik och behandling, drift av kärnkraftverk eller andra tillämpningar. Ett starkt strålsäkerhetsarbete innefattar en effektiv tillsyn. Strålsäkerhetsarbetet är tydligt kopplat till flera politikområden däribland klimat och miljö, näringsliv, energi, hälso- och sjukvård, civilt försvar och krisberedskap.

Industrins klimatomställning och dess konkurrenskraft kräver en kraftig expansion av kraftsystemet. Att säkerställa leveranssäkerheten i ett expanderande kraftsystem, utan att priser blir så höga att människor och företag avstår från att använda el när de skulle behöva den, innebär ett behov av mer planerbar elproduktion. Grundpremisen att detta ska ske fossilfritt innebär att det i praktiken handlar om en expansion av kärnkraften (se utg. omr. 21). En central förutsättning för denna utveckling är en effektiv tillståndsprovning och att det nationella strålsäkerhetsarbetet fortlöpande anpassas och utvecklas.

Utbyggnaden av den svenska kärnkraften för att stärka en robust och stabil elförsörjning innebär mer arbete och nya uppgifter för en rad myndigheter, särskilt för Strålsäkerhetsmyndigheten. Strålsäkerhetsmyndigheten arbetar för att bygga upp kompetens och med förberedelser för att kunna hantera ansökningar av nya reaktorer, t.ex. genom kunskapshöjande dialoger med aktörer som kan vara intresserade av att bygga kärnkraftsreaktorer i Sverige (KN2024/02179).

Regeringen arbetar för att tillståndsprocessen för ny kärnkraft ska bli mer ändamålsenlig och effektiv. Ambitionen är att de aktörer som efterfrågar ett tidigt ställningstagande från regeringen ska ha möjlighet till det. Regeringen avser att sänka de ekonomiska trösklarna ytterligare genom mer ändamålsenliga och differentierade avgifter för ansökning och granskning av nya reaktorer, vilket också innebär en anpassning av avgiftsnivåerna till den utveckling som sker mot mindre reaktorer baserade på nya tekniker. Regeringen arbetar för att den nya tillståndsprocessen med mer ändamålsenliga avgifter ska vara på plats under 2026. Det är av stor vikt att berörda myndigheter har långsiktiga möjligheter att hantera ansökningar på ett effektivt sätt som kan möjliggöra utvecklingen av ny kärnkraft. Regeringen föreslår därför medel till Strålsäkerhetsmyndigheten och andra berörda myndigheter för att kunna hantera provningen av nya ansökningar. Regeringen föreslår också medel för att säkerställa långsiktig kompetens och kapacitet vid Strålsäkerhetsmyndigheten vad gäller arbete med ny kärnkraft. Regeringen föreslår också att staten bidrar till att täcka vissa av de merkostnader som uppstår för provning av de första ansökningarna av sitt slag.

Kärnkraftens regelverk, på såväl svensk som europeisk och internationell nivå, ska ge förutsättningar att effektivt nyttja kärnenergin oavsett reaktors storlek, teknikval eller användningsområde. Internationellt samarbete är en viktig faktor i det fortsatta arbetet. Sverige har en betydelsefull roll att bidra till ökat samarbete och utveckling av standardisering och harmoniserade krav inom EU och i internationella forum. Strålsäkerhetsmyndigheten får nu långsiktiga förutsättningar för detta arbete. Att det långsiktigt finns en stark kompetens och nationell kompetensförsörjning inom strålsäkerhetsområdet är en förutsättning för både befintlig och ny kärnkraft samt för ett strålsäkert Sverige.

Säker hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall är en viktig förutsättning för strålsäker kärnkraft. Kärnkraftsprövningsutredningen och Riksgäldskontoret fortsätter arbetet med att ta fram underlag för anpassning och utveckling av regelverket för omhändertagandet och finansiering av det använda kärnbränslet och

avfallet från de nya reaktorerna. Regeringen fortsätter även arbetet med att utveckla formerna för omhändertagande av övrigt radioaktivt avfall.

Den väsentligt försämrade säkerhetspolitiska utvecklingen i världen understryker behovet av ett starkt totalförsvar. Arbetet med civilt försvar inom strålsäkerhetsområdet, bl.a. genom ett starkt skydd för civilbefolkningen samt en utvecklad energiberedskap, är särskilt relevant i ljuset av utvecklingen i Ukraina där kärnkraftverk hamnat i stridszonen. Kärnkraften har en avgörande roll för Sveriges energiförsörjning. Driften av kärnkraftverken behöver fungera även i tid av kris och under höjd beredskap. Regeringen gav därför i april 2025 Strålsäkerhetsmyndigheten och Svenska Kraftnät i uppdrag att utreda förutsättningarna för drift av kärnkraftverk under höjd beredskap (KN2025/00969). Även andra myndigheter ska bistå i uppdraget. Ryssland hotar också återkommande att använda kärnvapen, vilket innebär att Strålsäkerhetsmyndigheten fortsätter att bygga kapacitet för att stärka Sveriges civila försvar och förmågan att hantera radiologiska nödsituationer och stödja Försvarsmakten och andra myndigheter med exempelvis expertis kopplad till mätning av radioaktiva ämnen.

Rysslands invasion påverkar strålsäkerheten i Ukraina, bl.a. genom att kärnkraftverk, andra typer av kärntekniska anläggningar och sjukhus med radioaktiva källor har påverkats, vilket riskerar att leda till negativa konsekvenser för människor och miljön. Regeringen avser att fortsätta stödja Ukraina, även inom strålsäkerhetsområdet.

6.5 Budgetförslag

6.5.1 3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten

Tabell 6.1 Anslagsutveckling 3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten

Tusental kronor

2024	Utfall	517 782	Anslagssparande	13 540
2025	Anslag	583 208 ¹	Utgiftsprognos	594 391
2026	Förslag	655 092		
2027	Beräknat	722 867 ²		
2028	Beräknat	799 516 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 714 111 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 777 306 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Strålsäkerhetsmyndighetens förvaltningsutgifter. Anslaget får användas för utgifter för grundläggande och tillämpad forskning för att utveckla nationell kompetens inom myndighetens verksamhetsområde och för att stödja och utveckla myndighetens tillsyn. Anslaget får även användas för statsbidrag till Internationella strålskyddskommissionen (ICPR). Anslaget får också användas för bidrag till andra myndigheter som bidrar till arbetet med att utveckla regelverk mm. för ny kärnkraft.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 6.2 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	583 208	583 208	583 208
Pris- och löneomräkning ²	10 490	17 769	27 454
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	61 394	121 890	188 854
<i>varav BP26³</i>	<i>108 000</i>	<i>165 000</i>	<i>215 000</i>
– Paket: Genomförande av kärnkraftsprövningsutredningens förslag	108 000	165 000	215 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	655 092	722 867	799 516

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 108 000 000 kronor 2026 för arbete kopplat till ny kärnkraft och för att finansiera flera förslag från SOU 2025:7 *Ny kärnkraft i Sverige – effektivare tillståndsprövning och ändamålsenliga avgifter*. Det innefattar i huvudsak medel för långsiktigt arbete på Strålsäkerhetsmyndigheten för att säkerställa kompetens och mottagningskapacitet vad gäller ny kärnkraft samt för myndighetens beräknade kostnader för provning och granskning av ansökningar för nya kärntekniska anläggningar. Det inkluderar också medel så att staten bidrar till att täcka vissa av merkostnaderna som uppstår till följd av att det är den första ansökan av sitt slag samt för bidrag till andra myndigheters kostnader vad gäller utveckling av ny kärnkraft. Anslaget beräknas öka med 165 000 000 kronor 2027 och 215 000 000 kronor 2028. För 2029 beräknas anslaget öka med 200 000 000 kronor per år t.o.m. 2036. Fr.om. 2036 ökas anslaget med 50 000 000 kronor per år.

Anslaget har tidigare fått användas för bidrag till ideella miljöorganisationer. I och med att regeringen tydliggjort att det inte längre är möjligt med bidrag till ideella miljöorganisationer för arbete med kärnavfallsfrågor föreslår regeringen att anslagsändamålet ändras så det framgår att anslaget inte längre får användas för bidrag till ideella miljöorganisationer.

Regeringen föreslår att 655 092 000 kronor anvisas under anslaget 3:1 *Strålsäkerhetsmyndigheten* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 722 867 000 kronor respektive 799 516 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag

Regeringen bemyndigas att under 2026 för anslaget 3:1 *Strålsäkerhetsmyndigheten* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 300 000 000 kronor 2027–2032.

Skälen för regeringens förslag

Det behövs ett bemyndigande för myndighetens forskningsverksamhet och för att kunna hantera de utmaningar som myndigheten och industrin står inför när det gäller

den långsiktiga kompetensförsörjningen inom området strålsäkerhet. Bemyndigandet för 2026 föreslås vara oförändrat jämfört med 2025. Regeringen bör bemyndigas att under 2026 för anslaget 3:1 *Strålsäkerhetsmyndigheten* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 300 000 000 kronor 2027–2032.

Tabell 6.3 Beställningsbemyndigande för anslaget 3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten

Tusental kronor

	Utfall 2024	Prognos 2025	Förslag 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028	Beräknat 2029–2032
Ekonomiska åtaganden vid årets början	123 423	204 748	210 416			
Nya ekonomiska åtaganden	133 126	97 946	189 277			
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-51 383	-93 973	-99 693	-100 000	-100 000	-100 000
Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden	-418	1 695				
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	204 748	210 416	300 000			
Beslutat/föreslaget bemyndigande	250 000	300 000	300 000			

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 6.4 Avgiftsfinansierad verksamhet vid Strålsäkerhetsmyndigheten

Tusental kronor

Verksamhet	Ack. resultat t.o.m. 2024	Resultat 2025	Verksam- hetens intäkter 2026	Kostnader som ska täckas 2026	Resultat 2026	Ack. resultat utgående 2026
Verksamheter där intäkterna inte disponeras						
Offentligrättslig verksamhet						
Kärnteknisk verksamhet	40 573	-44 935	319 442	334 355	-14 913	-59 848
Icke- kärnteknisk verksamhet	-42 108	-253	20 700	20 700	0	-42 361
Verksamheter där intäkterna disponeras						
Offentligrättslig verksamhet						
Anmälningspliktig verksamhet	-7 136	-1 715	7 463	8 900	-1 437	-10 288
Övrig tillståndsprövning	8 085	-5 800	27 000	27 300	-300	1 985
Uppdragsverksamhet	-	-	1 100	-	-	-

Anm.: "-" betyder att verksamheten saknar ekonomiskt mål på full kostnadstäckning och därför redovisas inte resultat.

Strålsäkerhetsmyndighetens verksamhet finansieras delvis via avgifter enligt förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten. En del av avgifterna disponeras av myndigheten. Det rör främst avgifter för anmälningspliktig verksamhet samt vissa ansökningsavgifter. Resterande avgifter får inte disponeras av myndigheten utan redovisas mot inkomsttitel. Majoriteten av dessa avgiftsintäkter är

för kärnteknisk verksamhet inom tillsyn, nukleär icke-spridningskontroll, forskning samt beredskap och en mindre del används även för beredskapsverksamhet vid länsstyrelser, Socialstyrelsen och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Det ackumulerade överskottet för den kärntekniska verksamheten uppgick vid utgången av 2024 till 40,6 miljoner kronor. Det ackumulerade överskottet beräknas minska under 2025. Regeringen arbetar för att göra tillståndprocessen och ansökningsavgifterna för nya reaktorer mer ändamålsenliga och att avgifterna ska differentieras efter termisk effekt. Avgifterna för ansökning och granskning föreslås bruttoredovisas framöver och får inte disponeras av myndigheten. I prognosen för 2026 finns uppskattade avgiftsintäkter med i tabellen för kärnteknisk verksamhet vad gäller ansökningar om nya reaktorer. Avgiftsintäkter kopplat till nya ansökningar beräknas till ca 25 miljoner kronor 2026. Intäkter och kostnader kopplat till ansökningar om nya reaktorer kan påverkas av när en ansökan lämnas in, vilken typ av reaktor som ansökan avser samt hur många ansökningar eller antal reaktorer ansökan omfattar.

Regeringen och myndigheten har under en tid arbetat för att uppnå en bättre balans i den avgiftsbelagda verksamheten särskilt vad gäller den kärntekniska verksamheten som tidigare haft ett historiskt ackumulerat överskott. Kostnaderna för den icke kärntekniska verksamheten har under tidigare år överstigit avgiftsintäkterna vilket byggt upp ett ackumulerat underskott. Det rör avgiftsbelagd verksamhet från tillståndshavare till tillståndspliktig verksamhet enligt strålskyddslagen (2018:396). Det ackumulerade underskottet uppgick vid utgången av 2024 till 42,1 miljoner kronor. Fram till 2028 strävar myndigheten mot att det ackumulerade underskottet inte ska öka ytterligare.

Volymerna för avgiftsintäkter för anmälningspliktig verksamhet, som myndigheten disponerar, varierar mellan åren eftersom anmälan gäller ett visst antal år, vilket påverkar resultatet specifika år. Avgifterna inom anmälningsplikten har höjts fr.o.m. 2023 för att en bättre balans ska uppnås mellan intäkter och kostnader. Det blev ett överskott för den anmälningspliktiga verksamheten under 2024. För 2025 och 2026 beräknas resultatet gå med mindre underskott vilket minskar det ackumulerade överskottet något. Intäkterna från anmälningsplikten varierar kraftigt från år till år samtidigt som kostnaderna bedöms vara på en mer konstant nivå.

Strålsäkerhetsmyndigheten bedriver uppdragsverksamhet för radonlaboratorium och mätningar vilket inte kräver full kostnadstäckning. Därför framgår inga kostnader eller resultat. Avgiftsintäkterna täcker endast delar av den direkta arbetskostnaden för mätningar inom de båda verksamheterna. Till största del är riksmätplatsen och radonlaboratoriet anslagsfinansierade.

Strålsäkerhetsmyndigheten har lämnat ett förslag på justeringar av avgiftsnivåerna i förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten för 2026 som bereds inom Regeringskansliet. Regeringen har för avsikt att göra ändringar i samma förordning med anledning av arbetet med tillståndsprövning för nya reaktorer. Kommande beslut från regeringen kan därför påverka prognoserna för 2026.